

Danske vælgere 1971-2011

En oversigt over udviklingen i vælgernes holdninger mv.

Rune Stubager, Jakob Holm, Maja Smidstrup og Katrine Kramb

Det danske valgprojekt

2. udgave, februar 2013

Indholdsfortegnelse

Figur- og tabelliste.....	3
Forord	7
1 Partiernes stemmeandel og valgdeltagelse	8
2 Politisk deltagelse mv.....	9
3 Partiernes emneejerskab	13
4 Vælgernes opfattelse af de vigtigste problemer mv.....	20
5 Vælgernes opfattelse af partiernes politik.....	22
6 Vælgernes opfattelse af det offentlige forbrug	25
7 Vælgernes syn på den økonomiske udvikling.....	33
8 Holdningsspørgsmål	34
8.1 Økonomiske emner	34
8.2 Værdipolitiske emner.....	41
8.3 Velfærdsemner.....	47
8.4 Internationale emner	50
9 Politisk tillid, tro på egne evner og demokratisk tilfredshed	52

Figur- og tabelliste

Tabel 1: Oversigt over partiernes stemmeandel, og den samlede valgdeltagelse, ved folketingsvalgene, 1971-2011	7
Figur 1: Udviklingen i politisk interesse, 1971-2011	8
Figur 2: Den andel af vælgerne som har snakket om politik med bekendte i op til tre uger før valget, 1971-2011	8
Figur 3: Beslutningstidspunkt for stemmeafgivelsen, 1971-2011	9
Figur 4: Udviklingen i tilhørsforholdet til samfundsklasserne, 1971-1994	9
Figur 5: Den andel af vælgerne som overvejede at stemme på et andet parti, 1971-2011	10
Figur 6: Vælgerens sympati for de politiske partier, 1971-2011	10
Figur 7: Andelen af vælgerne som er tilhænger af et politisk parti, samt styrken af forholdet, 1971-2011	11
Figur 8: Hvilken regering er bedst til at sikre sociale balance i den økonomiske politik, 1990-2007	12
Figur 9: Hvilken regering er bedst til at varetage Danmarks interesser i EU, 1994-2011	12
Figur 10: Hvilken regering er bedst til at sikre miljøet, 1994-2011	13
Figur 11: Hvilken regering er bedst til at sikre lov og orden, 1994-2011	13
Figur 12: Hvilken regering er bedst til at sikre den rette balance mellem skattetryk og social tryghed, 1994-2011	14
Figur 13: Hvilken regering er bedst til at sikre en fornuftig flygtninge-/indvandrerpolitik, 1998-2011	14
Figur 14: Hvilken regering er bedst til at tilgodese børnefamiliers behov, 1998-2007	15
Figur 15: Hvilken regering er bedst til at sikre tilfredsstillende forhold for de ældre, 1998-2011	15
Figur 16: Hvilken regering er bedst til at sikre et velfungerende sundhedsvæsen, 1998-2011 ..	16
Figur 17: Hvilken regering er bedst til at sikre en god undervisning i folkeskolen, 1998-2011 ..	16
Figur 18: Hvilken regering er bedst til at løse landets økonomiske problemer i almindelighed, 1990-2011	17
Figur 19: Hvilken regering er bedst til at bekæmpe arbejdsløsheden, 1990-2011	17
Figur 20: Hvilken regering vil give det største rådighedsbeløb, 1994-2007	18
Figur 21-23: Vælgerens opfattelse af hvilket problem der er det vigtigste som politikerne skal tage sig af, 1971-2011	19
Figur 24: Venstre/højre placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger, 1979-2011	22
Figur 25: Placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger i forhold til størrelsen af den offentlige sektor, 1994-2011	22
Figur 26: Placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger i forhold til hvor mange flygtninge Danmark skal tage imod, 1994-2011	23
Figur 27: Placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger i forhold til graden af miljøhensyn, 1994-2011	23
Figur 28: Placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger i forhold til synet på lov og orden, 1994-2011	24
Figur 29: Vælgerens holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på forsvaret, 1985-2011	25
Figur 30: Vælgerens holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på sundhedsvæsenet, 1985-2011	25
Figur 31: Vælgerens holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på uddannelse, 1985-2011	26
Figur 32: Vælgerens holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på folkepension, 1985-2011	26
Figur 33: Vælgerens holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på miljøproblemer, 1985-2011	27
Figur 34: Vælgerens holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på kulturelle formål, 1985-2011	27

Figur 35: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på børnehaver og vuggestuer, 1985-2011.....	28
Figur 36: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på arbejdsløshedsunderstøttelse til den enkelte, 1985-2011	28
Figur 37: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på bistand/kontanthjælp til den enkelte, 1985-2011.....	29
Figur 38: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på ulandsbistand, 1990-2011	29
Figur 39: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på flygtninge og indvandrere, 1990-2011	30
Figur 40: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på hjemmehjælp, 1994-2011	30
Figur 41: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på kollektiv transport, 1994-2007.....	31
Figur 42: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på motorveje og broer, 1985-2011.....	31
Figur 43: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på politiet, 1985-2011.....	32
Figur 44: Vælgernes syn på udviklingen i deres økonomiske situation, i retrospektiv, 1987-2011	33
Figur 45: Vælgernes syn på udviklingen i Danmarks økonomiske situation, i retrospektiv, 1987-2011.....	33
Figur 46: Andelen som foretrækker enten A: lavere skatter, eller B: forbedring af den offentlige service, 1994-2011.....	34
Figur 47: Andelen som foretrækker enten A: sænkning af indkomstskatten, eller B: sænkning af moms og afgifter, 2001-2011.....	34
Figur 48: Andelen som foretrækker enten A: lavere skatter, eller B: afdrag på statsgælden, 1990-2005.....	35
Figur 49: Andelen som foretrækker enten A: Der bør i langt større grad end nu indføres brugerbetaling i den offentlige sektor, eller B: Bortset fra enkelte, ubetydelige områder bør der ikke indføres mere brugerbetaling, 1994-2011	35
Figur 50: Andelen som fortrækker enten A: Forskellene i indtægter og levestandard er stadig for store her i landet. Derfor burde folk med mindre indtægter få en hurtigere forbedring af levestandarden end dem med højere indtægt, eller B: Indtægtsudjævningen er gået tilstrækkeligt langt. De indtægtsforskelle som endnu findes, bør stort set bibeholdes, 1979-2011	36
Figur 51: Andelen som fortrækker enten A: Forretnings- og industrifolk bør i større grad have lov til at bestemme over deres egne forretninger, eller B: Staten bør kontrollere og samordne erhvervslivet. Den statslige kontrol bør i hvert fald ikke være mindre end den er i dagens Danmark, 1979-2011	36
Figur 52: Andelen som fortrækker enten A: Man er gået for langt med sociale reformer her i landet. Folk burde mere end nu klare sig uden sociale sikringer og bidrag fra samfundet, eller B: De sociale reformer, som er gennemført i vores land, bør opretholdes i mindst samme omfang som nu, 1979-2011.....	37
Figur 53: Andelen som er enten enig eller uenig i at i politik bør man stræbe efter at skaffe alle de samme økonomiske vilkår, uanset uddannelse og beskæftigelse, 1971-2011	37
Figur 54: Andelen som er enten enig eller uenig i at staten har for lidt kontrol med de private investeringer, 1971-2011	38
Figur 55: Andelen som er enten enig eller uenig i, at i den nuværende økonomiske situation er der ikke råd til lønstigninger, 1975-2011.....	38
Figur 56: Andelen som er enten enig eller uenig i, at i den nuværende økonomiske situation er der ikke råd til skattelettelser, 1990-2011.....	39

Figur 57: Andelen som er enten enig eller uenig i at ejendomsskatten for boligejere bør sættes i vejret, så indkomstskatten kan sættes ned, 2001-2007	39
Figur 58: Andelen som er enten enig eller uenig i at overførselsindkomsterne er ved at vokse os over hovedet, 1994-2001.....	40
Figur 59: Andelen som er enten enig eller uenig i at høje indtægter burde beskattes hårdere end tilfældet er i dag, 1971-2011	40
Figur 60: Andelen som er enten enig eller uenig i at flygtninge og indvandrere bør have samme ret til social bistand som danskere, også selv om de ikke er danske statsborgere, 1994-2011....	41
Figur 61: Andelen som er enten enig eller uenig i at de muslimske lande på længere sigt udgør en farlig trussel mod Danmarks sikkerhed, 1990-2007	41
Figur 62: Andelen som er enten enig eller uenig i at integrationen af indvandrere og flygtninge løser sig selv, hvis de får arbejde, 2001-2007.....	42
Figur 63: Andelen som er enten enig eller uenig i at indvandring udgør en alvorlig trussel mod vores nationale egenart, 1987/1988-2011.....	42
Figur 64: Andelen som er enten enig eller uenig i at religioner fører mere konflikt med sig end fred, 2001-2007	43
Figur 65: Andelen som er enten enig eller uenig i at voldsforbrydelser bør straffes langt hårdere end i dag, 1979-2011	43
Figur 66: Andelen som er enten enig eller uenig i at radio og TV burde tie yderliggående synspunkter ihjel, 1979-1981.....	44
Figur 67: Andelen som er enten enig eller uenig i at det ville være meget fornuftigt at lade en stærk mand gribe magten i en økonomisk krisesituation, 1971-2001.....	44
Figur 68: Andelen som er enten enig eller uenig i at de grønne afgifter på benzin bør sættes i vejret, 1998-2007.....	45
Figur 69: Andelen som er enten enig eller uenig i at den økonomiske vækst bør sikres gennem en udbygning af industrien, også selv om det kommer i strid med miljøinteresser, 1981-2011.	45
Figur 70: Andelen som er enten enig eller uenig i at indsatsen for at forbedre miljøet ikke må gå så vidt, at den skader erhvervslivet, 1990-2011.....	46
Figur 71: Andelen som er enten enig eller uenig i at der på længere sigt ikke er råd til at opretholde velfærdsstaten, som vi kender den i dag, 1994-2011	47
Figur 72: Andelen som er enten enig eller uenig i at der stadig kan spares masser af penge på at effektivisere den offentlige sektor, uden at det går ud over servicen til borgerne, 1990-2011....	47
Figur 73: Andelen som er enten enig eller uenig i at børnechecken til børnefamilierne bør afskaffes for folk med gode indtægter, 1994-2011.....	48
Figur 74: Andelen som er enten enig eller uenig i at mange af de arbejdsløse reelt ikke ønsker at påtage sig et arbejde, 1994-2007	48
Figur 75: Andelen som er enten enig eller uenig i at der er for mange, der får sociale ydelser, uden at de trænger til det, 1973-2011	49
Figur 76: Andelen som er enten enig eller uenig i at mange offentlige aktiviteter kunne udføres både bedre og billigere, hvis de blev overladt til private, 1990-2011	49
Figur 77: Andelen som er enten enig eller uenig i at vi snarest bør melde os ud af NATO, 1973-1998.....	50
Figur 78: Andelen som er enten enig eller uenig i at vi bør være parate til at sende danske soldater i krig, hvis det er nødvendigt for at beskytte menneskerettigheder i andre lande, 2001-2007.....	50
Figur 79: Danskernes holdning til EU, 1971-2011.....	51
Figur 80: Andelen som er mest enig med enten A: Danmark bør så vidt som muligt lade være med at blande sig i sådanne konflikter, der ikke berører os selv, eller B: Danmark bør så vidt som muligt give sine synspunkter til kende og søge at påvirke udviklingen, 1990-2007.....	51
Figur 81: Andelen som er enten enig eller uenig i at man i almindelighed kan stole på, at vore politiske ledere træffer de rigtige beslutninger for landet, 1971-2011	52
Figur 82: Andelen som er enten enig eller uenig i at politik er så indviklet, at de ikke rigtig kan forstå, hvad der foregår, 1971-2011	52
Figur 83: Andelen som er enten enig eller uenig i, at det ikke er svært at tage stilling til politiske spørgsmål, 1994-2011	53
Figur 84: Andelen som er enten enig eller uenig i, at politikerne er for ødsle med skatteborgernes penge, 1971-2011	53

Figur 85: Andelen som er enten enig eller uenig i at politikerne gennemgående tager for lidt hensyn til hvad vælgerne mener, 1971-2007	54
Figur 86: Andelen som er enten enig eller uenig i at de folk, der vil nå toppen i politik, bliver nødt til at opgive de fleste af deres principper, 1971-1987/1988	54
Figur 87: Andelen som er enten enig eller uenig i at de ved så lidt om politik, at de egentlig ikke burde stemme, 1971-1990.....	55
Figur 88: Andelen som er enten enig eller uenig i at de kun forstår en brøkdel når politikerne diskuterer den økonomiske politik, 1994-2011	55
Figur 89: Andelen som er enten enig eller uenig i at de stoler mere på danskere end på folk fra andre lande, 2001-2007.....	56
Figur 90: Udviklingen i tillid til andre mennesker, 2001-2011	56
Figur 91: Udviklingen i tillid til danske politikere, 1994-2011.....	57
Figur 92: Vælgerne tilfredshed med den måde demokratiet fungerer på i Danmark, 1979-2007	57

Forord

Det danske valgprojekt har gennemført undersøgelser af vælgernes holdninger og adfærd efter hvert folketingsvalg siden 1971. En god del af de anvendte spørgsmål er gået igen hele perioden igennem, mens andre er kommet til undervejs. Fælles for en række af spørgsmål er det dermed, at det er muligt at følge udviklingen hen over årene. Valgundersøgelserne udgør således et unikt materiale til at belyse udviklingen i danske vælgeres politiske holdninger på en bred vifte af områder – lige fra deres opfattelser af partierne, over holdninger til udlændinge og miljø, til ønsker om offentlige udgifter. For at øge kendskabet til og anvendelsen af dette materiale har vi i valgforskningsprojektet besluttet at samle data og fremstille de vigtigste tidsserier på en tilgængelig måde. Nærværende notat indeholder derfor 89 figurer med præsentationer af udviklingen i holdninger mv. på en lang række indikatorer, og det er håbet, at en bred kreds af interesserede vil finde notatet nyttigt. Idet der er tale om første udgave, er kommentarer mere end velkomne. For den teknisk interesserede læser kan det nævnes, at data ikke er vejet i fremstillingen.

Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet
September 2011

Rune Stubager
Leder af det danske valgprojekt
stubager@ps.au.dk

1 Partiernes stemmeandel og valgdeltagelse

Tabel 1: Oversigt over partiernes stemmeandel, og den samlede valgdeltagelse, ved folketingsvalgene, 1971-2011. Procent.

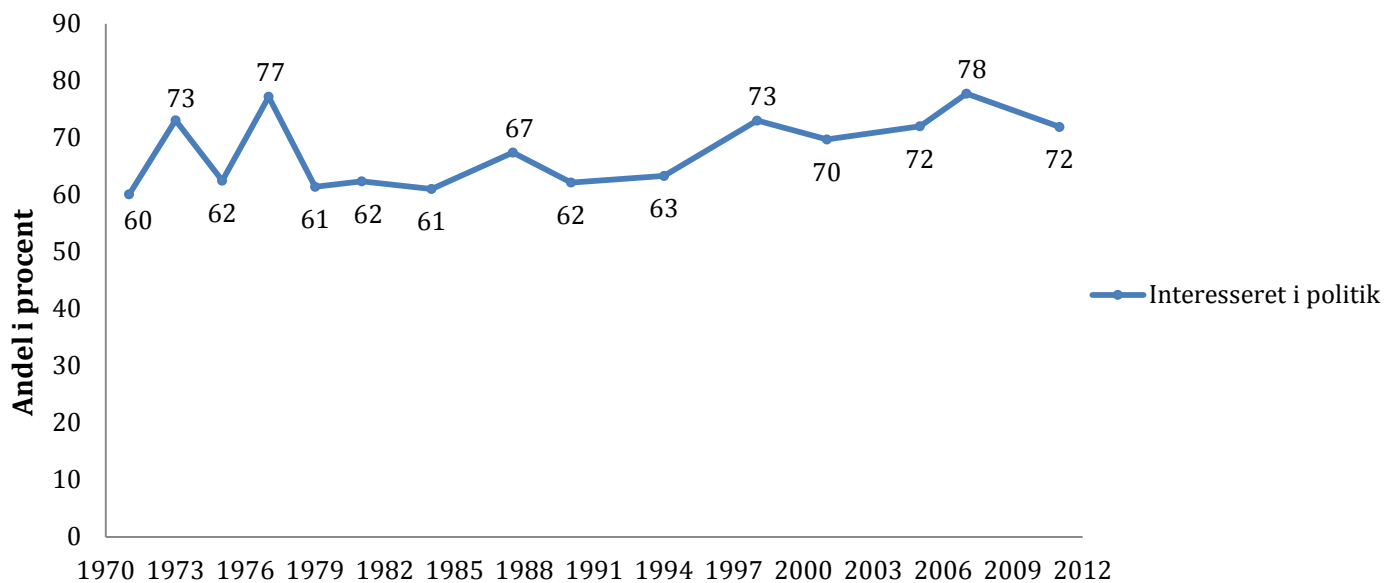
	'71	'73	'75	'77	'79	'81	'84	'87	'88	'90	'94	'98	'01	'05	'07	'11
A	37,3	25,6	29,9	37	38,3	32,9	31,6	29,3	29,8	37,4	34,6	35,9	29,1	25,8	25,5	24,8
B	14,4	11,2	7,1	3,7	5,4	5,1	5,5	6,2	5,6	3,5	4,6	3,9	5,2	9,2	5,1	9,5
C	16,7	9,2	5,5	8,5	12,5	14,5	23,4	20,8	19,3	16,0	15,0	8,9	9,1	10,3	10,4	4,9
D	-	7,8	2,2	6,4	3,2	8,3	4,6	4,8	4,7	5,1	2,8	4,3	1,8	1,0	-	-
E	1,7	2,9	1,8	3,3	2,6	1,4	1,5	0,5	-	0,5	-	-	-	-	-	-
F	9,1	6,0	5,0	3,9	5,9	11,3	11,5	14,6	13,0	8,3	7,3	7,6	6,4	6,0	13,0	9,2
G	-	-	-	-	-	-	-	1,3	1,4	0,9	-	-	-	-	-	-
H	-	-	-	-	-	-	-	0,2	< 0,1	-	-	-	-	-	-	-
I₁	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,8	5,0
I₂	-	-	-	-	-	0,1	0,1	< 0,1	-	-	-	-	-	-	-	-
K₁	1,4	3,6	4,2	3,7	1,9	1,1	0,7	0,9	0,8	-	-	-	-	-	-	-
K₂	2,0	4,0	5,3	3,4	2,6	2,3	2,7	2,4	2,0	2,3	1,9	2,5	2,3	1,7	0,9	0,8
L	-	-	-	-	-	-	< 0,1	< 0,1	-	-	-	-	-	-	-	-
M	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	-	-
O	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,4	12,0	13,3	13,9	12,3
P₁	-	-	-	-	-	-	-	2,2	1,9	1,8	-	-	-	-	-	-
P₂	-	-	-	0,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
R	-	-	-	-	0,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
S	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
U	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	-	-	-	-
V	15,6	12,3	23,3	12,0	12,5	11,3	12,1	10,5	11,8	15,8	23,3	24,0	31,2	29,0	26,2	26,7
Y	1,6	1,5	2,1	2,7	3,7	2,7	2,7	1,4	0,6	-	-	-	-	-	-	-
Z		15,9	13,6	14,6	11,0	8,9	3,6	4,8	9,0	6,4	6,4	2,4	0,6	-	-	-
Ø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,7	3,1	2,7	2,4	3,4	2,2	6,7
VD	87,2	88,7	88,2	88,7	85,6	83,2	88,4	86,7	85,7	82,8	84,3	86,0	87,1	84,5	86,6	87,7

Note: A: Socialdemokratiet, B: Det Radikale Venstre, C: Konservative, D: Centrumdemokraterne, E: Retsforbundet, F: SF, G: De Grønne, H: Det Humanistiske Parti, I₁: Liberal Alliance (omfatter Ny Alliance (2007)), I₂: Socialistisk Arbejderparti, K₁: Danmarks Kommunistiske Parti (Kommunisterne) – DKP, K₂: Kristendemokraterne, L: Marxistisk-Leninistisk Parti, M: Minoritetspartiet, O: Dansk Folkeparti, P₁: Fælles Kurs, P₂: P: Pensionist Partiet, R: Arbejderpartiet KAP, S: Slesvigsk Parti, U: Demokratisk Fornyelse, V: Venstre, Y: Venstresocialisterne, Z: Fremskridtspartiet, Ø: Enhedslisten, VD: Valgdeltagelse

Kilde: www.ft.dk

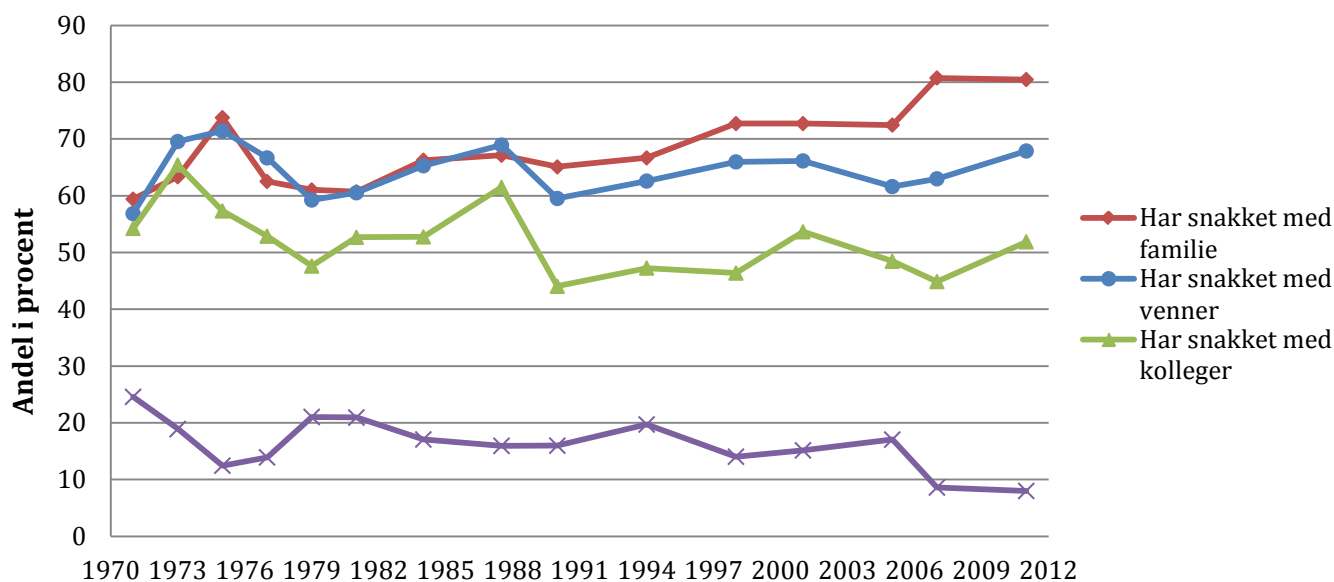
2 Politisk deltagelse mv.

Figur 1: Udviklingen i politisk interesse, 1971-2011.

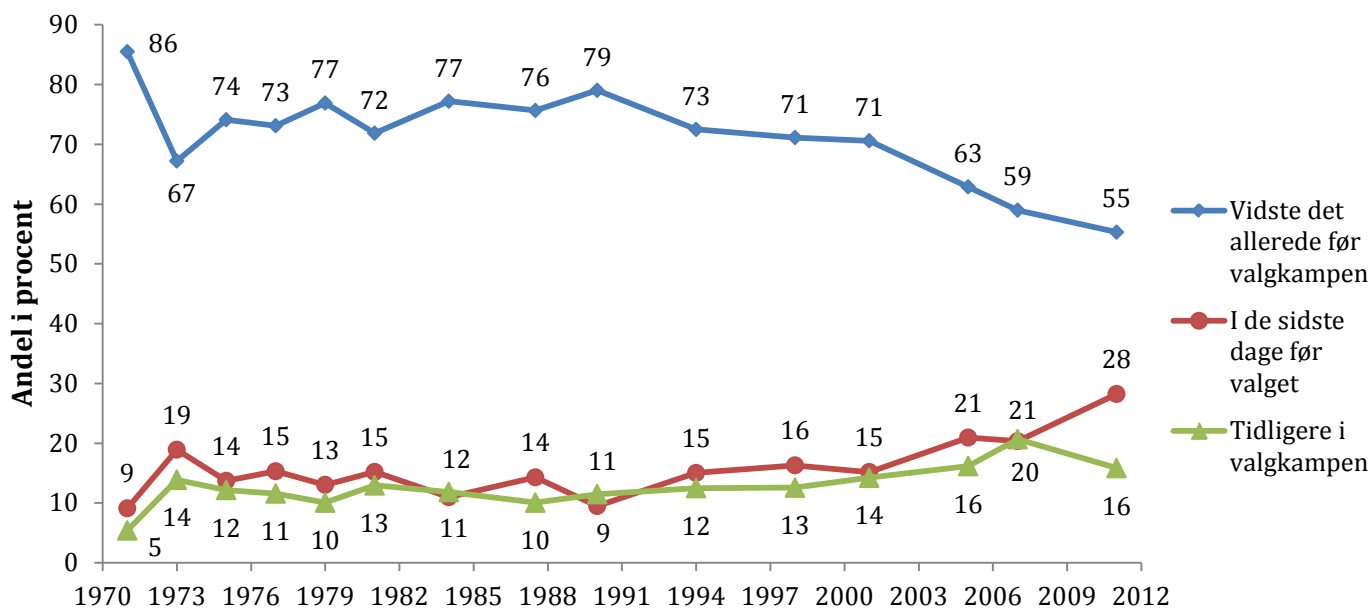
Note: Baseret på spørgsmålet "Ville De sige, at De er meget interesseret i politik, noget interesseret, kun lidt, eller slet ikke interesseret i politik?". I enkelte år er spørgsmålsformuleringen anderledes end ovenstående. Andelen som er interesseret i politik, består af de respondenter som har tilkendegivet at de er enten "meget" eller "noget" interesseret i politik. Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N=27278

Figur 2: Den andel af vælgerne som har snakket om politik med bekendte i op til tre uger før valget, 1971-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Snakkede du, de sidste tre uger op til valget, om politik med nogen i din nærmeste familie, med nogle af dine venner eller med nogle af dine kollegaer?". I enkelte år er spørgsmålsformuleringen anderledes end ovenstående. Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N=23505.

Figur 3: Beslutningstidspunkt for stemmeafgivelsen, 1971-2011.

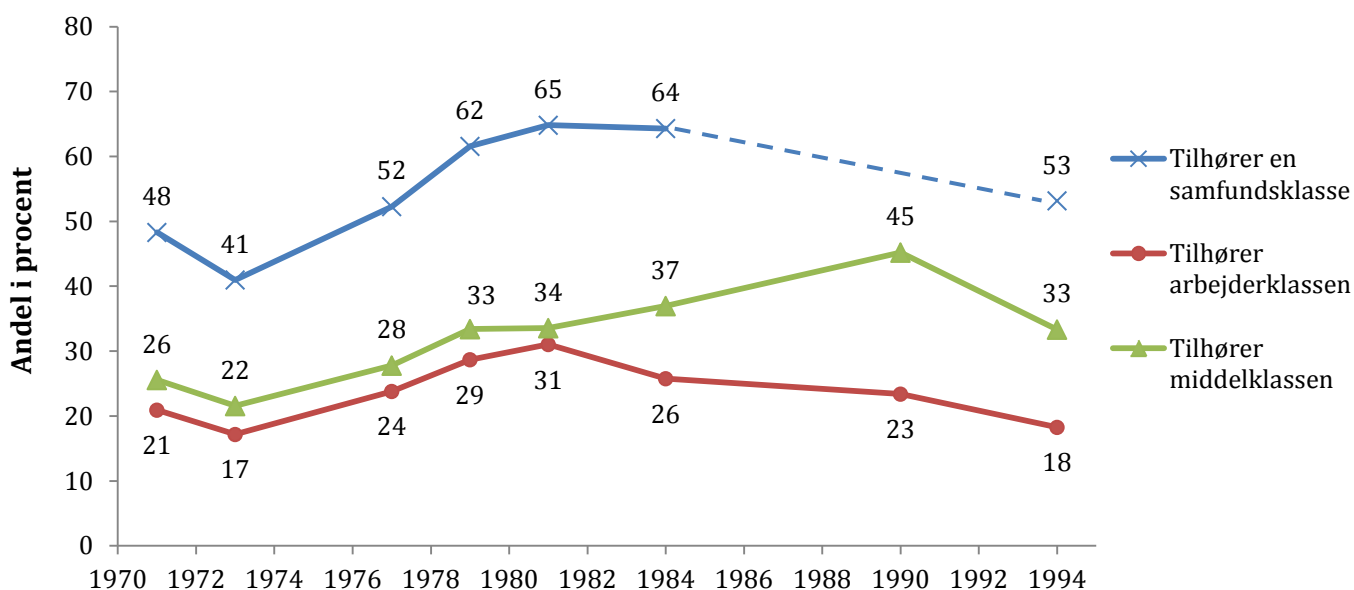

Baseret på spørgsmålet "Hvornår besluttede du at stemme som du gjorde?".

Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

N= 22989.

Figur 4: Udviklingen i tilhørsforholdet til samfundsklasserne, 1971-1994.

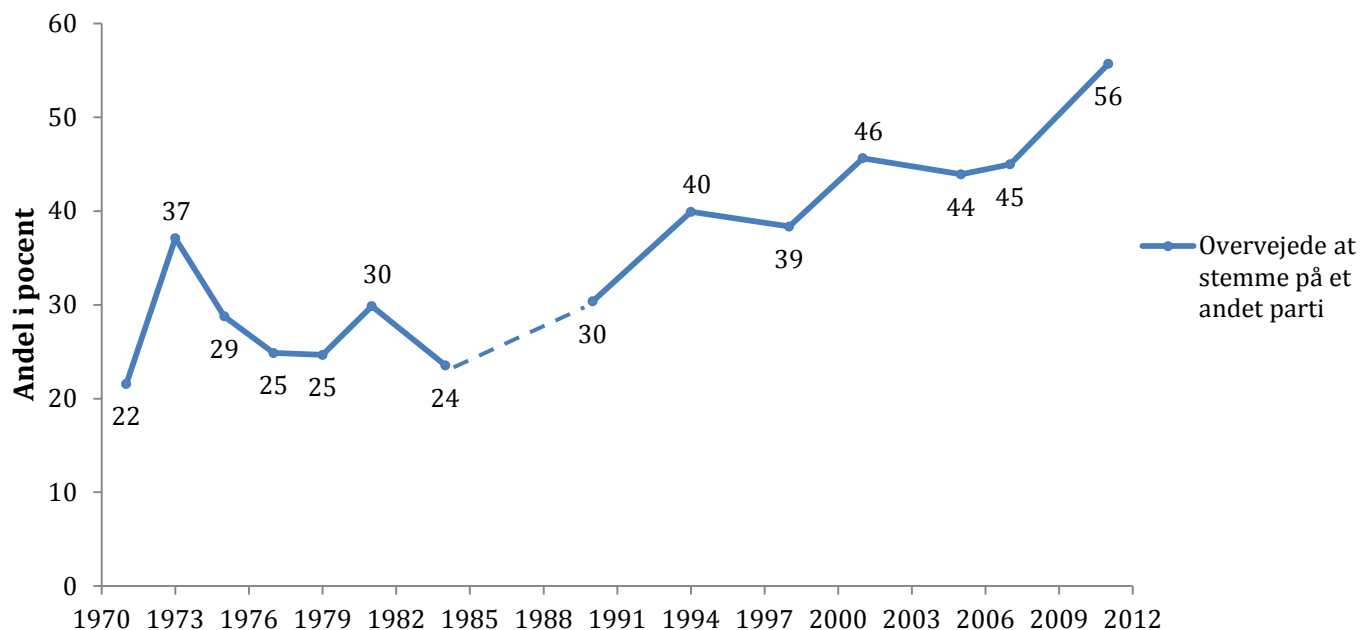

Note: Baseret på spørgsmålet "Føler De selv, at De tilhører en bestemt samfundsklasse?" og "Hvilken samfundsklasse er det?".

Spørgsmålene er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987/1988, 1990, 1994.

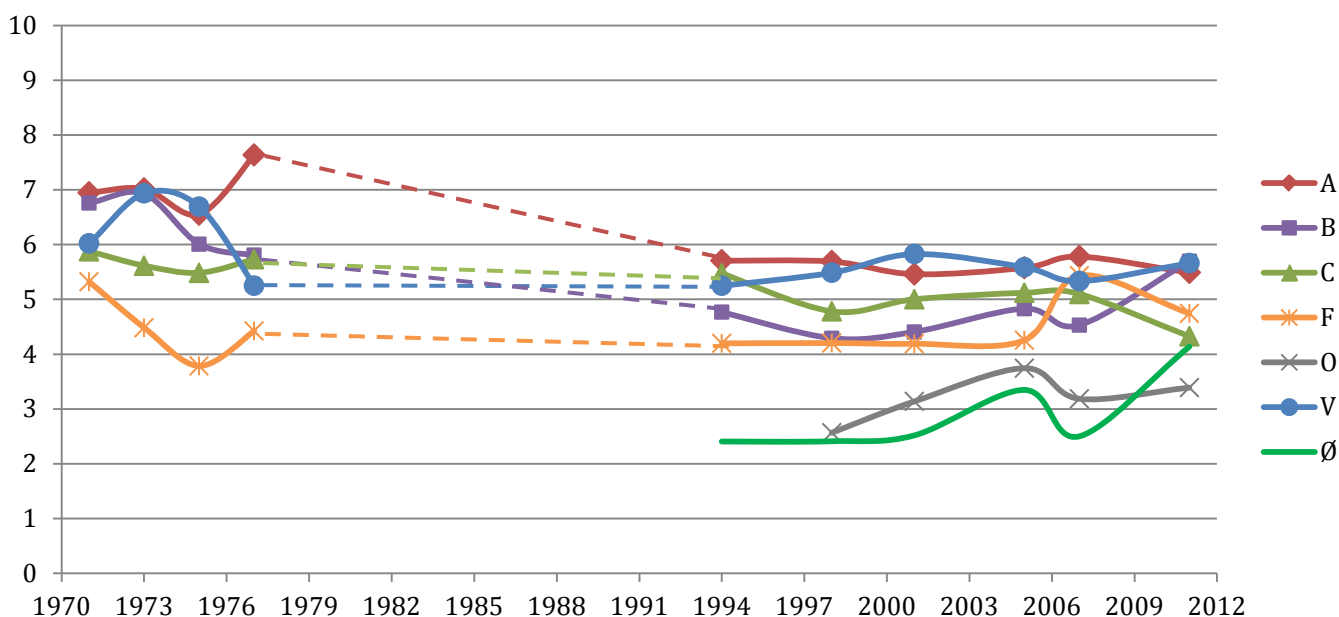
N=11174.

Figur 5: Den andel af vælgerne som overvejede at stemme på et andet parti, 1971-2011.

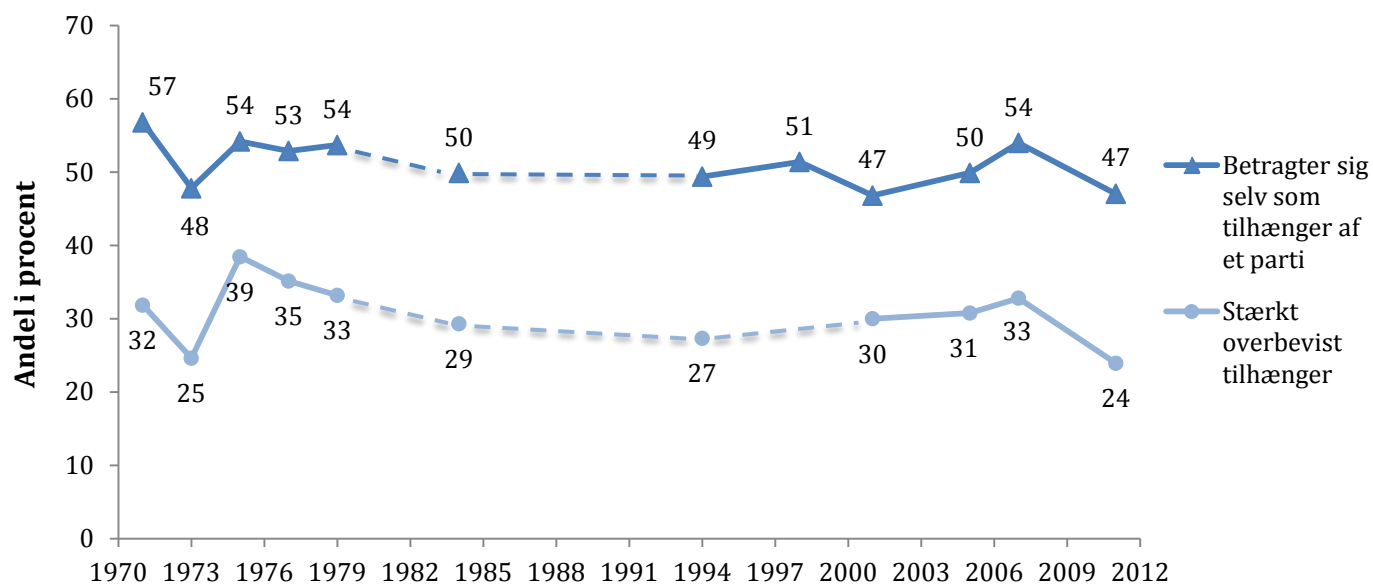
Note: Baseret på spørgsmålet "Tænkte du på at stemme på et andet parti? - Hvilket?". Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N=23010.

Figur 6: Vælgerens sympati for de politiske partier, 1971-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Nu skal det handle om, hvad du mener om de enkelte politiske partier. Placer venligst de enkelte partier på en skala fra 0 til 10". 0 indikerer den laveste grad af sympati for partiet og 10 den højeste grad af sympati. Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N = 15881 (for Dansk Folkeparti N=12121).

Figur 7: Andelen af vælgere som er tilhænger af et politisk parti, samt styrken af forholdet, 1971-2011.

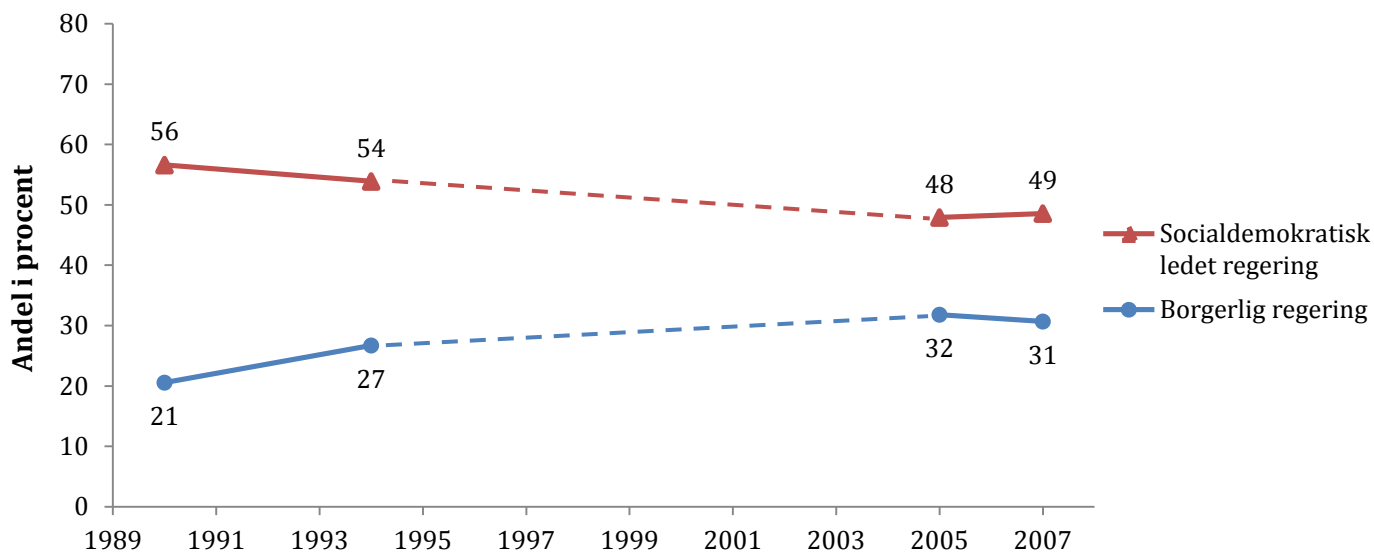
Note: Baseret på spørgsmålene "Betrager du dig selv som f.eks. socialdemokrat, radikal, venstremand, SF'er eller noget andet, eller føler du dig ikke som tilhænger af et bestemt parti?" og "Betrager du dig selv som stærkt overbevist tilhænger eller ikke stærkt overbevist?"

Spørgsmålene er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1984, 1994, 2001, 2005, 2007, 2011.

N=17220.

3 Partiernes emneejerskab

Figur 8: Hvilken regering er bedst til at sikre sociale balance i den økonomiske politik, 1990-2007.

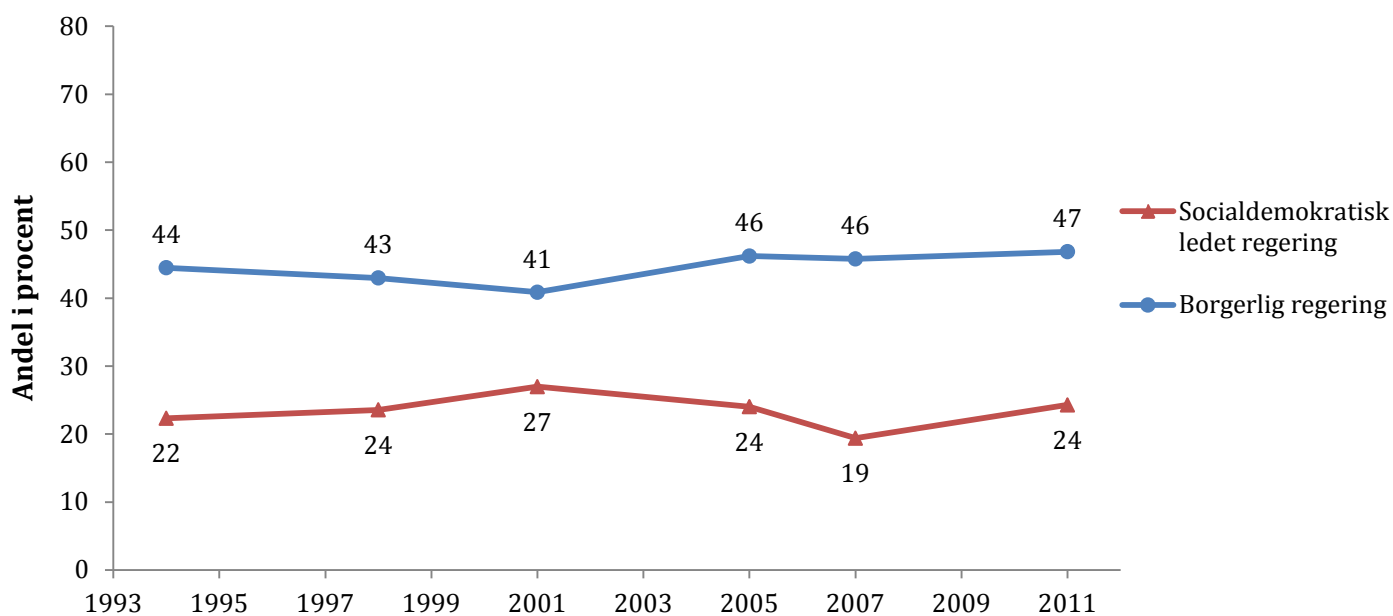

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem du mener, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? - til at sikre den sociale balance i den økonomiske politik".

Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 2005, 2007.

N= 8603.

Figur 9: Hvilken regering er bedst til at varetage Danmarks interesser i EU, 1994-2011.

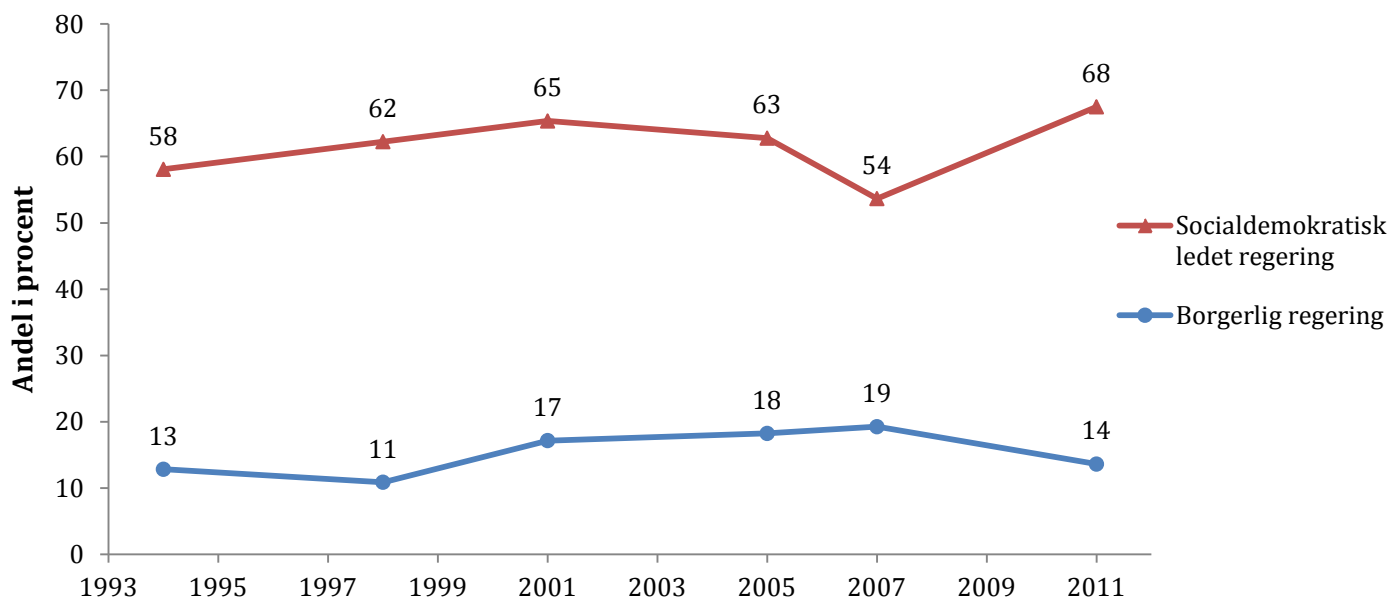

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem du mener, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? - til at varetage Danmarks interesser i EU".

Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

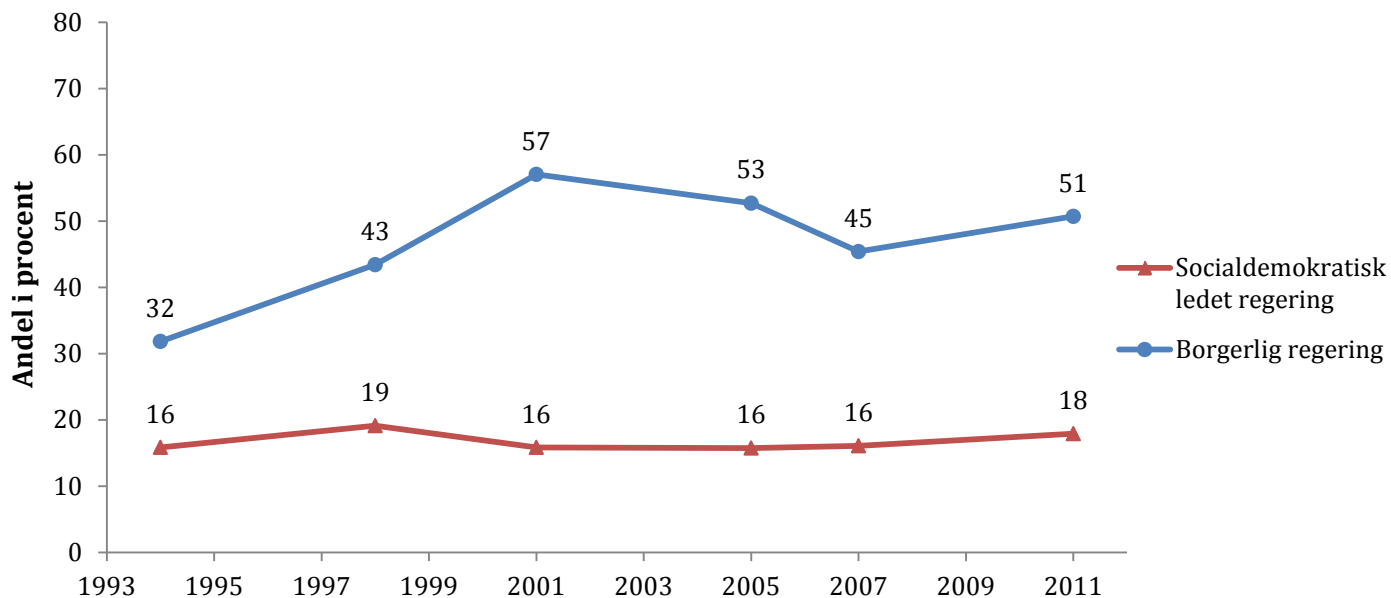
N= 12301.

Figur 10: Hvilken regering er bedst til at sikre miljøet, 1994-2011.

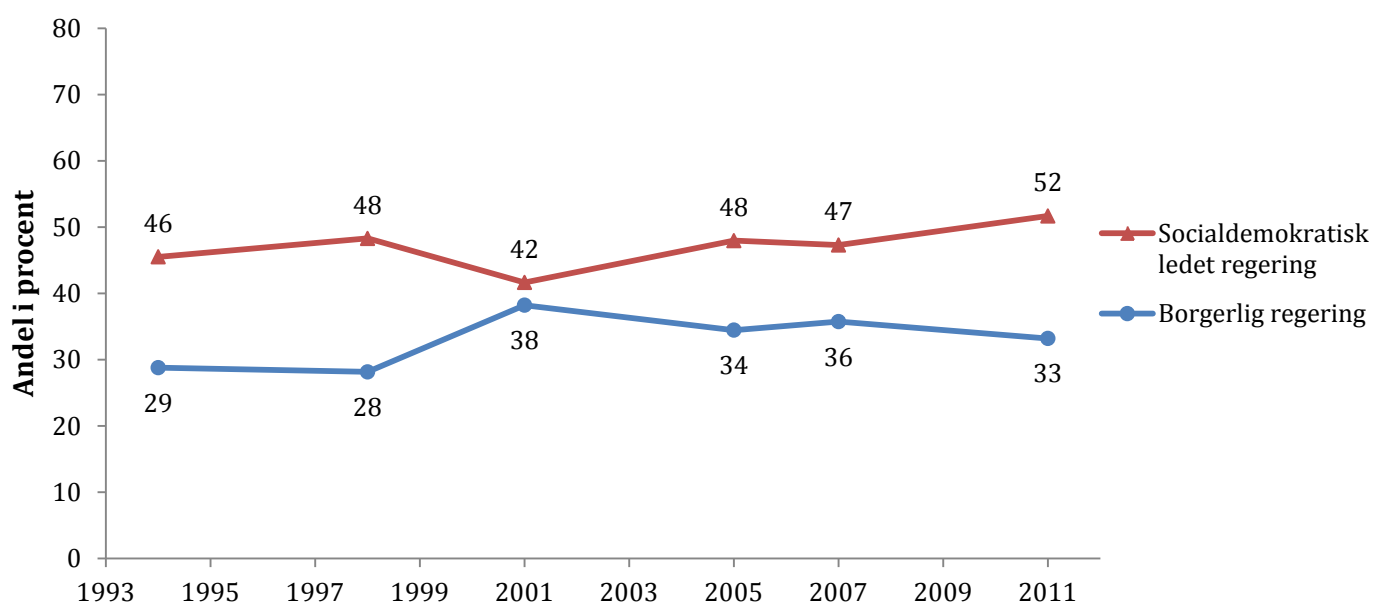
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem du mener, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? - til at sikre miljøet".
 Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.
 N= 12629.

Figur 11: Hvilken regering er bedst til at sikre lov og orden, 1994-2011.

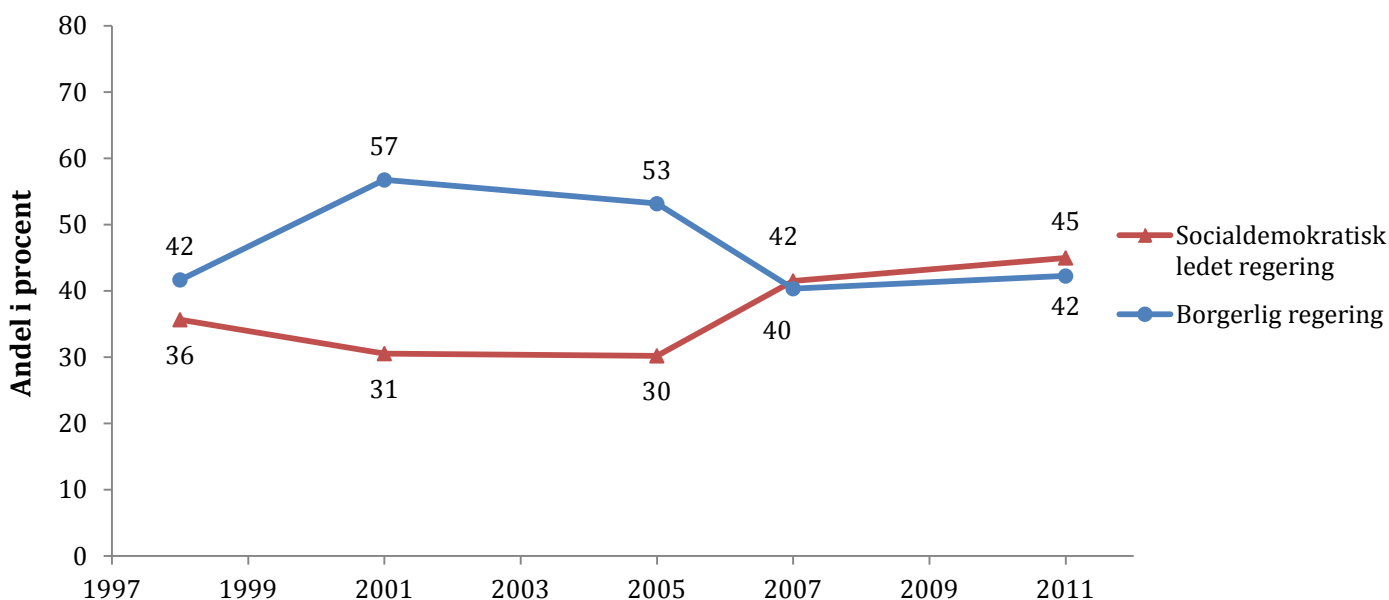
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem du mener, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? - til at sikre lov og orden".
 Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.
 N= 12607.

Figur 12: Hvilken regering er bedst til at sikre den rette balance mellem skattetryk og social tryghed, 1994-2011.

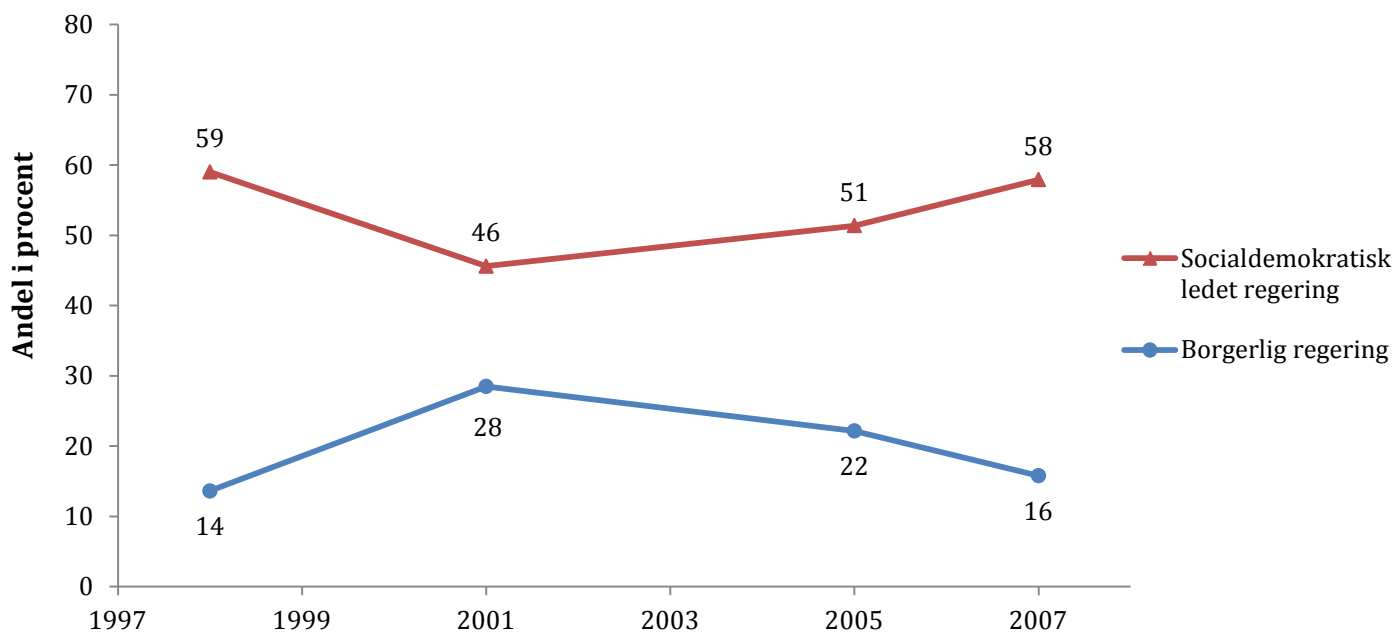
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem du mener, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? - til at sikre den rette balance mellem skattetryk og social tryghed". Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N= 12412.

Figur 13: Hvilken regering er bedst til at sikre en fornuftig flygtninge-/indvandrerpolitik, 1998-2011.

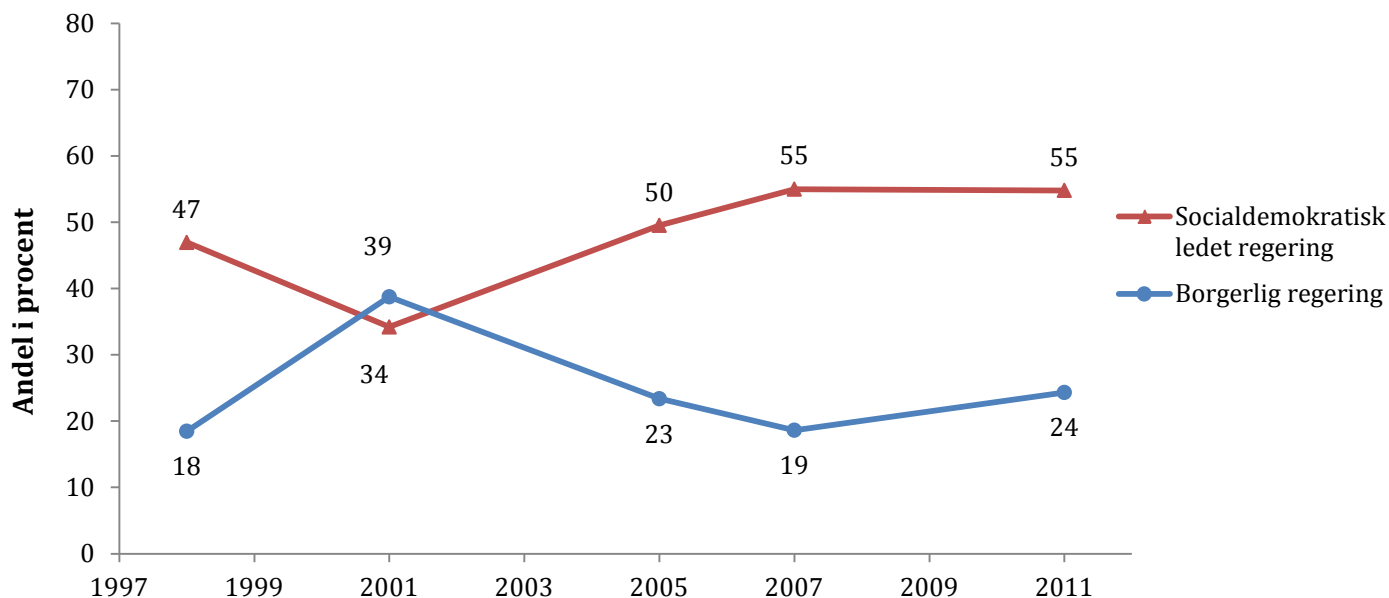
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem du mener, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? - til at sikre en fornuftig flygtninge-/indvandrerpolitik". Spørgsmålet er stillet i 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N= 10780.

Figur 14: Hvilken regering er bedst til at tilgodese børnefamiliers behov, 1998-2007.

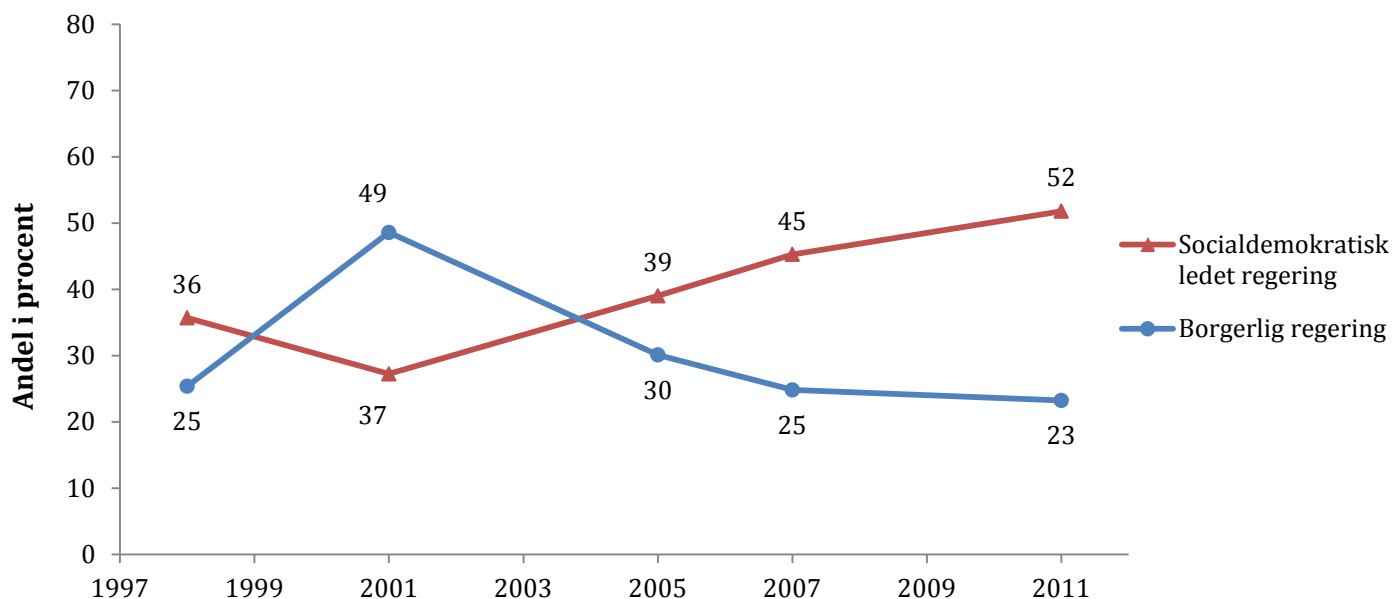
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem du mener, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? - til at tilgodese børnefamiliers behov".
 Spørgsmålet er stillet i 1998, 2001, 2005, 2007.
 N= 9809.

Figur 15: Hvilken regering er bedst til at sikre tilfredsstillende forhold for de ældre, 1998-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem du mener, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? - til at sikre tilfredsstillende forhold for de ældre".
 Spørgsmålet er stillet i 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.
 N= 10806.

Figur 16: Hvilken regering er bedst til at sikre et velfungerende sundhedsvæsen, 1998-2011.

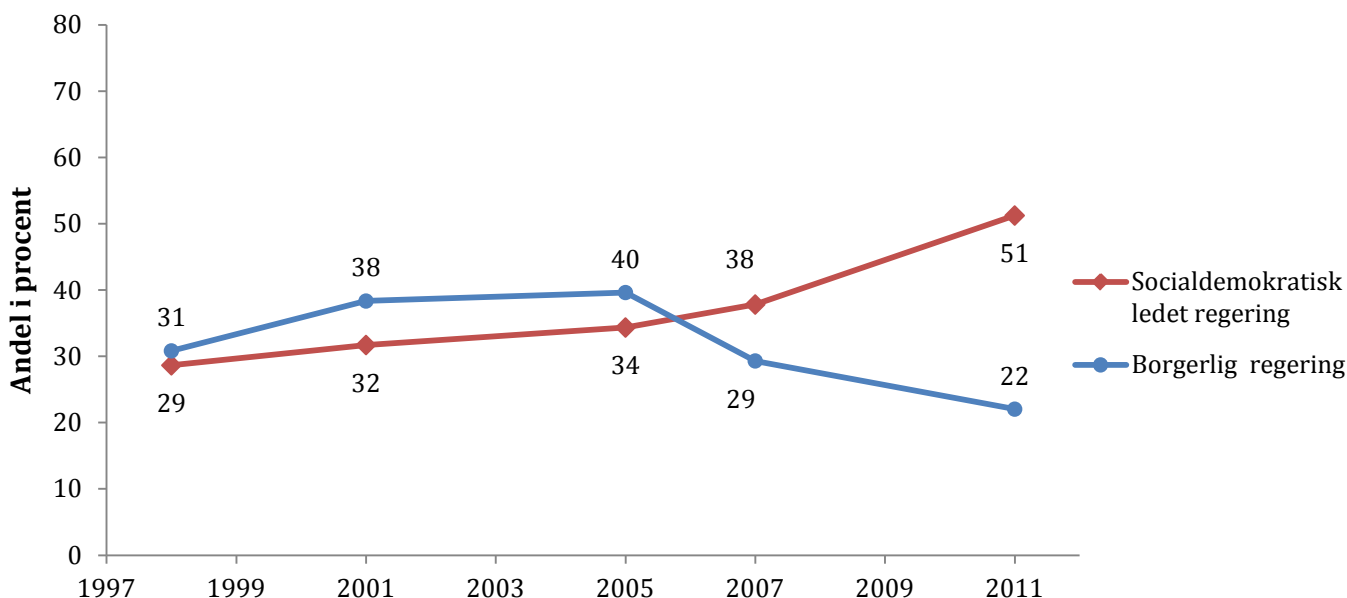

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem du mener, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? – til at sikre et velfungerende sundhedsvæsen".

Spørgsmålet er stillet i 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

N= 10741.

Figur 17: Hvilken regering er bedst til at sikre en god undervisning i folkeskolen, 1998-2011.

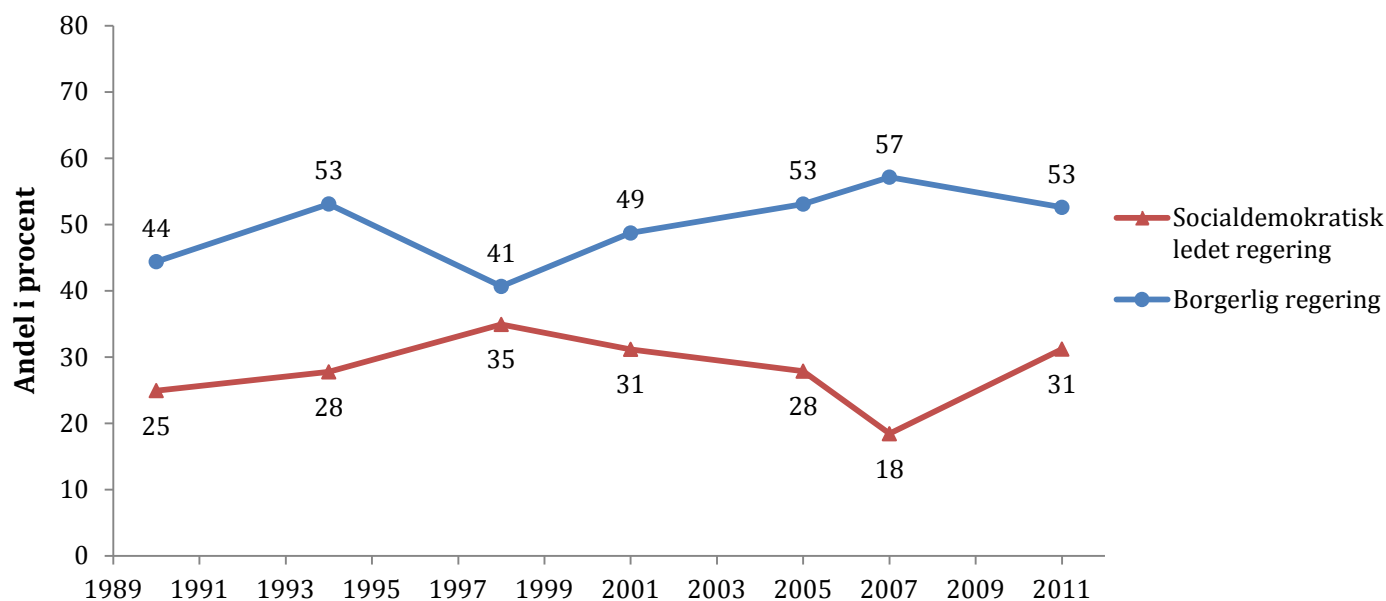

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem du mener, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? – til at sikre en god undervisning i folkeskolen".

Spørgsmålet er stillet i 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

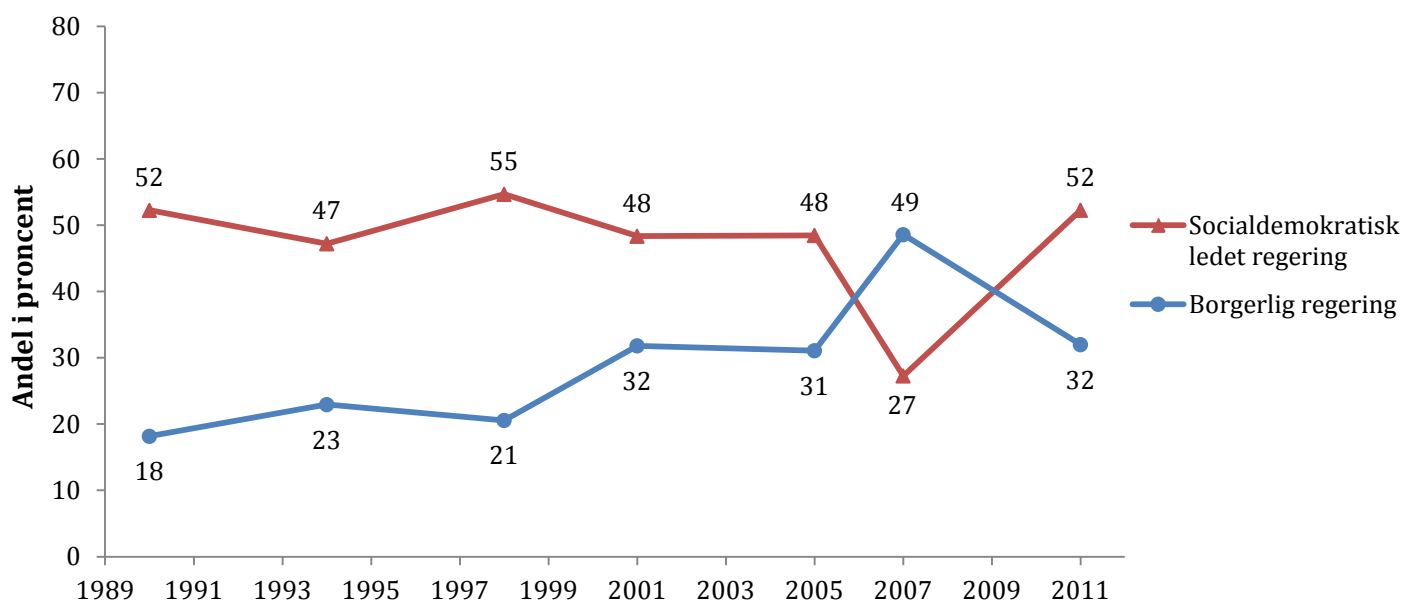
N= 10741.

Figur 18: Hvilken regering er bedst til at løse landets økonomiske problemer i almindelighed, 1990-2011.

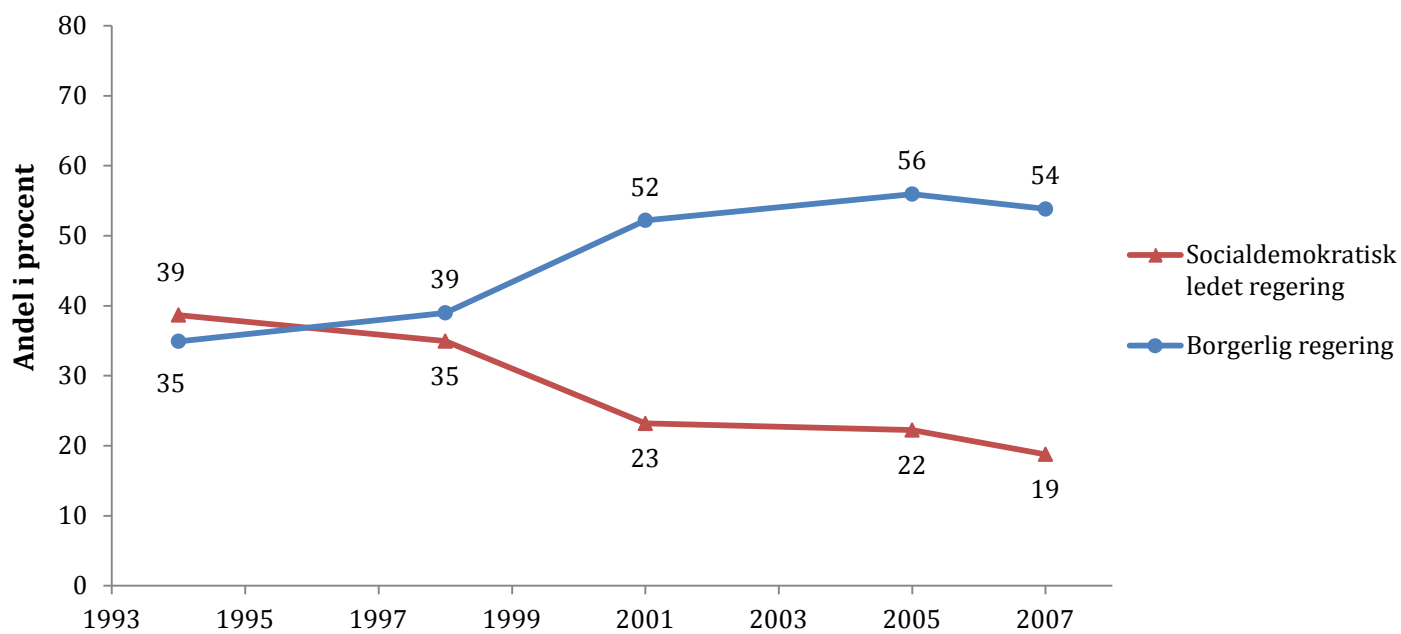
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem du mener, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? – til at løse landets økonomiske problemer i almindelighed". Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N= 12773.

Figur 19: Hvilken regering er bedst til at bekæmpe arbejdsløsheden, 1990-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem du mener, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? – til at bekæmpe arbejdsløsheden". Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N= 12731.

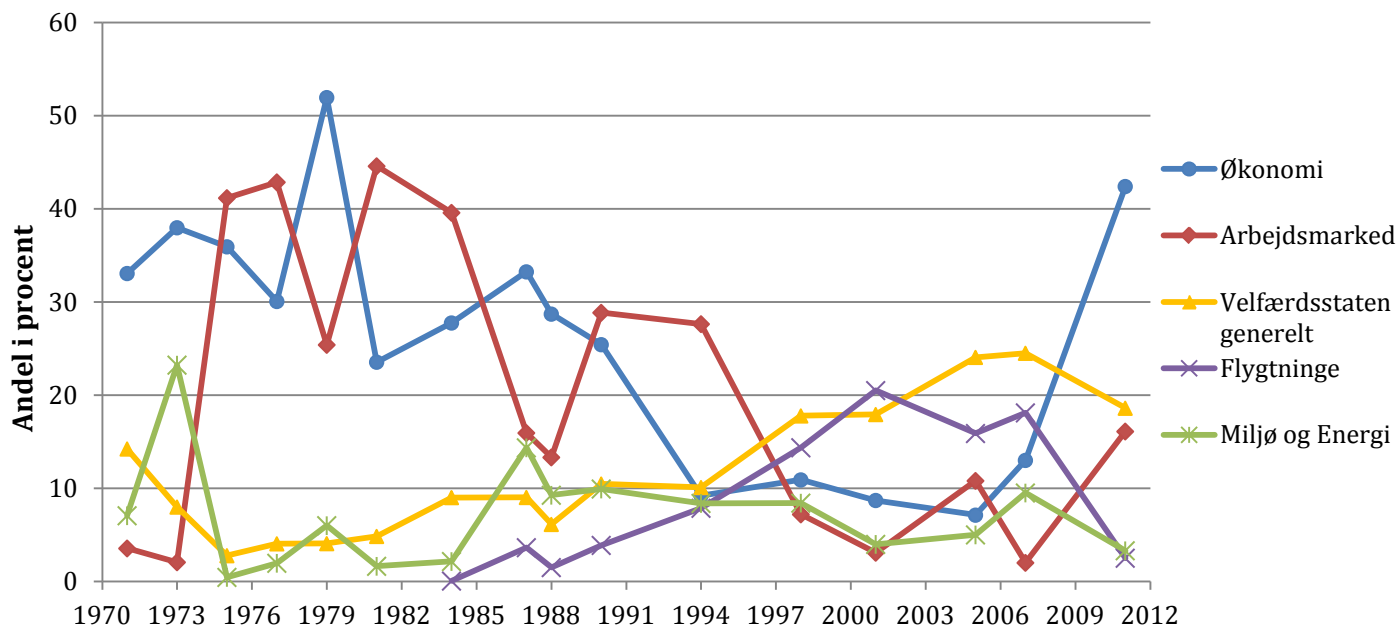
Figur 20: Hvilken regering vil give det største rådighedsbeløb, 1994-2007.

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvilken regering tror du, ville give dig selv flest penge til rådighed?". Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007. N= 11363.

4 Vælgernes opfattelse af de vigtigste problemer mv.

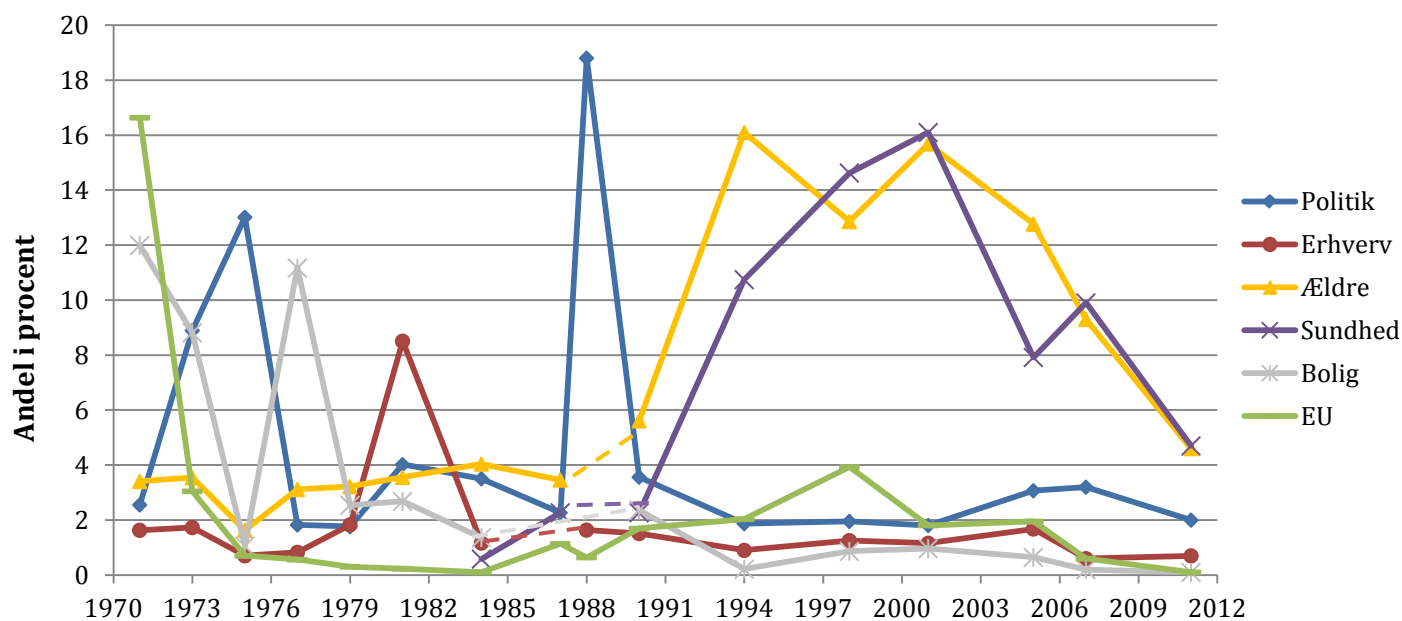
Figur 21: Vælgernes opfattelse af hvilket problem der er det vigtigste som politikerne skal tage sig af, 1971-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvilke problemer du mener, er de vigtigste, som politikerne skulle tage sig af i dag?" Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987, 1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

N=23228.

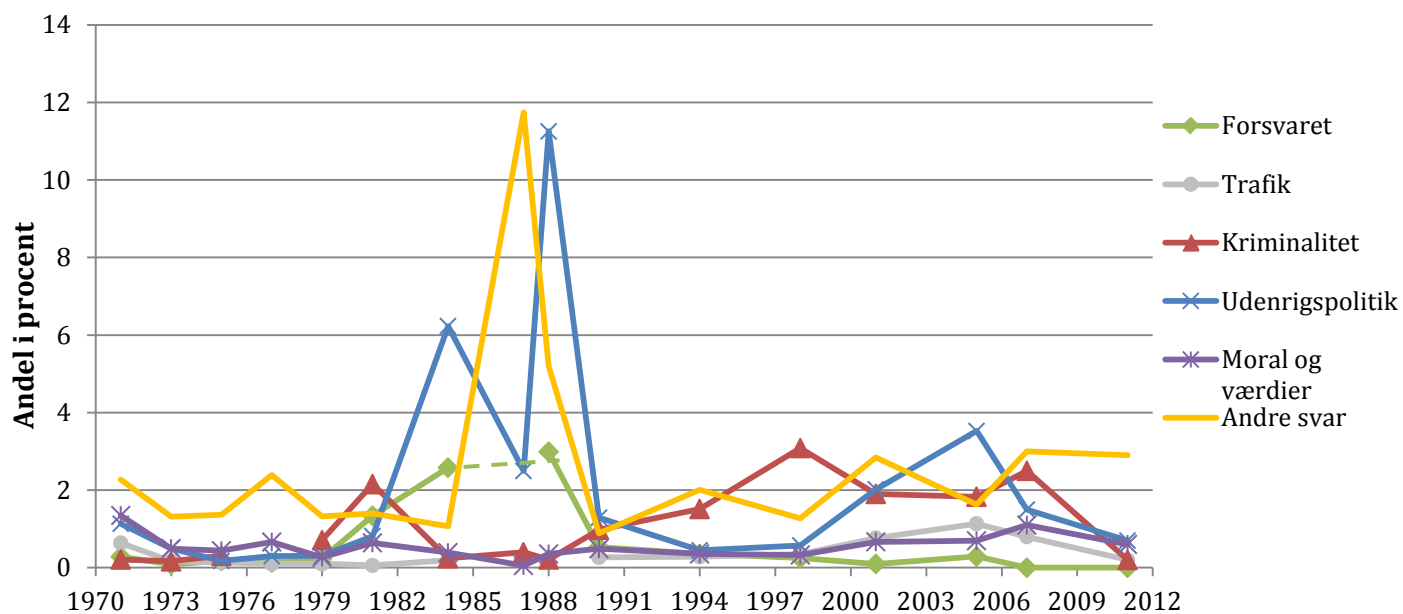
Figur 22: Vælgernes opfattelse af hvilket problem der er det vigtigste som politikerne skal tage sig af, 1971-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvilke problemer du mener, er de vigtigste, som politikerne skulle tage sig af i dag?" Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987, 1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

N=23228.

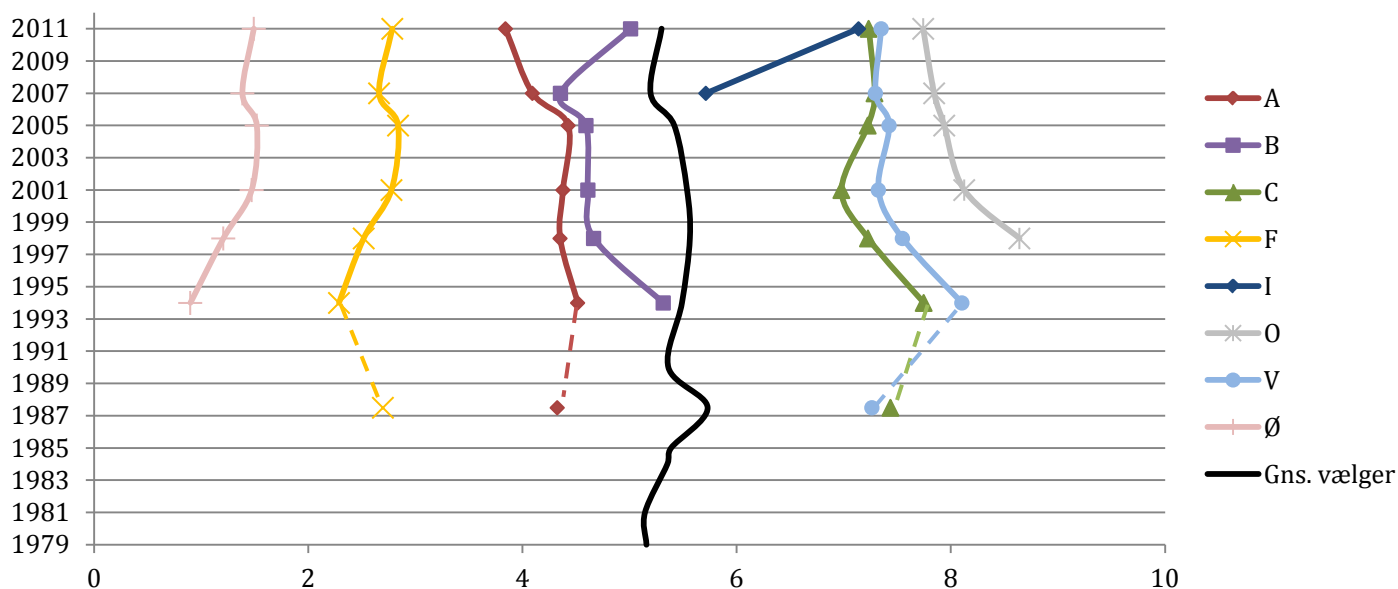
Figur 23: Vælgernes opfattelse af hvilket problem der er det vigtigste som politikerne skal tage sig af, 1971-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvilke problemer du mener, er de vigtigste, som politikerne skulle tage sig af i dag?" Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987, 1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N=23228.

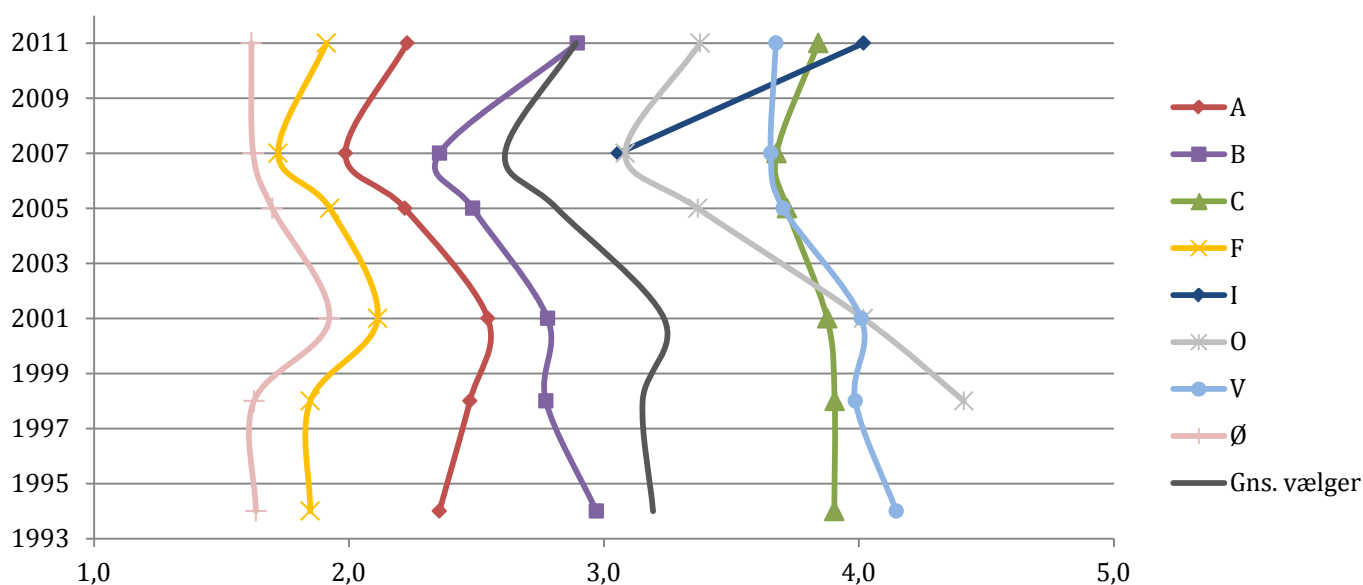
5 Vælgernes opfattelse af partiernes politik

Figur 24: Venstre/højre placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger, 1979-2011.

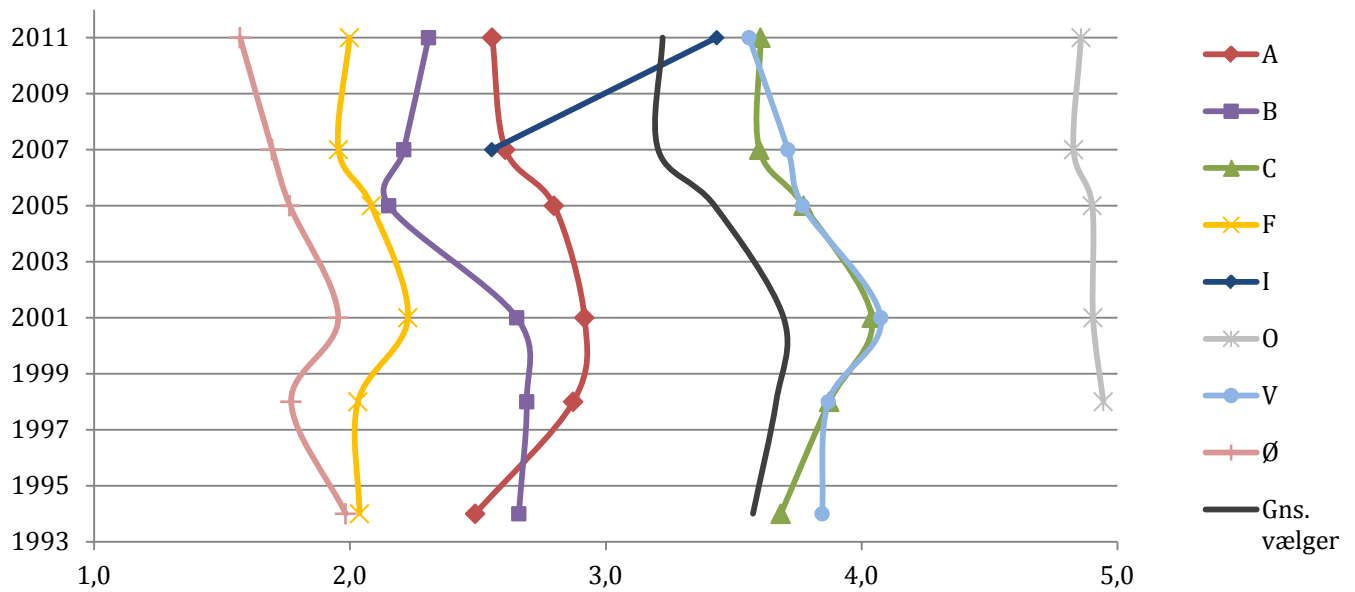
Note: Baseret på spørgsmålet "I politik taler man ofte om venstre og højre. Hvor vil du placere dig selv og de enkelte partier på denne skala?". 0 indikerer den mest venstreorienterede placering, og 10 den mest højreorienterede. Spørgsmålet er stillet i 1979, 1981, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N=19686 (for Dansk Folkeparti N=11460).

Figur 25: Placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger i forhold til størrelsen af den offentlige sektor, 1994-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Partierne er også uenige om, hvor stor den offentlige sektor bør være. Nogle partier siger, at vi skal skære ned på de offentlige indtægter og udgifter, andre siger, at vi må regne med stigende offentlige udgifter og indtægter i fremtiden. Hvor omtrent vil du placere?". 1 indikerer at udgifterne må sættes kraftigt i vejret, og 5 at der skal skæres ned på de offentlige indtægter og udgifter. Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N=16716 (for Enhedslisten N=10881).

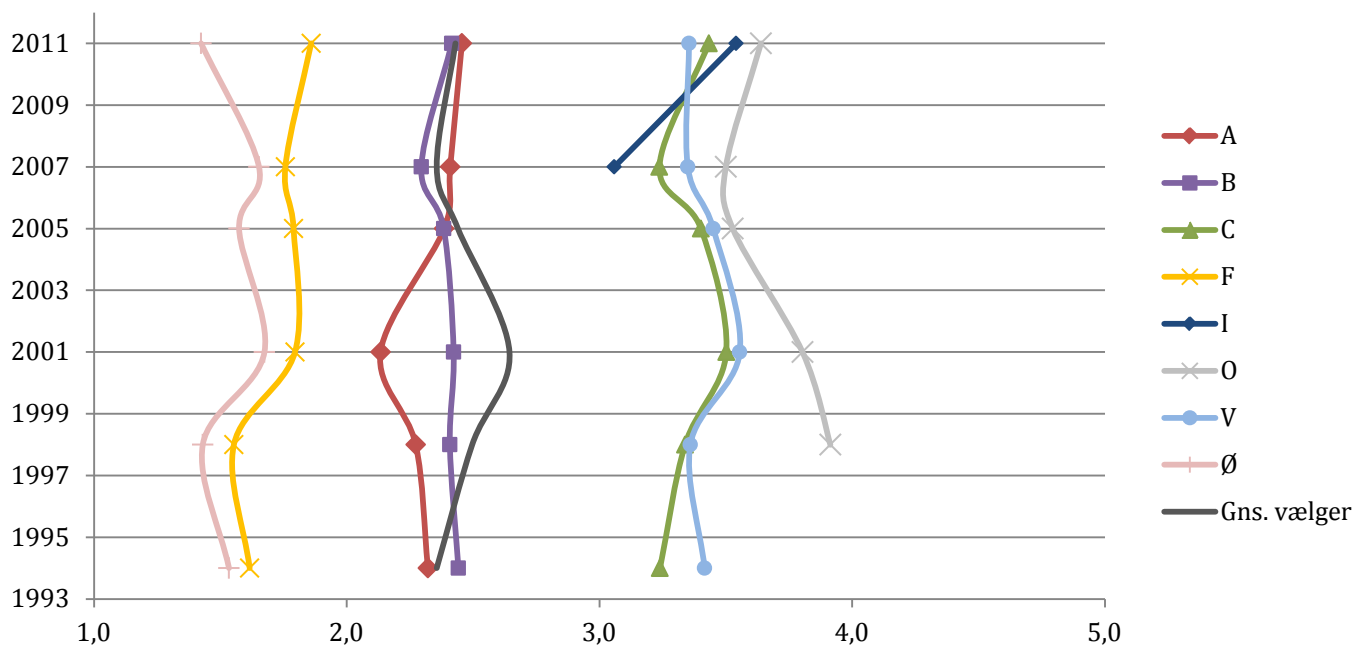
Figur 26: Placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger i forhold til hvor mange flygtninge Danmark skal tage imod, 1994-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Partierne er blandt andet uenige om, hvor mange flygtninge vi kan tage imod. Nogle mener, vi tager imod alt for mange. Andre siger, vi sagtens kan tage mod flere flygtninge. Hvor omtrent vil du placere?". 1 indikerer at Danmark skal tage imod mange flere flygtninge end nu, og 5 at Danmark skal tage imod langt færre flygtninge end nu.

Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.
N=17771 (for Dansk Folkeparti N=11714).

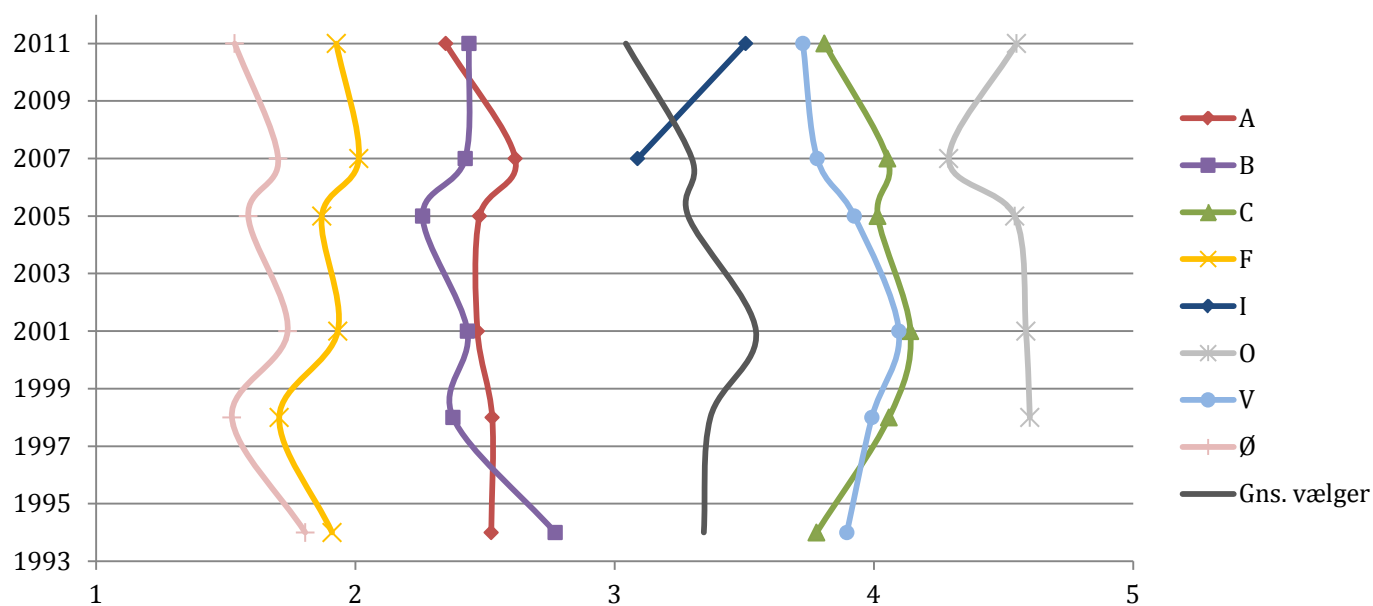
Figur 27: Placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger i forhold til graden af miljøhensyn, 1994-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Man taler undertiden om en grøn dimension, hvor nogle partier markerer sig ved at lægge overordentlig stor vægt på miljøhensyn, mens andre siger, at miljøhensynene efterhånden er ved at tage overhånd. Hvor omtrent vil du placere?". 1 indikerer den mest grønne politik, og 5 den mindst grønne politik.

Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.
N=17132 (For Dansk Folkeparti N=10339).

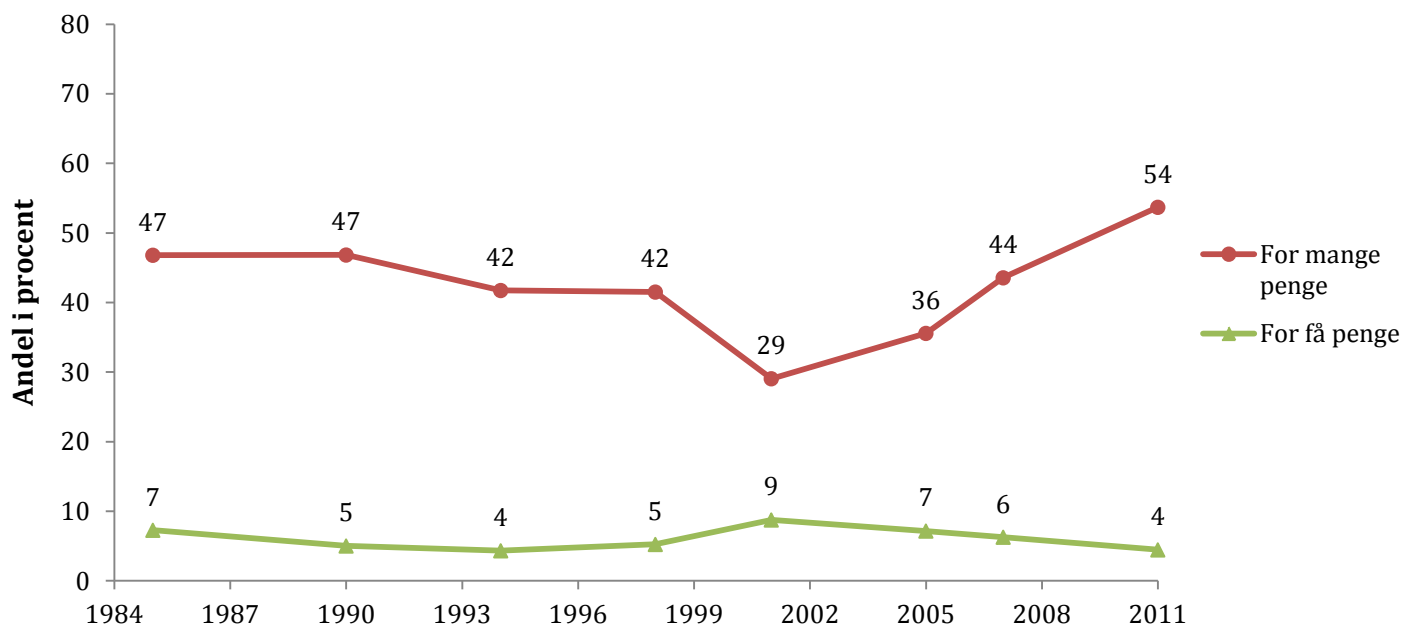
Figur 28: Placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger i forhold til synet på lov og orden, 1994-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Nogle partier går ind for at opretholde lov og orden med strengere straffe. Andre partier taler i stedet om at forebygge kriminaliteten og om at behandle forbrydere human." 1 står for de partier som går ind for forebyggelse og human behandling af forbrydere, og 5 står for de partier, der går mest ind for lov og orden. Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N=14505 (For Dansk Folkeparti N=10302).

6 Vælgernes opfattelse af det offentlige forbrug

Figur 29: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på forsvaret, 1985-2011.

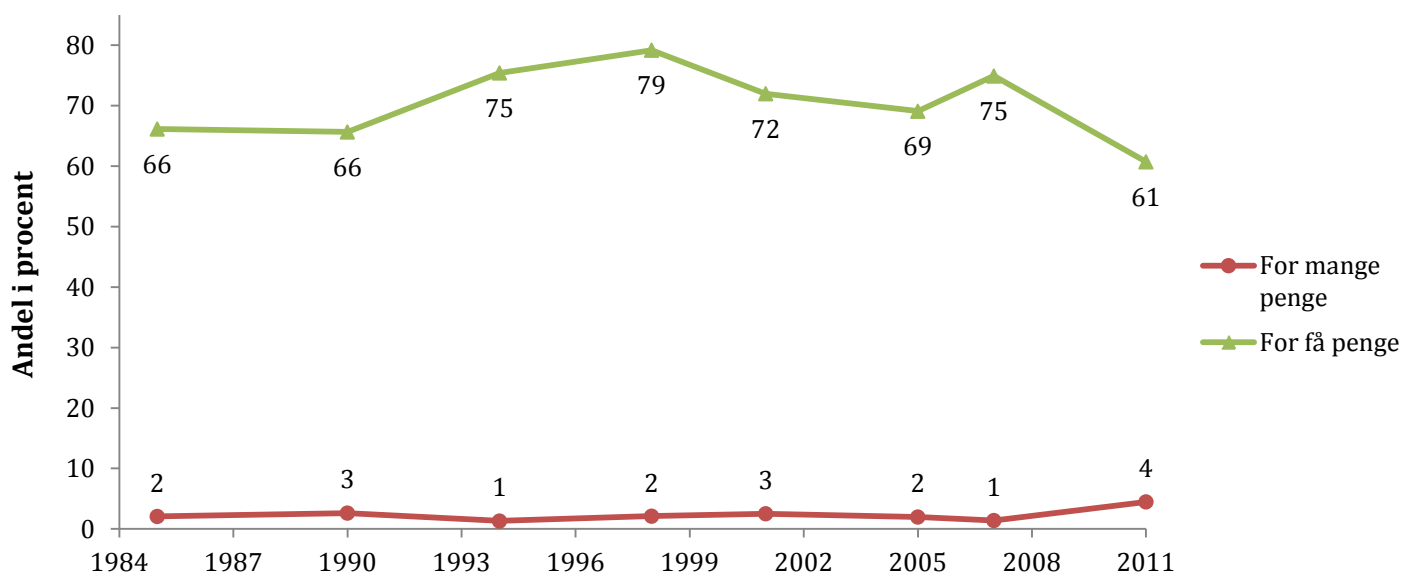

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - forsvaret (militæret)".

Spørgsmålet er stillet i 1985, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

N= 15493.

Figur 30: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på sundhedsvæsenet, 1985-2011.

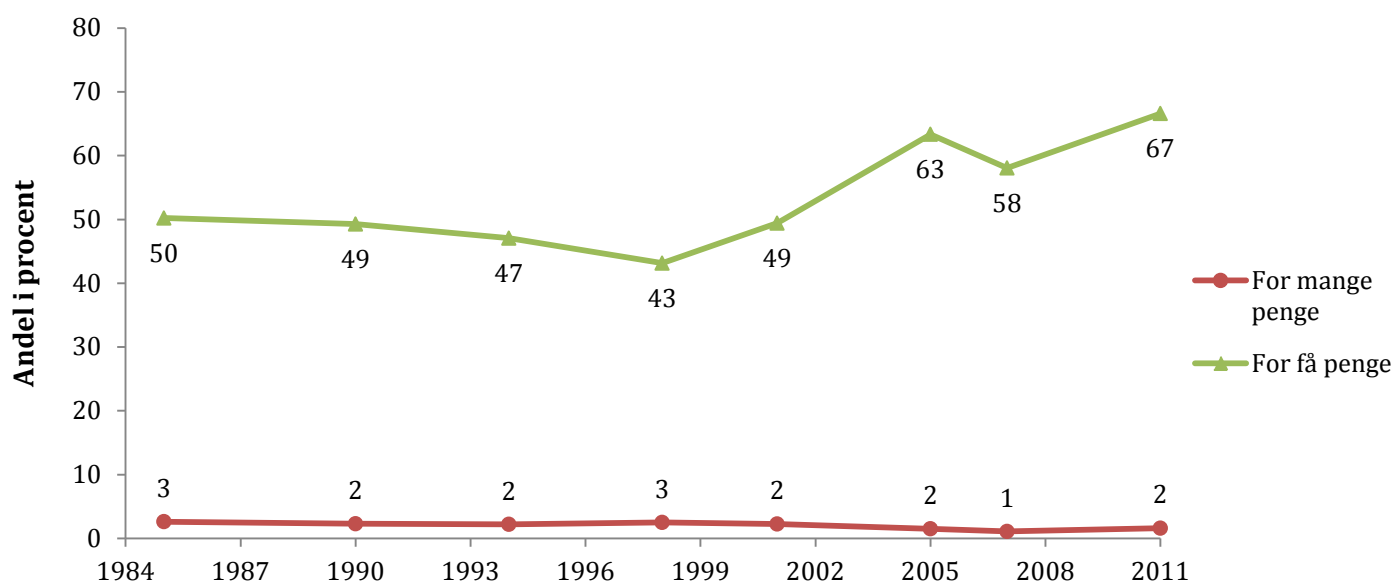

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - sundhedsvæsenet".

Spørgsmålet er stillet i 1985, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

N= 16112.

Figur 31: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på uddannelse, 1985-2011.

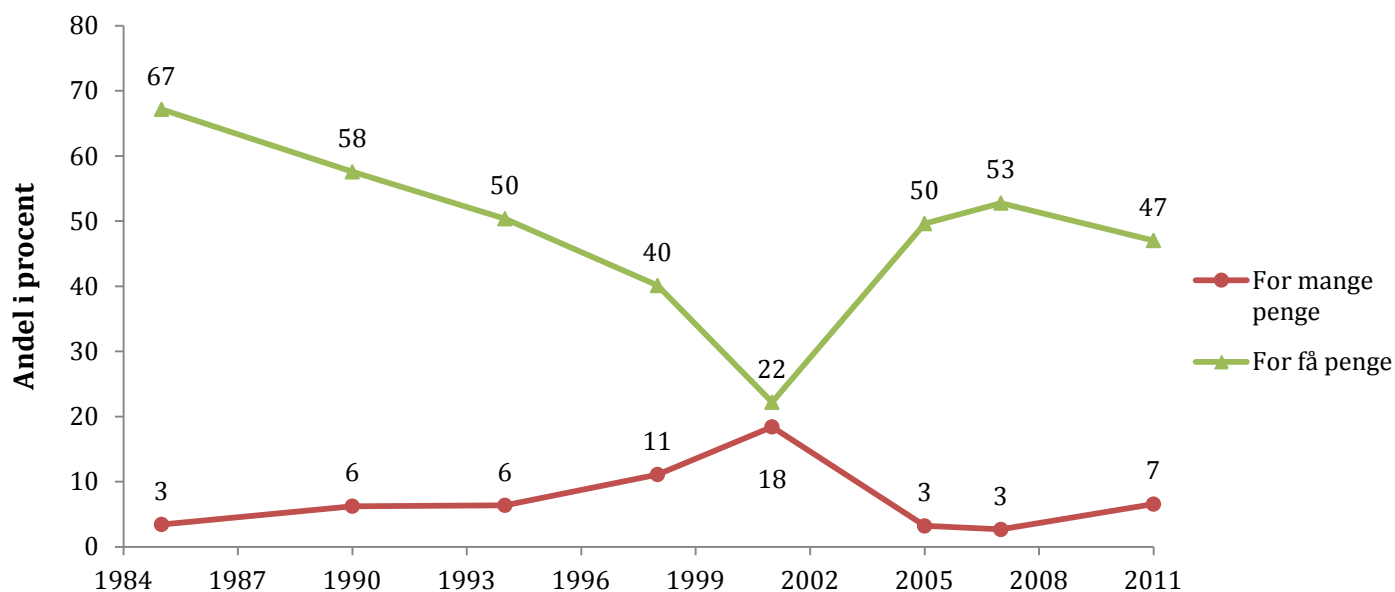
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - uddannelse". Spørgsmålet er stillet i 1985, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N= 15778.

Figur 32: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på folkepension, 1985-2011.

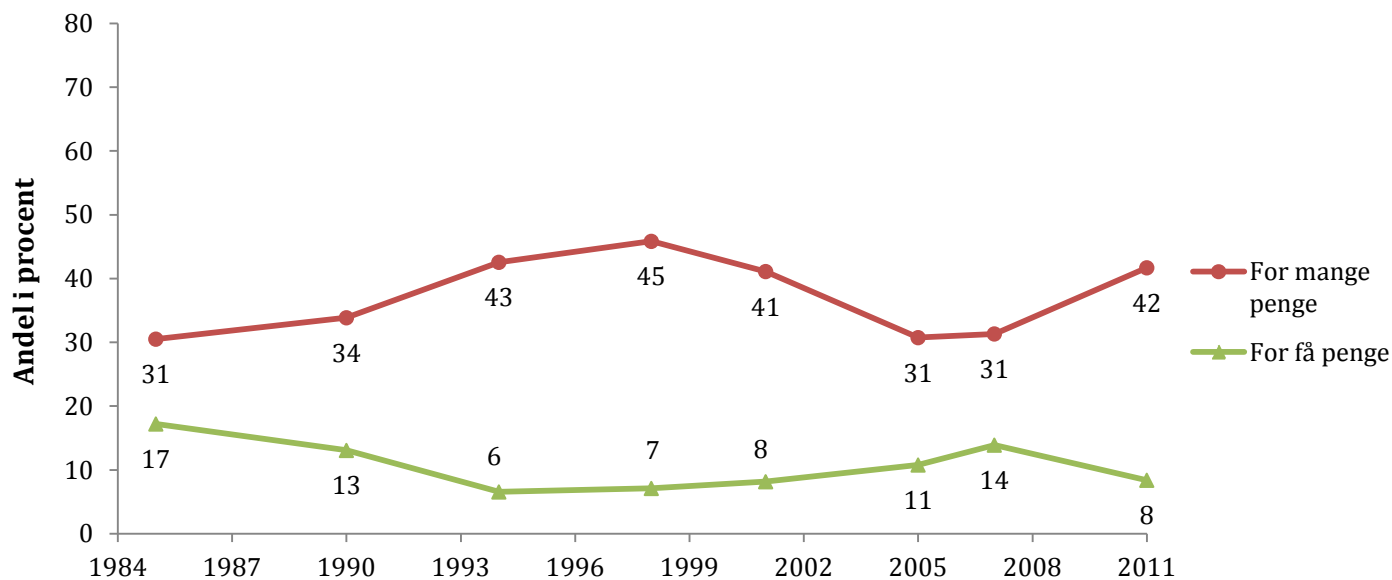
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - folkepension". Spørgsmålet er stillet i 1985, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N= 15651.

Figur 33: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på miljøproblemer, 1985-2011.

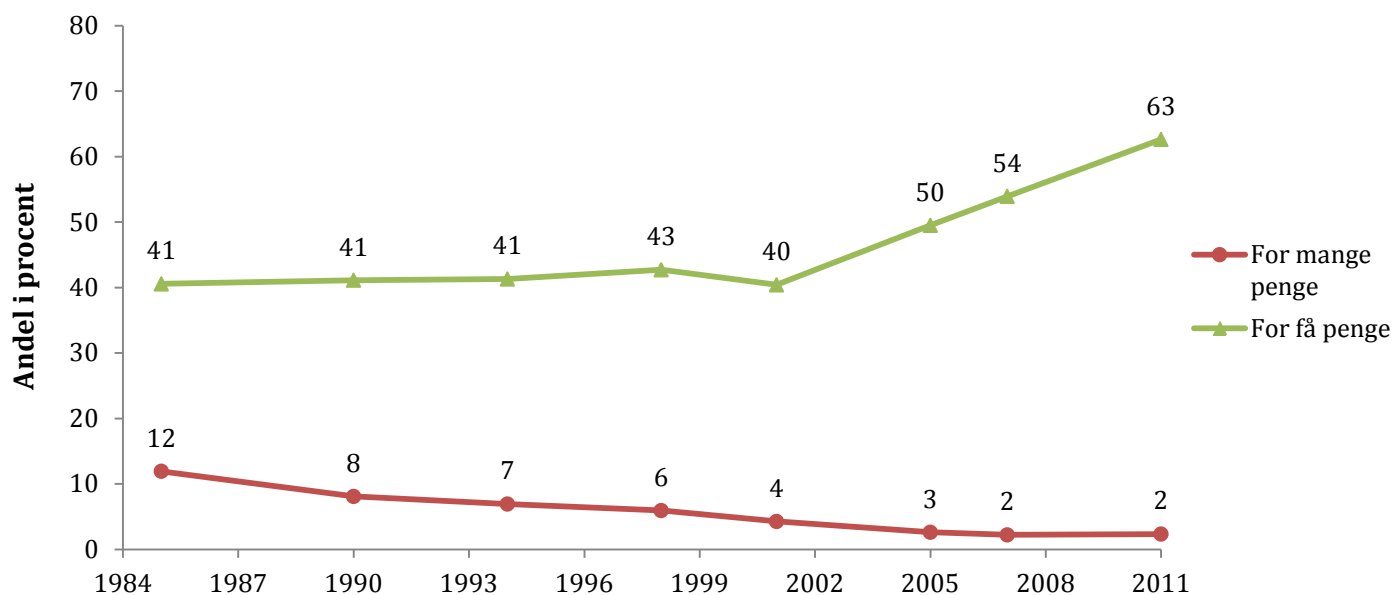
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - miljøproblemer". Spørgsmålet er stillet i 1985, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N= 15565.

Figur 34: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på kulturelle formål, 1985-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - kulturelle formål". Spørgsmålet er stillet i 1985, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N= 15622.

Figur 35: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på børnehaver og vuggestuer, 1985-2011.

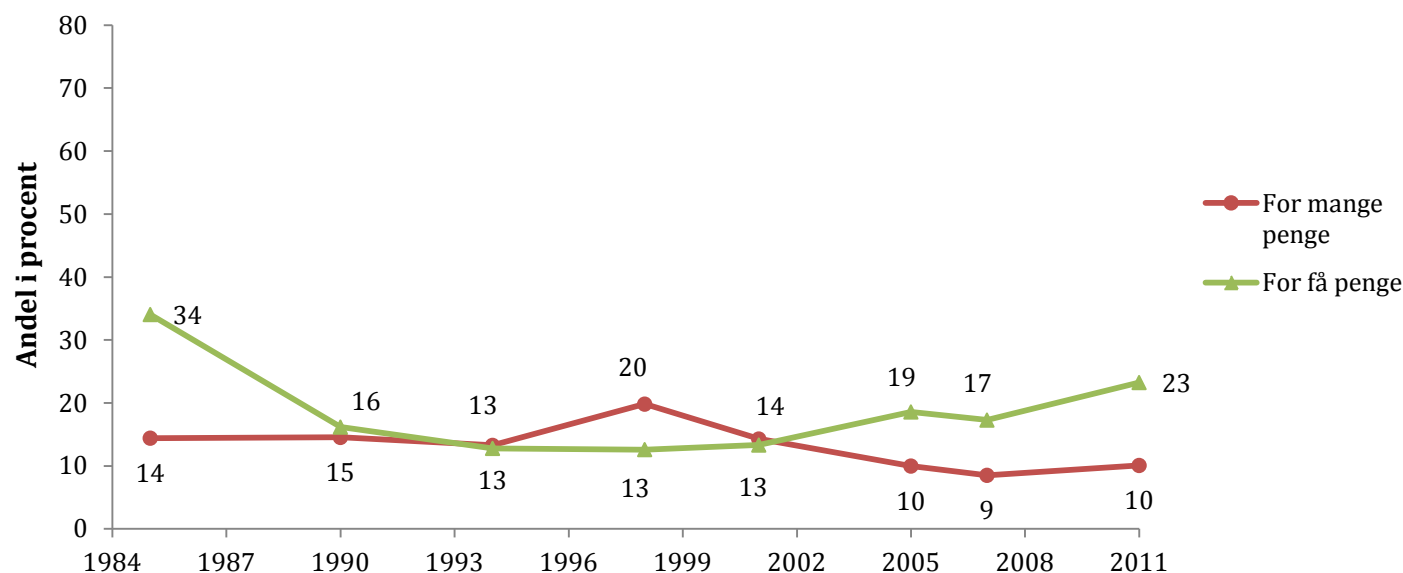

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - børnehaver og vuggestuer".

Spørgsmålet er stillet i 1985, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

N= 15262.

Figur 36: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på arbejdsløshedsunderstøttelse til den enkelte, 1985-2011.

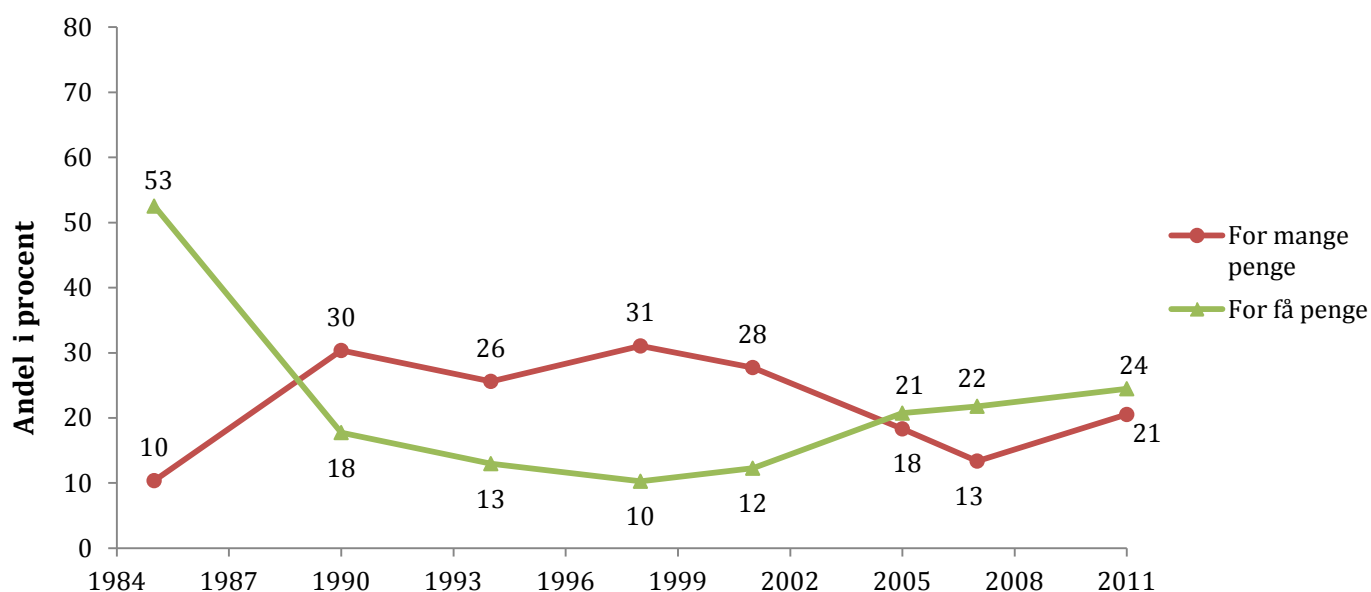

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - arbejdsløshedsunderstøttelse til den enkelte".

Spørgsmålet er stillet i 1985, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

N= 15284.

Figur 37: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på bistand/kontanthjælp til den enkelte, 1985-2011.

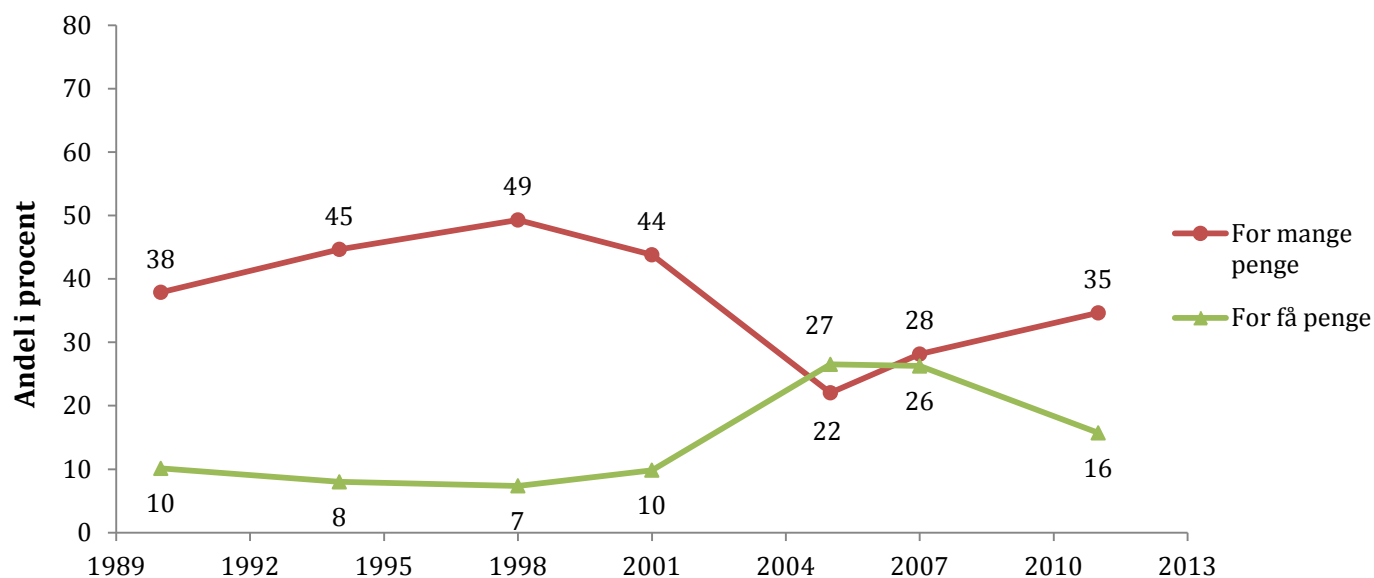

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - bistand/kontanthjælp til den enkelte".

Spørgsmålet er stillet i 1985, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

N= 14391.

Figur 38: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på ulandsbistand, 1990-2011.

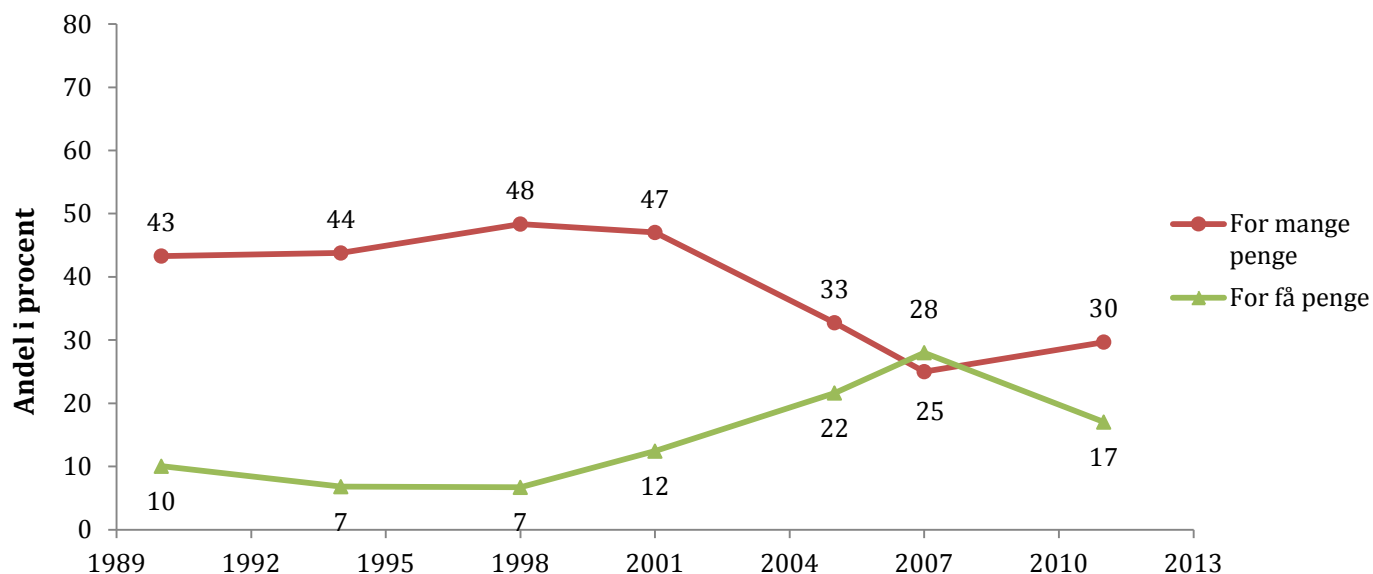

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - ulandsbistand".

Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

N= 13761.

Figur 39: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på flygtninge og indvandrere, 1990-2011.

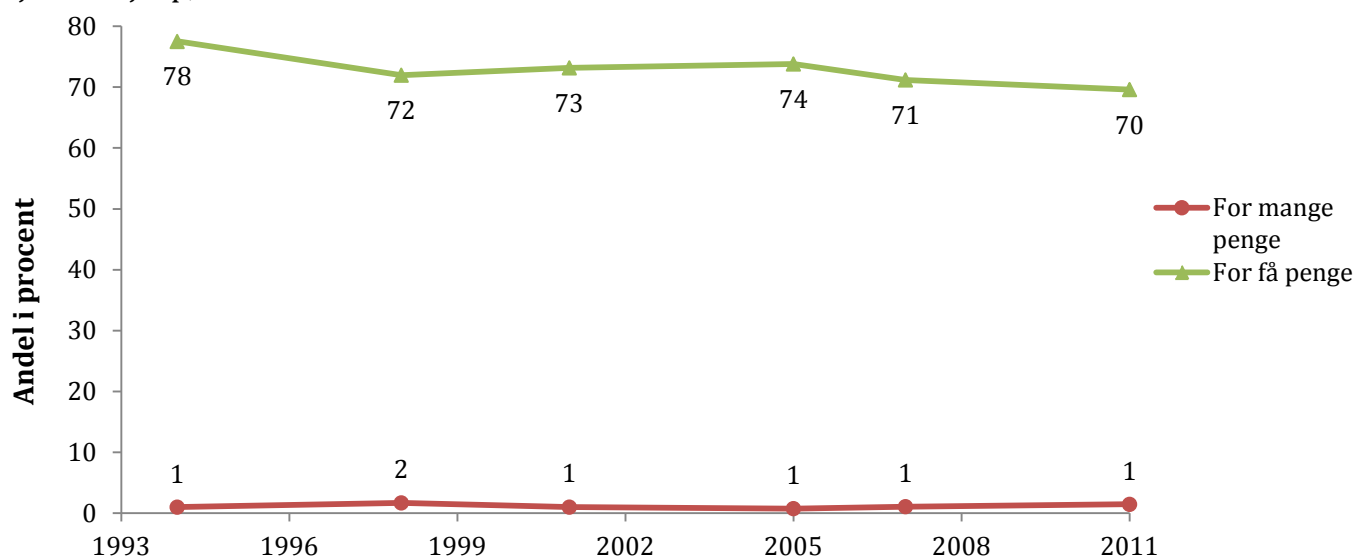

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - flygtninge og indvandrere".

Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2011.

N= 13679.

Figur 40: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på hjemmehjælp, 1994-2011.

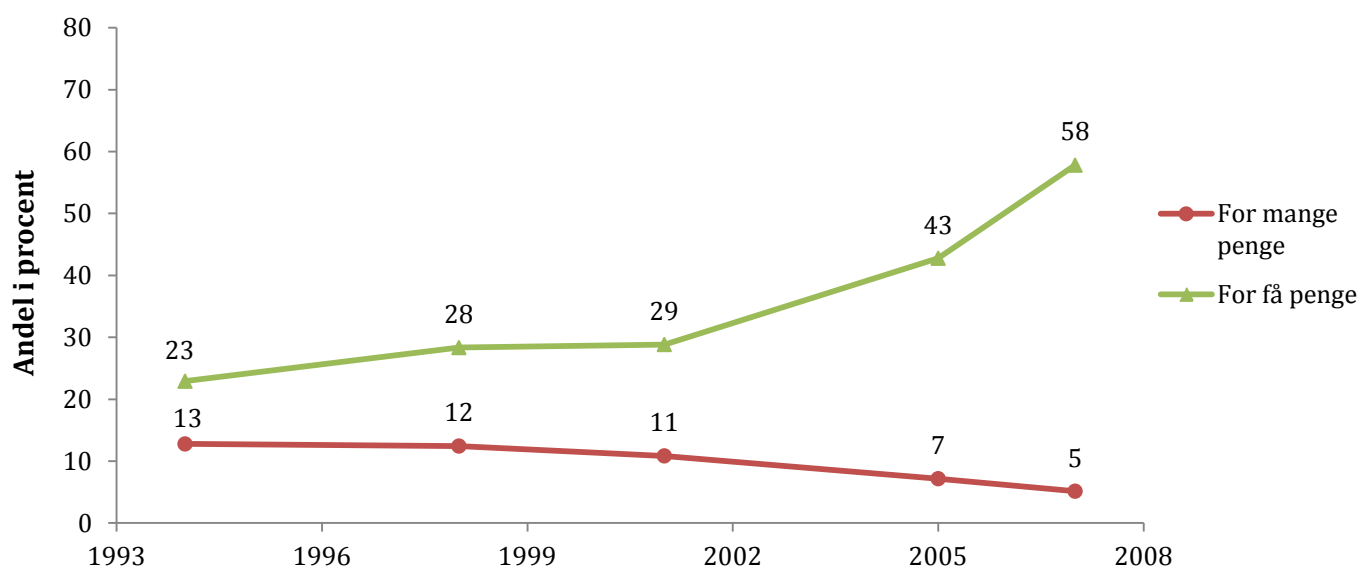

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - hjemmehjælp".

Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

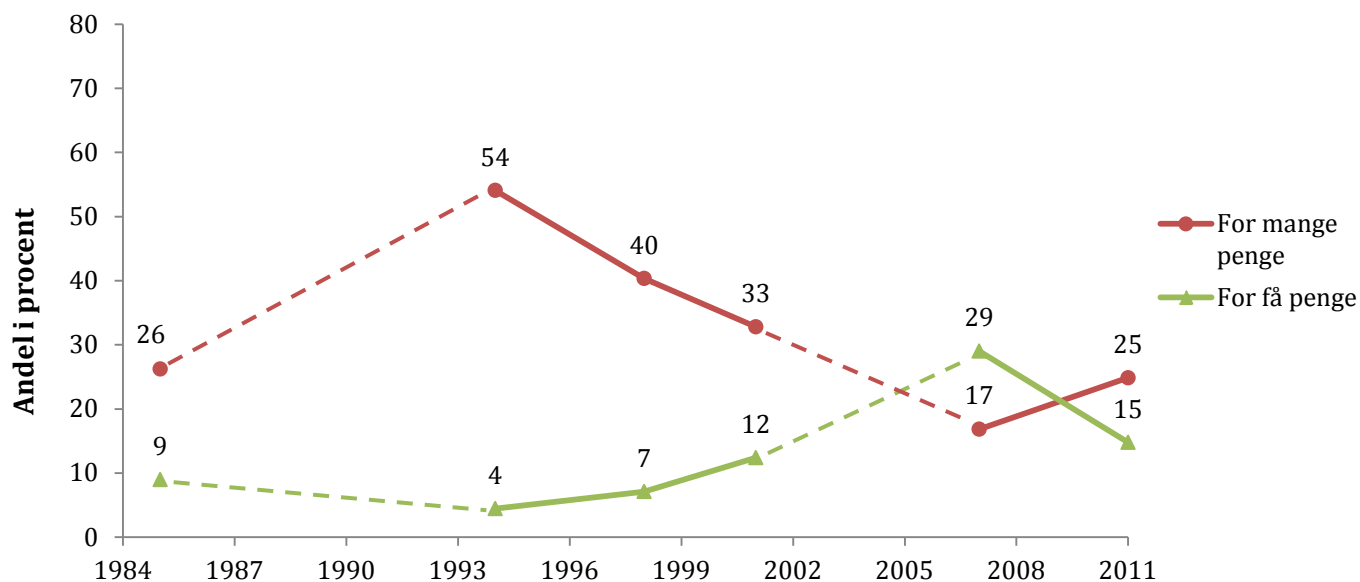
N= 12868.

Figur 41: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på kollektiv transport, 1994-2007.

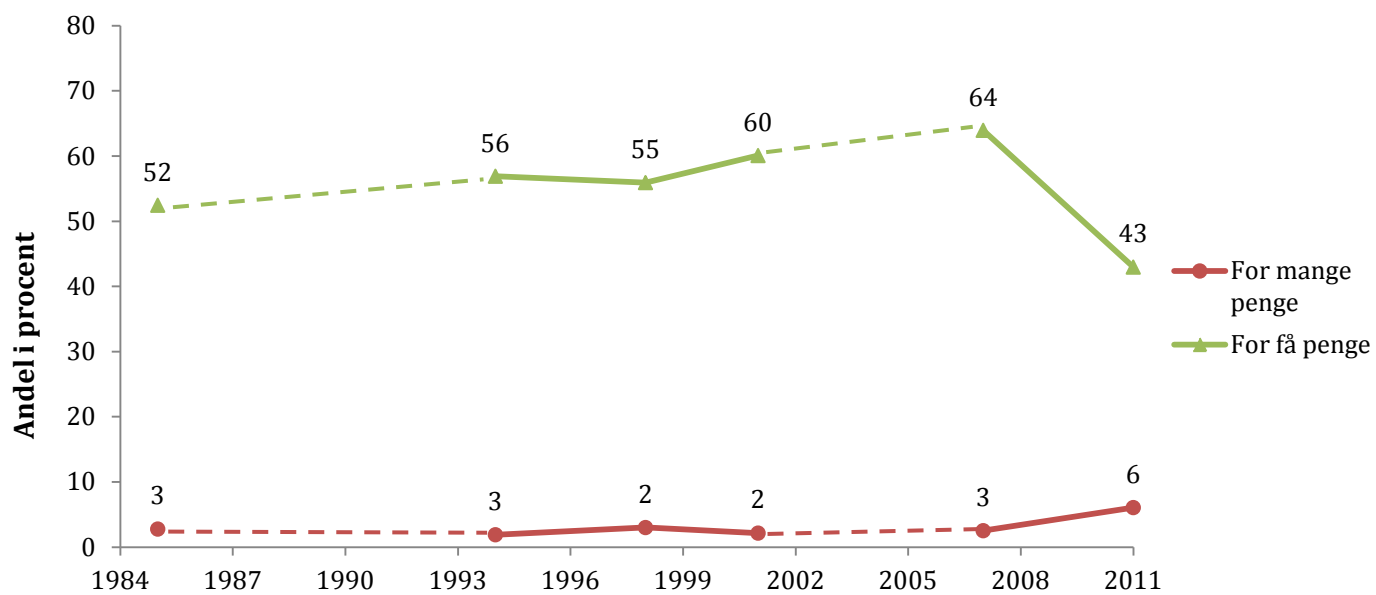
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - kollektiv transport". Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007. N= 11529.

Figur 42: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på motorveje og broer, 1985-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - motorveje og broer". Spørgsmålet er stillet i 1985, 1994, 1998, 2001, 2007, 2011. N=12383.

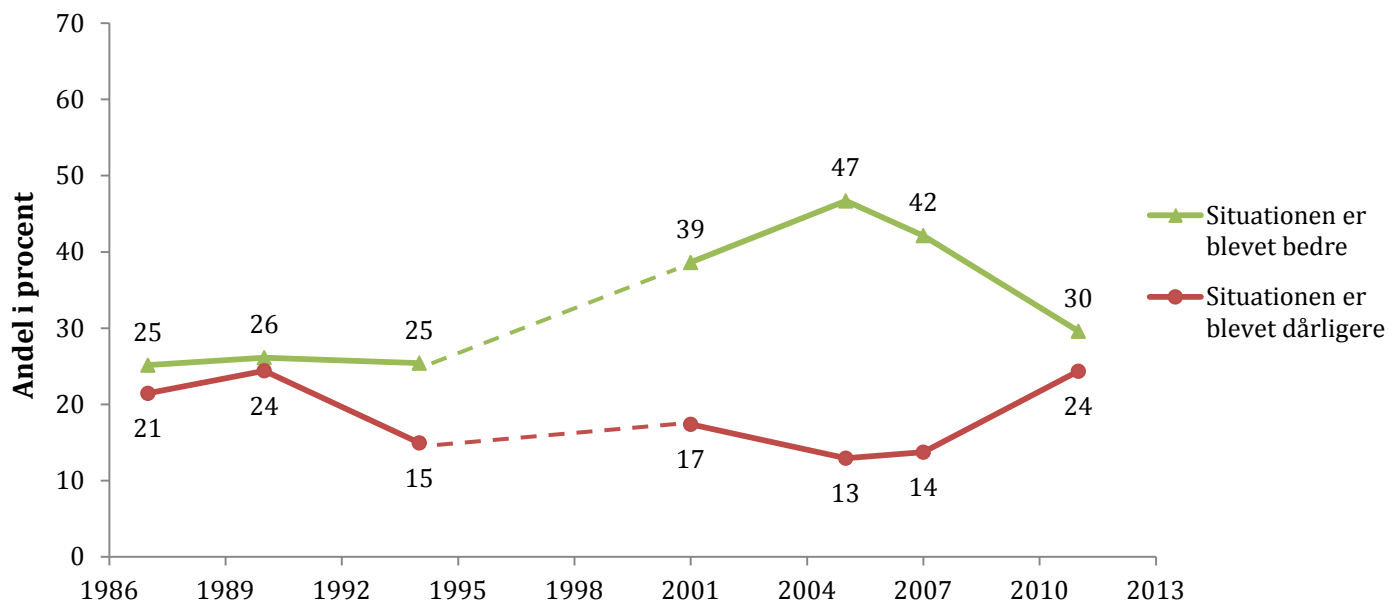
Figur 43: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på politiet, 1985-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - politiet". Spørgsmålet er stillet i 1985, 1994, 1998, 2001, 2007, 2011. N=12568.

7 Vælgernes syn på den økonomiske udvikling

Figur 44: Vælgernes syn på udviklingen i deres økonomiske situation, i retrospektiv, 1987-2011.

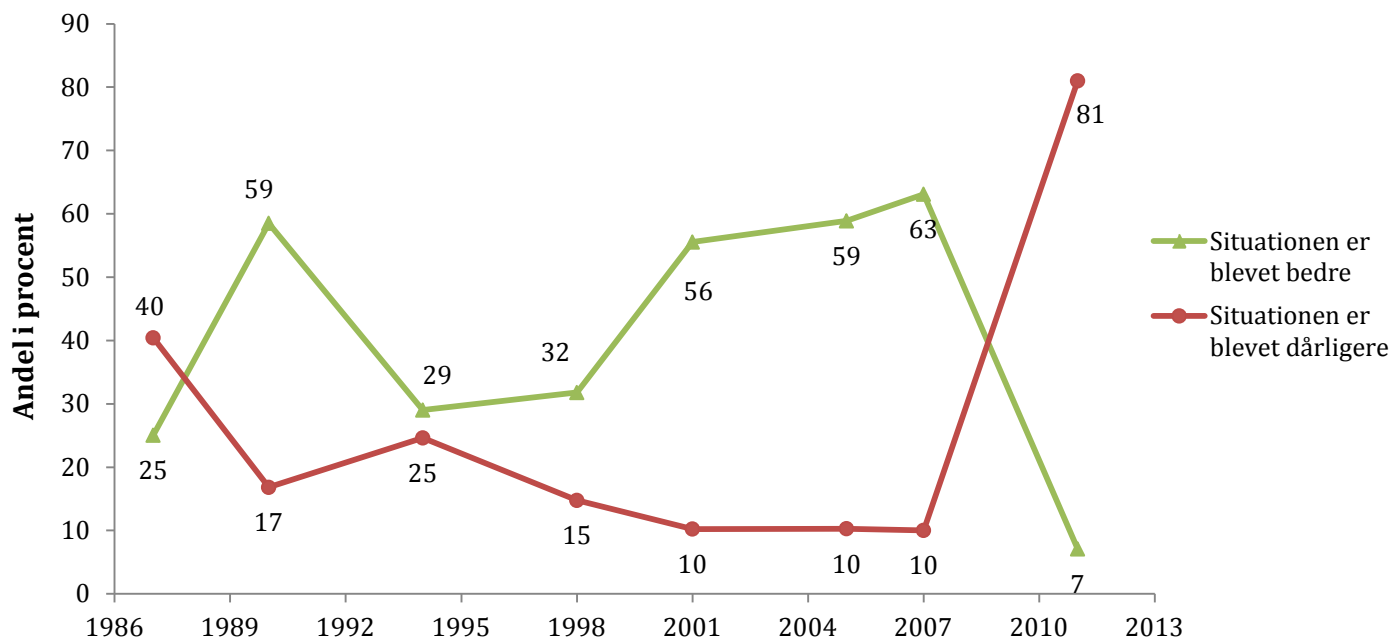
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvordan er din egen og din families økonomiske situation i dag sammenlignet med for 3-4 år siden?"

I enkelte år er spørgsmålsformuleringen anderledes end ovenstående.

Spørgsmålet er stillet i 1987/1988, 1990, 1994, 2001, 2005, 2007, 2011.

N= 16393.

Figur 45: Vælgernes syn på udviklingen i Danmarks økonomiske situation, i retrospektiv, 1987-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvordan synes du den økonomiske situation for Danmark er i dag sammenlignet med for 3-4 år siden?"

I enkelte år er spørgsmålsformuleringen anderledes end ovenstående.

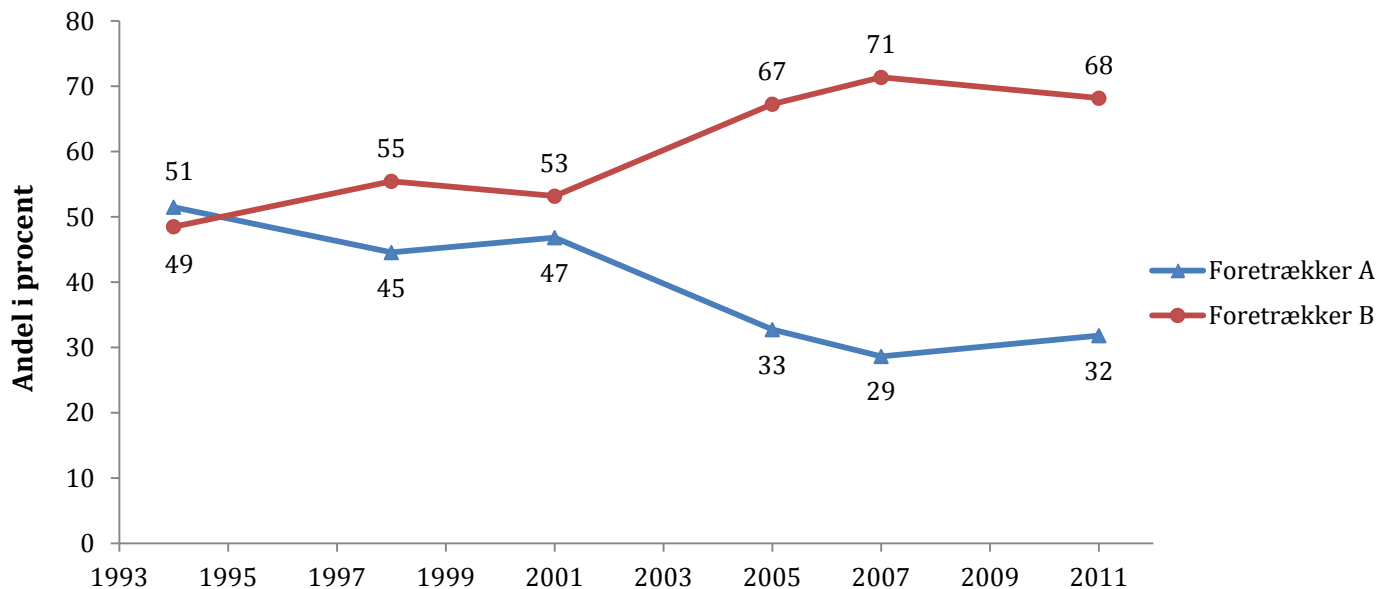
Spørgsmålet er stillet i 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

N= 17712.

8 Holdningsspørgsmål

8.1 Økonomiske emner

Figur 46: Andelen som foretrækker enten A: lavere skatter, eller B: forbedring af den offentlige service, 1994-2011.

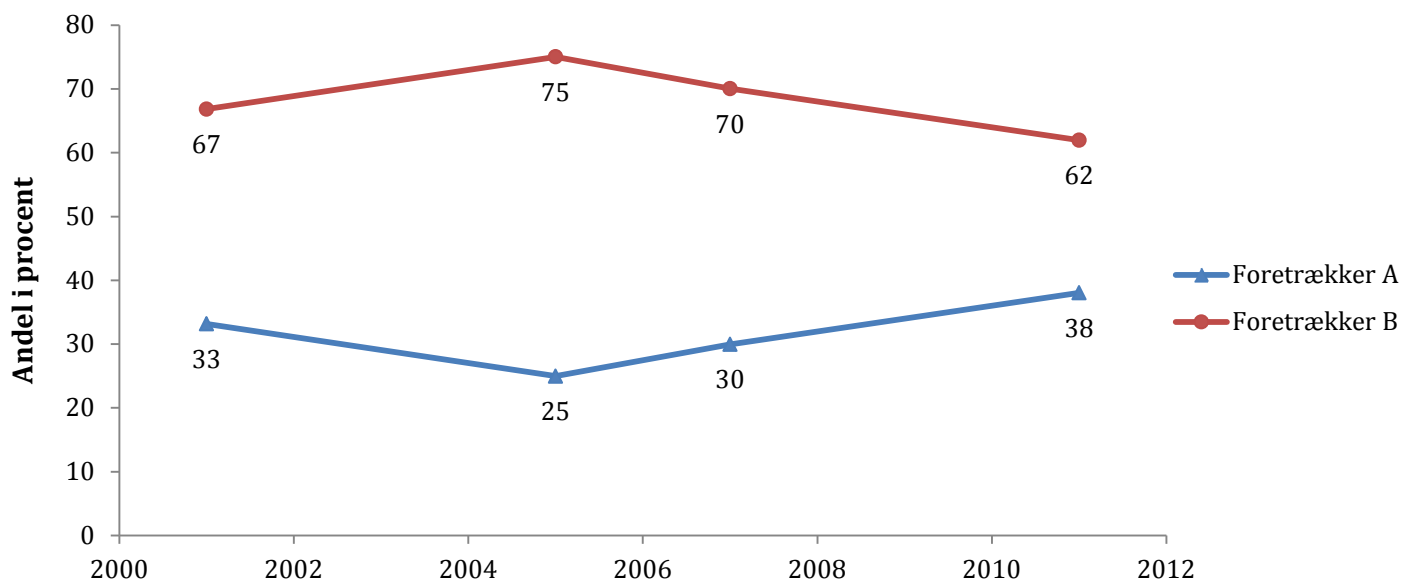

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvis der på længere sigt bliver mulighed for at sænke skatten, hvad ville du da foretrække? A: lavere skatter, eller B: forbedring af den offentlige service".

Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

N=13760.

Figur 47: Andelen som foretrækker enten A: sænkning af indkomstskatten, eller B: sænkning af moms og afgifter, 2001-2011.

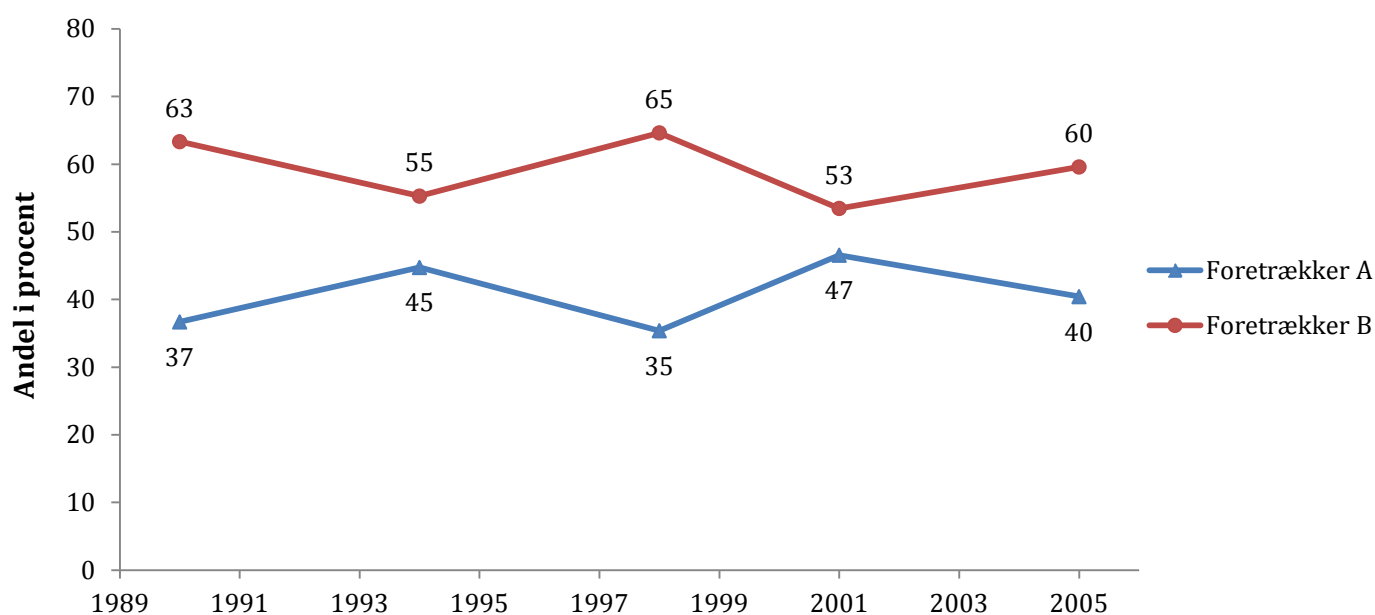

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvis der på længere sigt bliver mulighed for at sænke skatten, hvad ville du da foretrække? A: sænkning af indkomstskatten, eller B: sænkning af moms og afgifter."

Spørgsmålet er stillet i 2001, 2005, 2007, 2011.

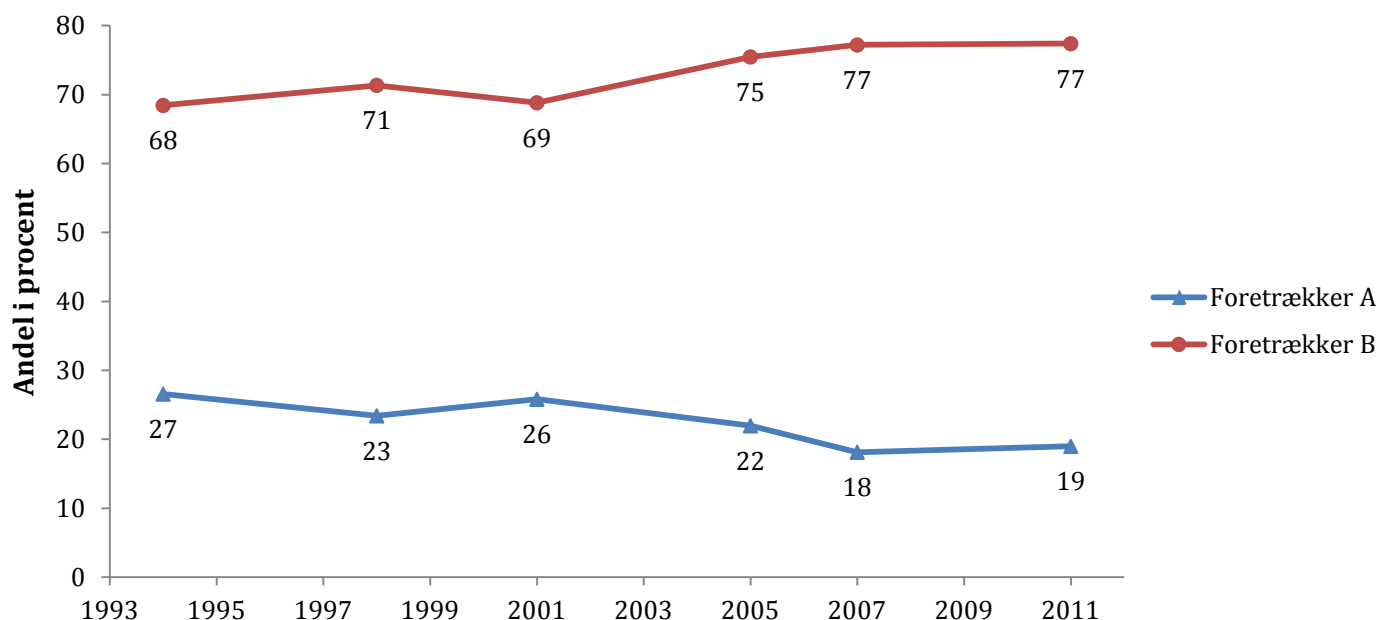
N= 9863.

Figur 48: Andelen som foretrækker enten A: lavere skatter, eller B: afdrag på statsgælden, 1990-2005.

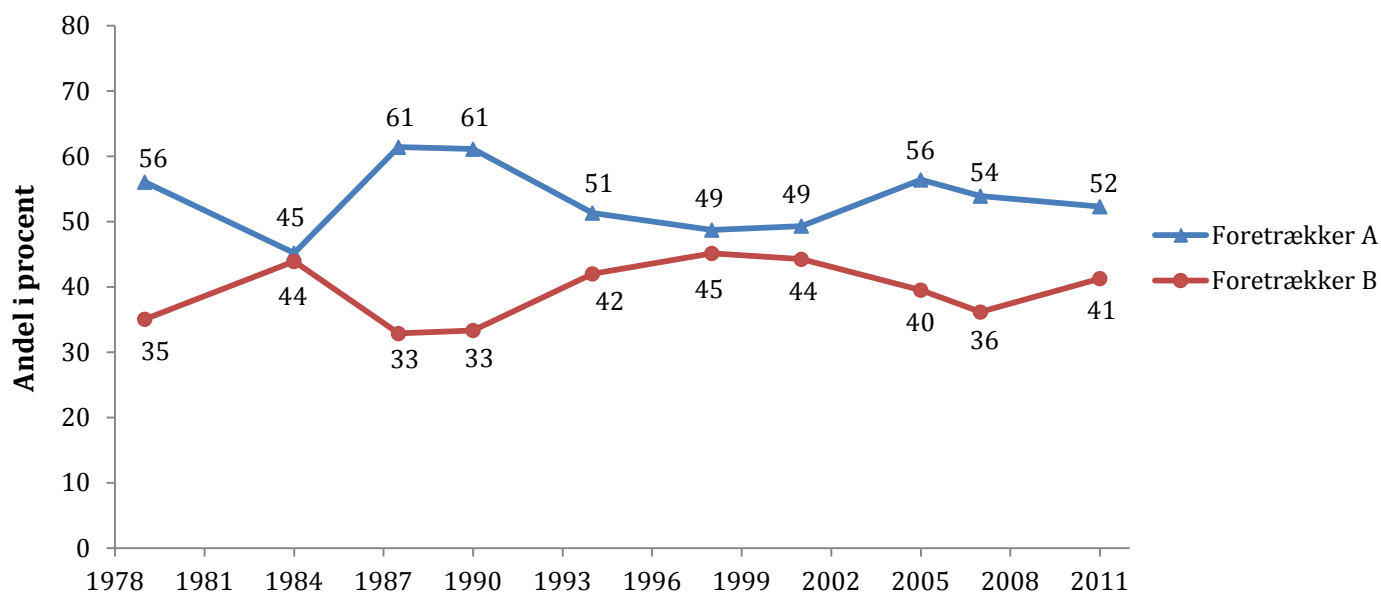
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvis der på længere sigt bliver mulighed for at sænke skatten, hvad ville du da foretrække? A: lavere skatter, eller B: afdrag på statsgælden."
 Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 1998, 2001, 2005.
 N= 8370.

Figur 49: Andelen som foretrækker enten A: Der bør i langt større grad end nu indføres brugerbetaling i den offentlige sektor, eller B: Bortset fra enkelte, ubetydelige områder bør der ikke indføres mere brugerbetaling, 1994-2011.

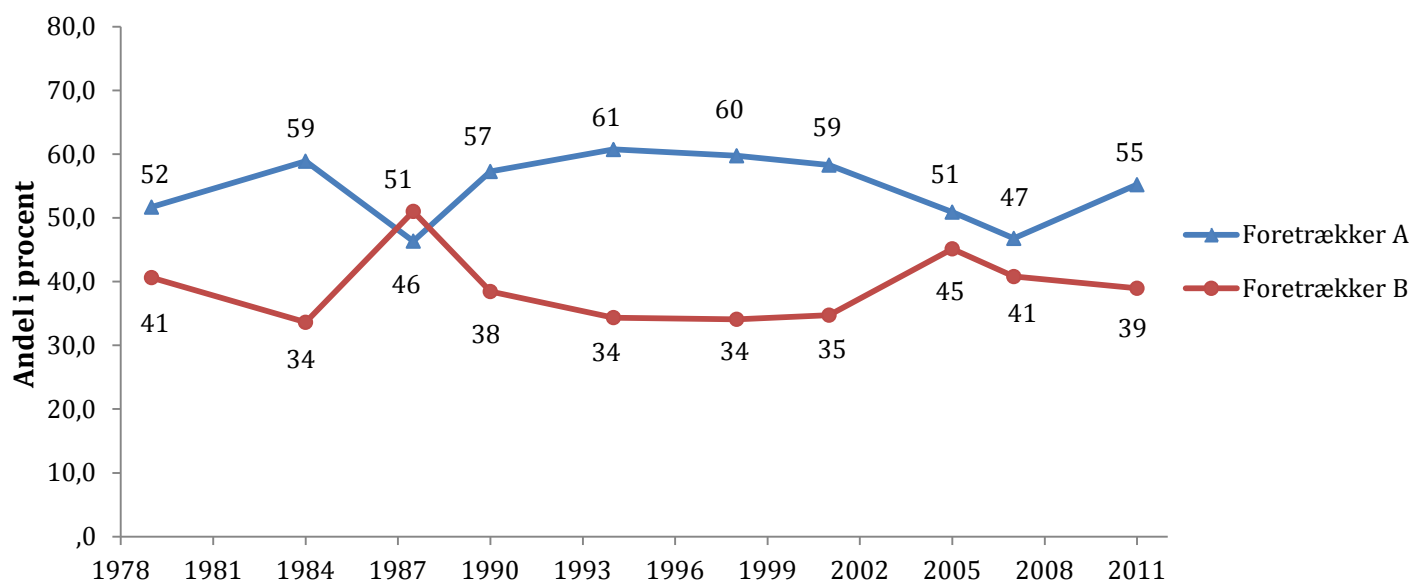
Note: Baseret på spørgsmålet "A siger: Der bør i langt større grad end nu indføres brugerbetaling i den offentlige sektor. B siger: Bortset fra enkelte, ubetydelige områder bør der ikke indføres mere brugerbetaling."
 Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.
 N= 13963.

Figur 50: Andelen som fortrækker enten A: Forskellene i indtægter og levestandard er stadig for store her i landet. Derfor burde folk med mindre indtægter få en hurtigere forbedring af levestandarden end dem med højere indtægt, eller B: Indtægtsudjævningen er gået tilstrækkeligt langt. De indtægtsforskelle som endnu findes, bør stort set bibeholdes, 1979-2011.

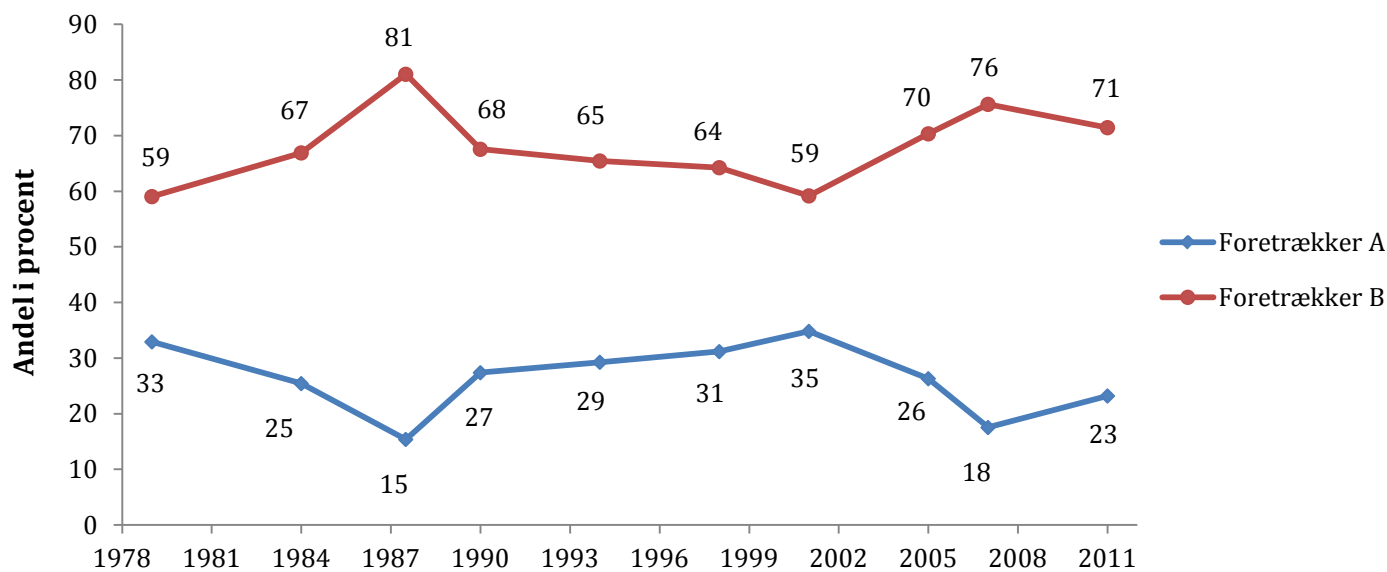
Note: Baseret på spørgsmålet "A siger: Forskellene i indtægter og levestandard er stadig for store her i landet. Derfor burde folk med mindre indtægter få en hurtigere forbedring af levestandarden end dem med højere indtægt. B siger: Indtægtsudjævningen er gået tilstrækkeligt langt. De indtægtsforskelle som endnu findes, bør stort set bibeholdes." Spørgsmålet er stillet i 1979, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N=18480.

Figur 51: Andelen som fortrækker enten A: Forretnings- og industrifolk bør i større grad have lov til at bestemme over deres egne forretninger, eller B: Staten bør kontrollere og samordne erhvervslivet. Den statslige kontrol bør i hvert fald ikke være mindre end den er i dagens Danmark, 1979-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "A siger: Forretnings- og industrifolk bør i større grad have lov til at bestemme over deres egne forretninger. B siger: Staten bør kontrollere og samordne erhvervslivet. Den statslige kontrol bør i hvert fald ikke være mindre end den er i dagens Danmark." Spørgsmålet er stillet i 1979, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N=18348.

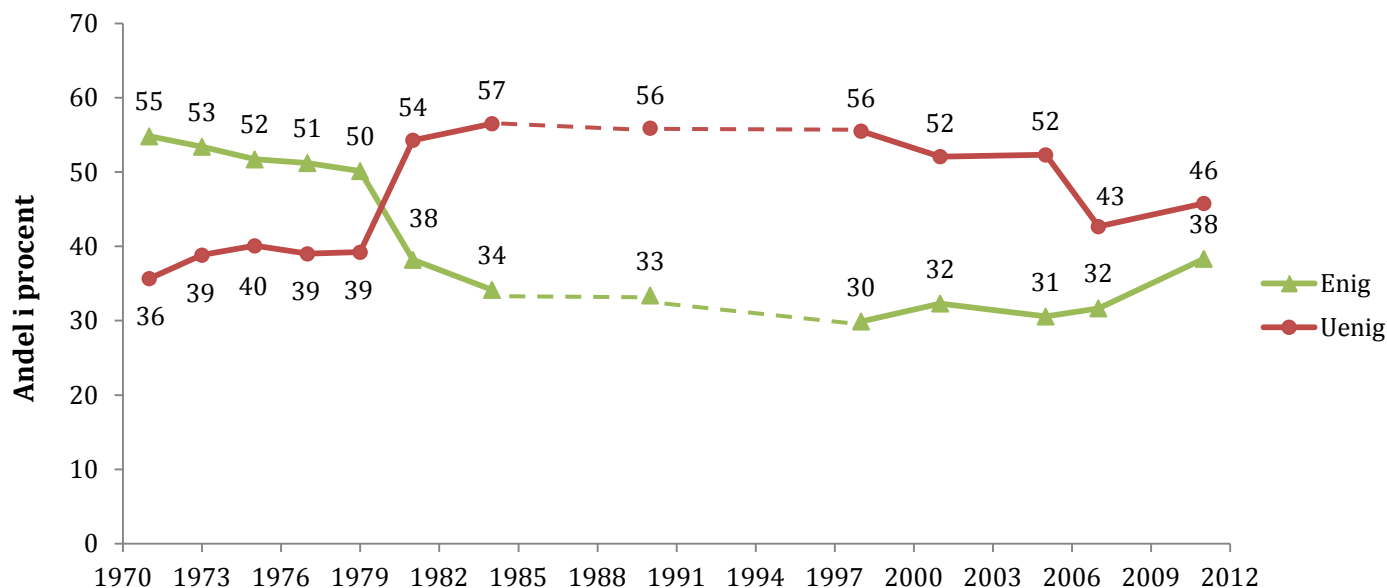
Figur 52: Andelen som fortrækker enten A: Man er gået for langt med sociale reformer her i landet. Folk burde mere end nu klare sig uden sociale sikringer og bidrag fra samfundet, eller B: De sociale reformer, som er gennemført i vores land, bør opretholdes i mindst samme omfang som nu, 1979-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "A siger: Man er gået for langt med sociale reformer her i landet. Folk burde mere end nu klare sig uden sociale sikringer og bidrag fra samfundet. B siger: De sociale reformer, som er gennemført i vores land, bør opretholdes i mindst samme omfang som nu."

Spørgsmålet er stillet i 1979, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.
N=18835.

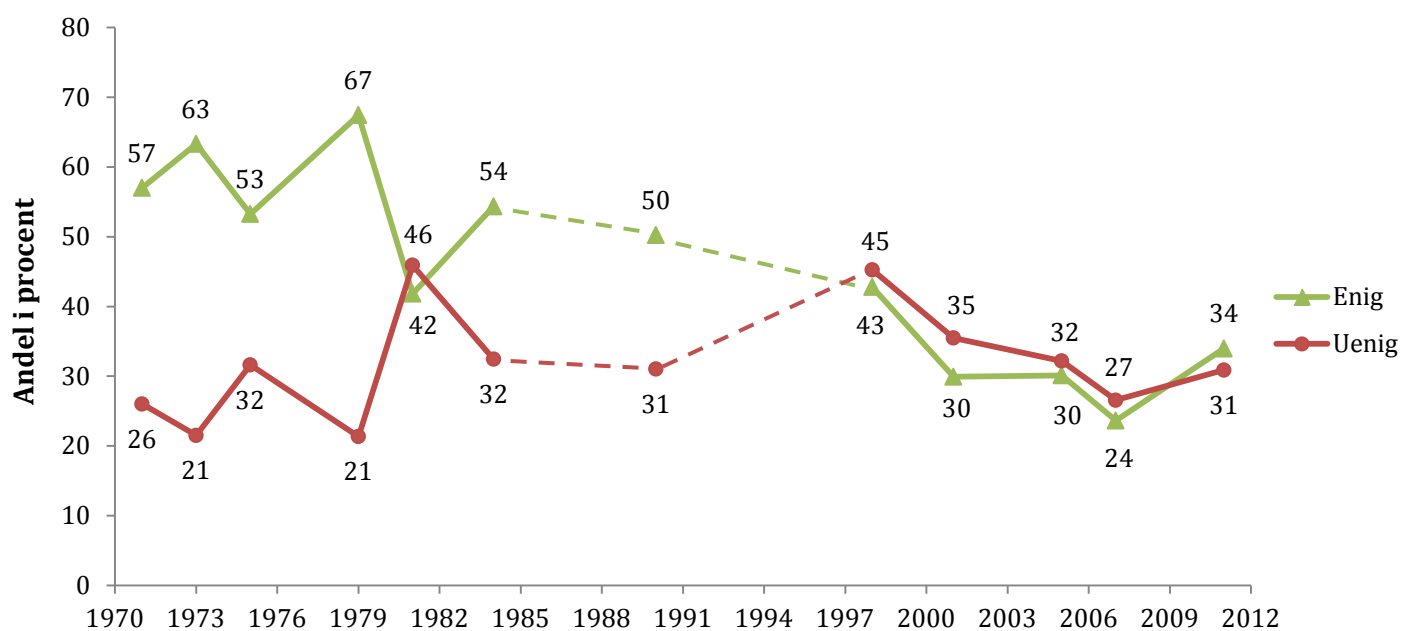
Figur 53: Andelen som er enten enig eller uenig i at i politik bør man stræbe efter at skaffe alle de samme økonomiske vilkår, uanset uddannelse og beskæftigelse, 1971-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. I politik bør man stræbe efter at skaffe alle de samme økonomiske vilkår, uanset uddannelse og beskæftigelse".

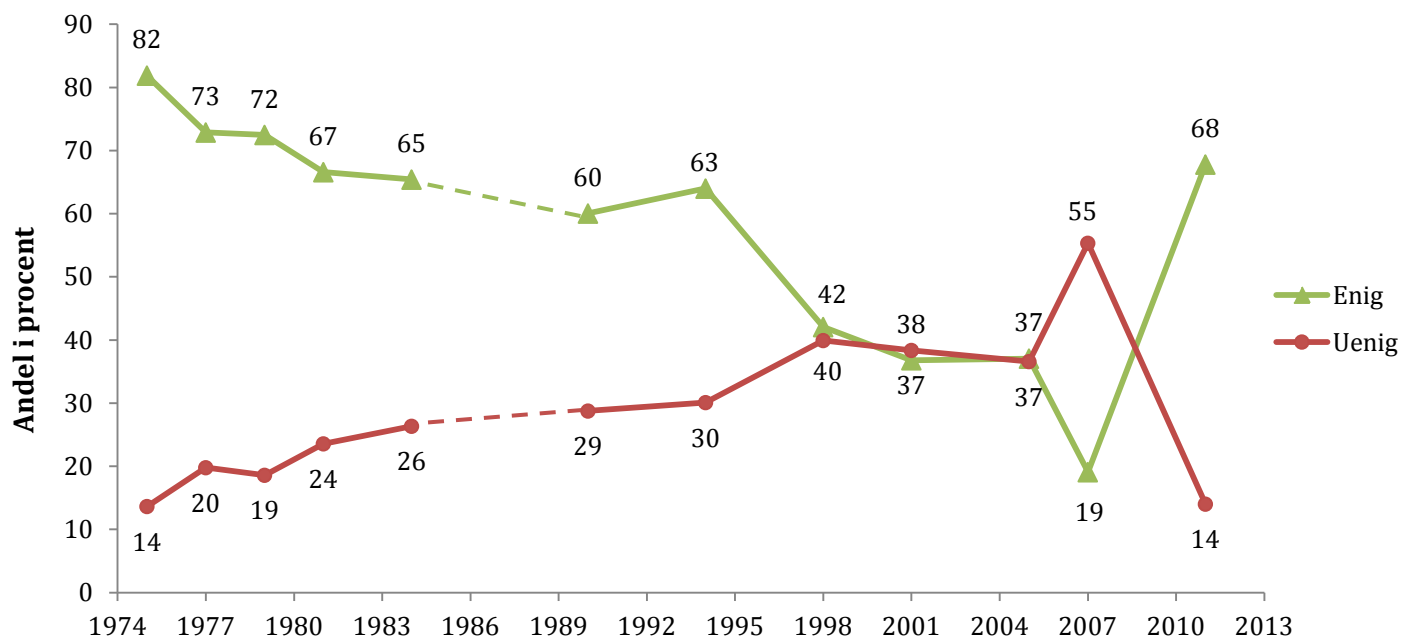
Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1990, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.
N=21119.

Figur 54: Andelen som er enten enig eller uenig i at staten har for lidt kontrol med de private investeringer, 1971-2011.

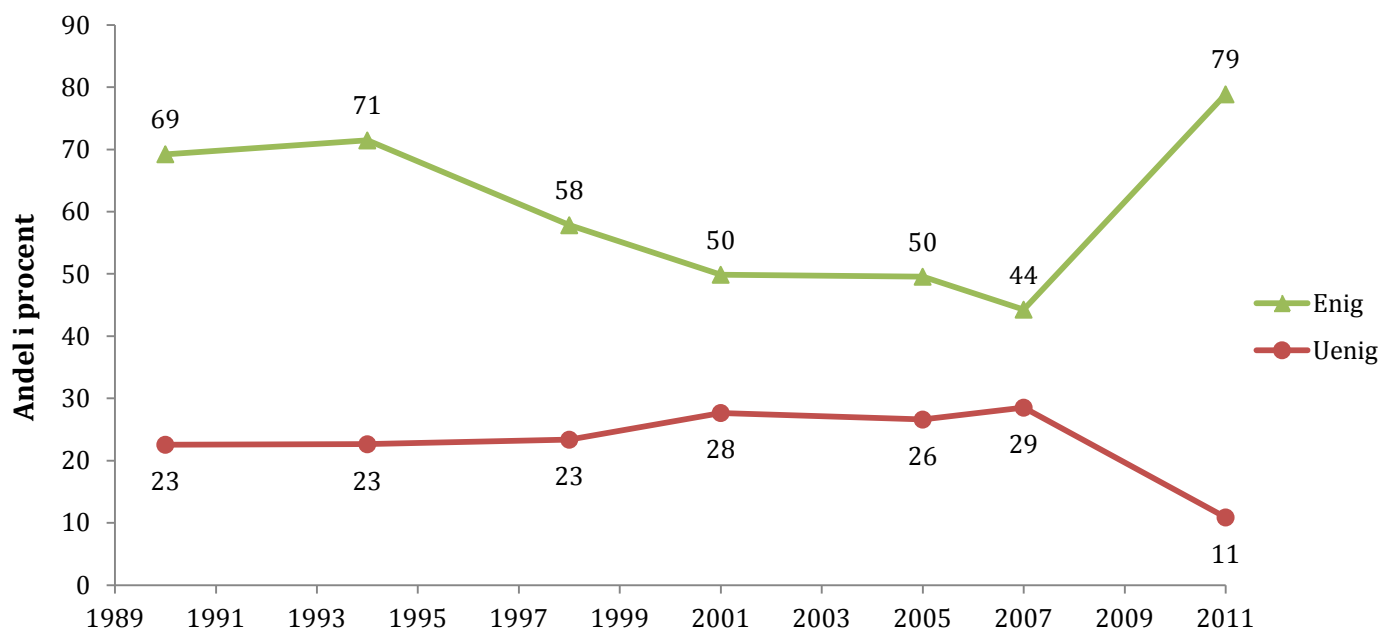
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Staten har for lidt kontrol med de private investeringer".
 Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1979, 1981, 1984, 1990, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.
 N=17690.

Figur 55: Andelen som er enten enig eller uenig i, at i den nuværende økonomiske situation er der ikke råd til lønstigninger, 1975-2011.

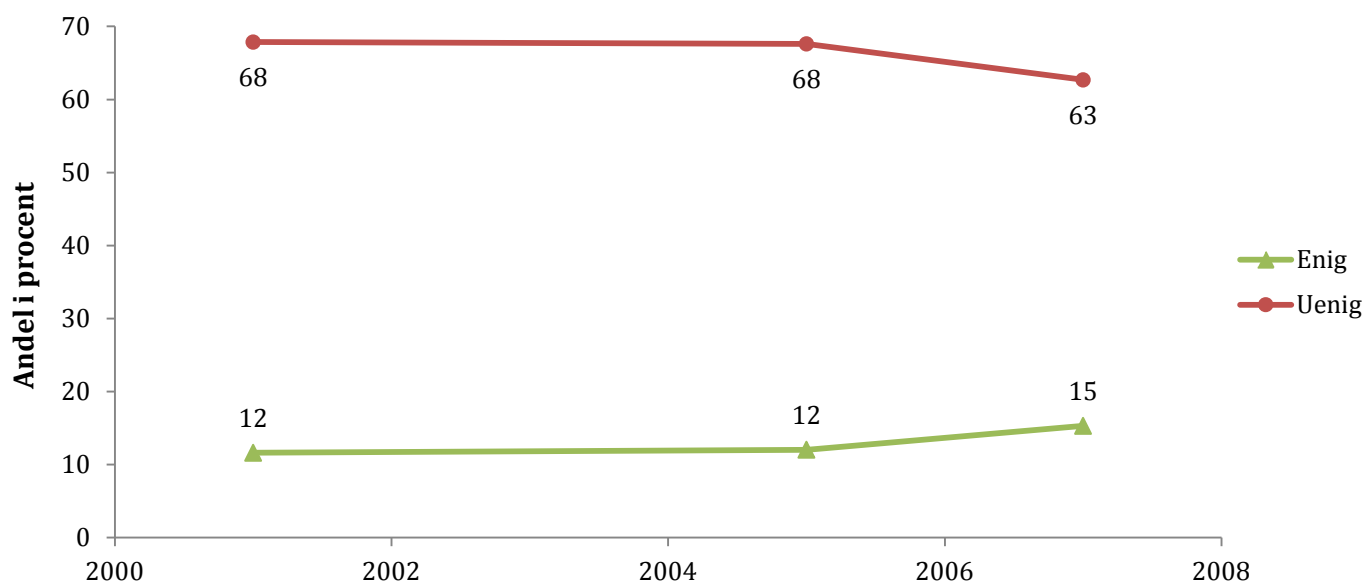
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. I den nuværende økonomiske situation er der ikke råd til lønstigninger".
 Spørgsmålet er stillet i 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.
 N= 21229.

Figur 56: Andelen som er enten enig eller uenig i, at i den nuværende økonomiske situation er der ikke råd til skattelettelser, 1990-2011.

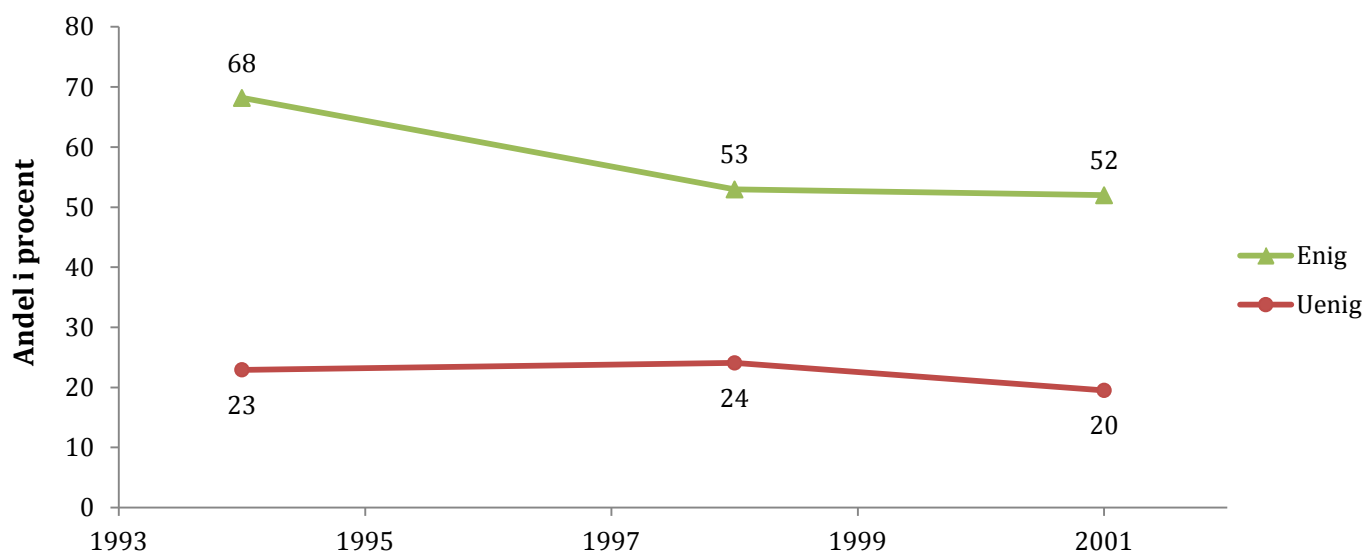
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. I den nuværende økonomiske situation er der ikke råd til skattelettelser". Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N= 3233.

Figur 57: Andelen som er enten enig eller uenig i at ejendomsskatten for boligejere bør sættes i vejret, så indkomstskatten kan sættes ned, 2001-2007.

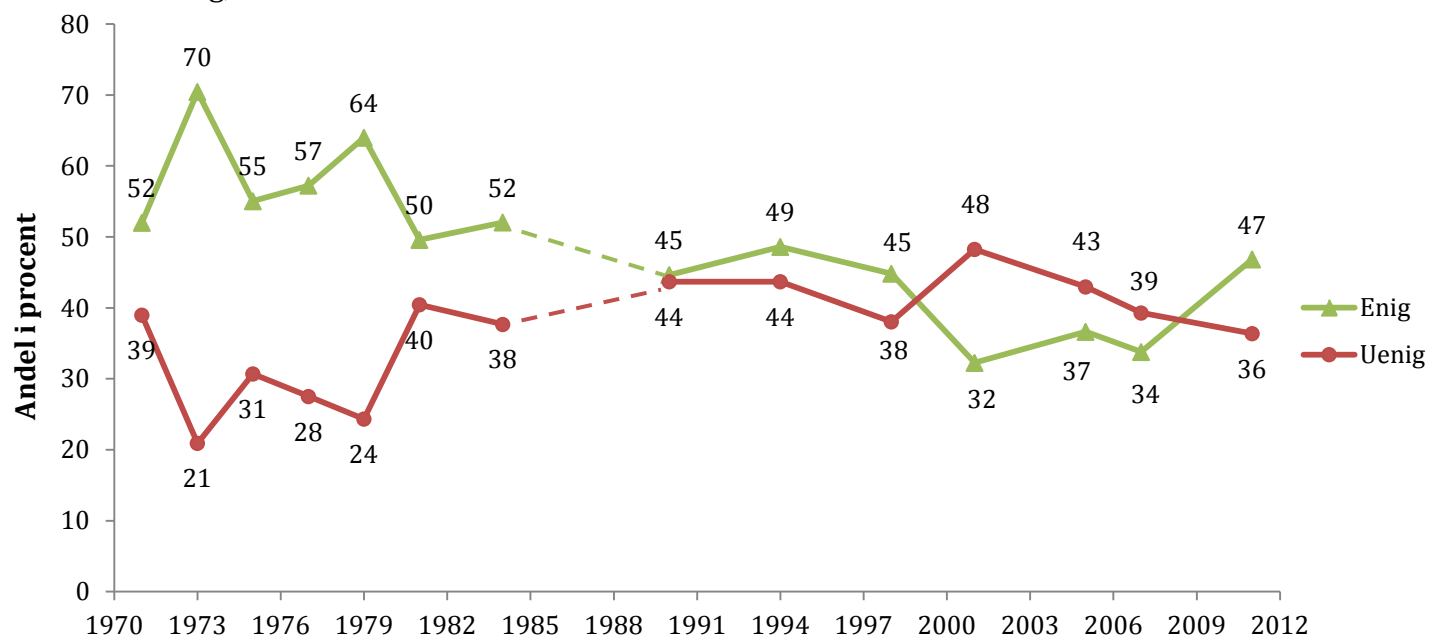
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Ejendomsskatten for boligejere bør sættes i vejret, så indkomstskatten kan sættes ned". Spørgsmålet er stillet i 2001, 2005, 2007. N=7874.

Figur 58: Andelen som er enten enig eller uenig i at overførselsindkomsterne er ved at vokse os over hovedet, 1994-2001.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Overførselsindkomsterne er ved at vokse os over hovedet". Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001. N= 5426.

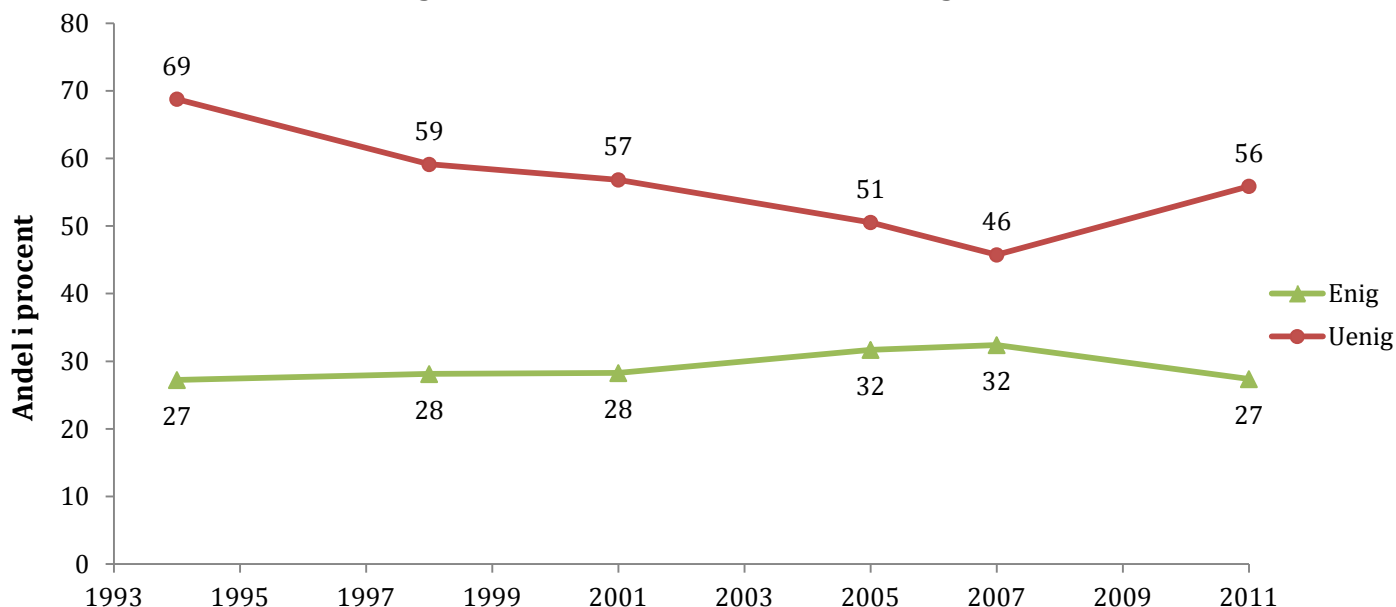
Figur 59: Andelen som er enten enig eller uenig i at høje indtægter burde beskattes hårdere end tilfældet er i dag, 1971-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Høje indtægter burde beskattes hårdere end tilfældet er i dag". Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N= 23083.

8.2 Værdipolitiske emner

Figur 60: Andelen som er enten enig eller uenig i at flygtninge og indvandrere bør have samme ret til social bistand som danskere, også selv om de ikke er danske statsborgere, 1994-2011.

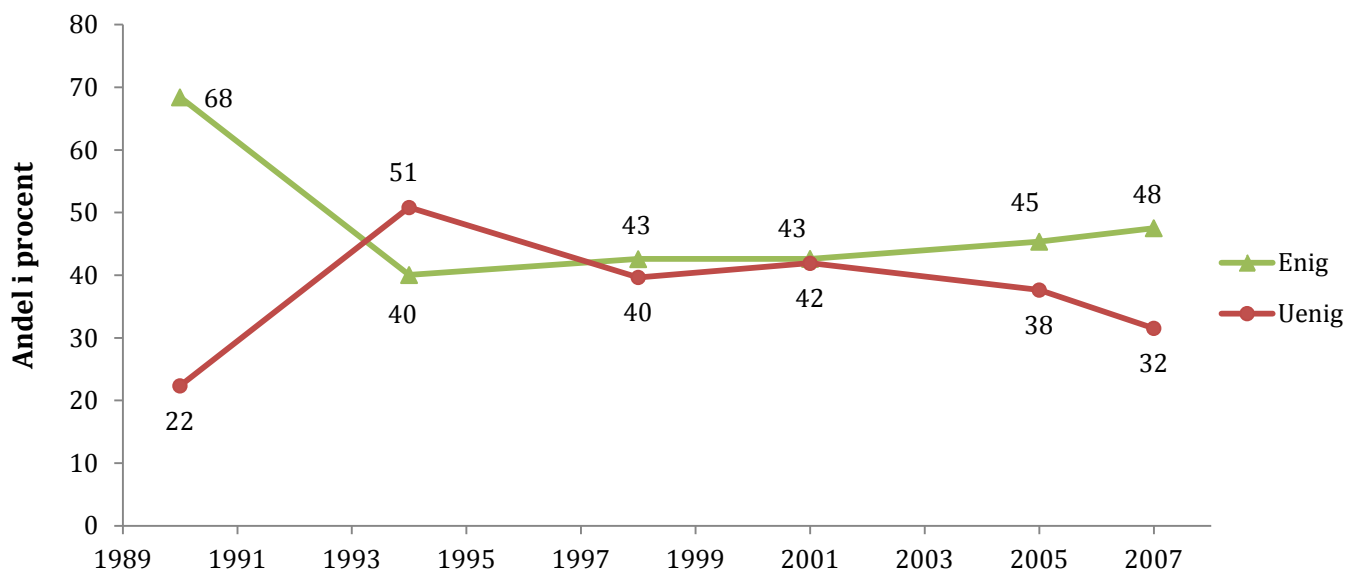

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Flygtninge og indvandrere bør have samme ret til social bistand som danskere, også selv om de ikke er danske statsborgere".

Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

N=13905.

Figur 61: Andelen som er enten enig eller uenig i at de muslimske lande på længere sigt udgør en farlig trussel mod Danmarks sikkerhed, 1990-2007.

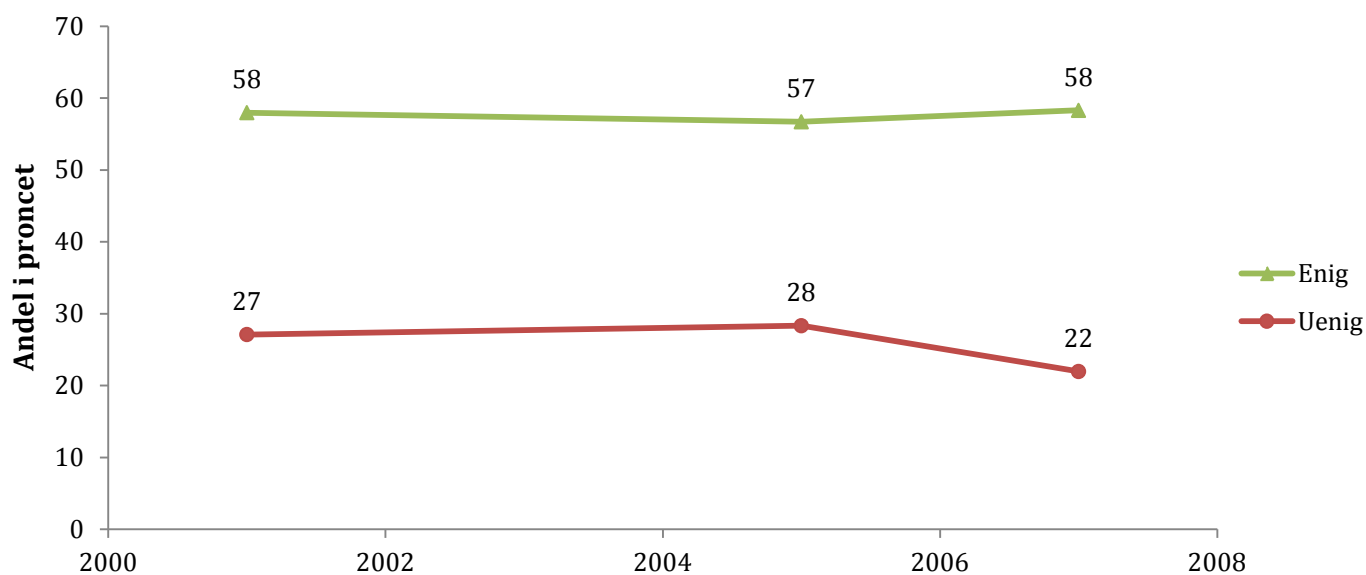
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. De muslimske lande udgør på længere sigt en farlig trussel mod Danmarks sikkerhed".

I enkelte år er spørgsmålsformuleringen anderledes end ovenstående.

Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007.

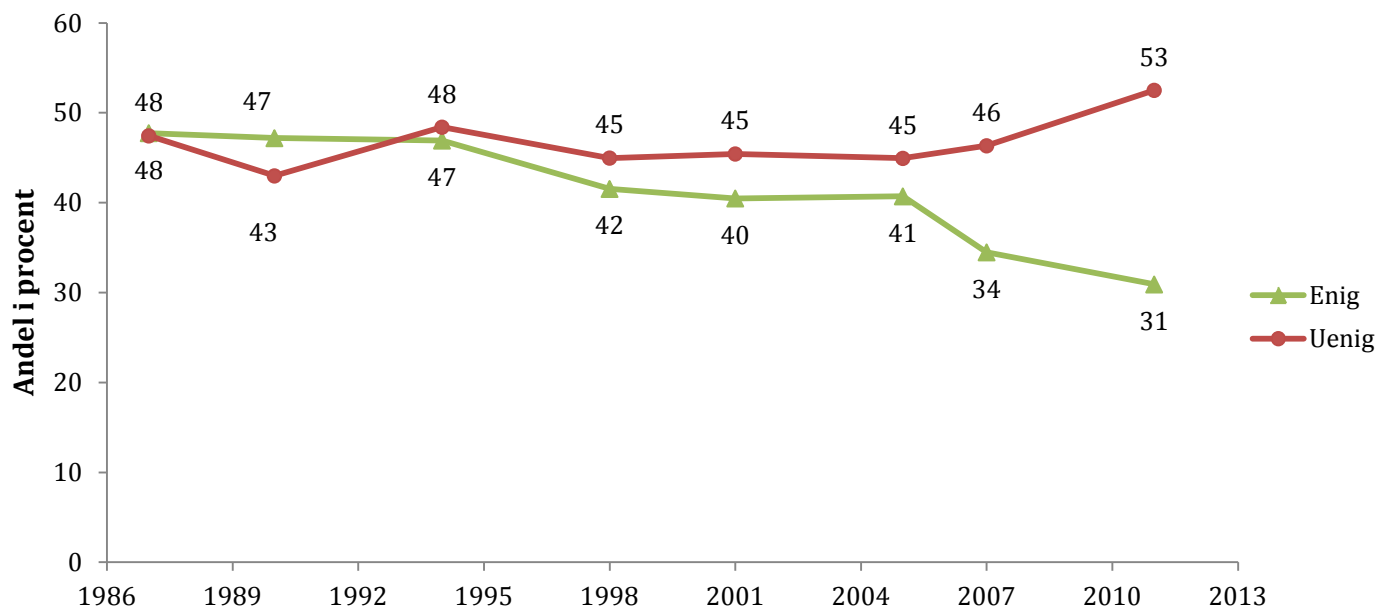
N= 12773.

Figur 62: Andelen som er enten enig eller uenig i at integrationen af indvandrere og flygtninge løser sig selv, hvis de får arbejde, 2001-2007.

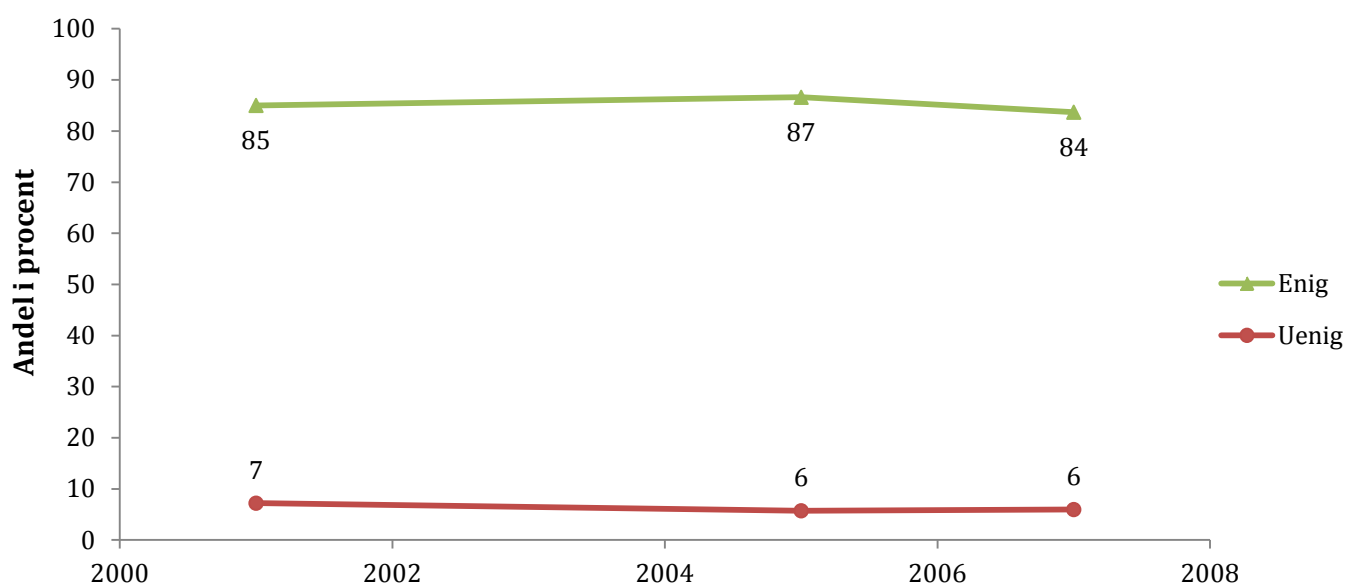
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Integrationen af indvandrere og flygtninge løser sig selv, hvis de får arbejde". Spørgsmålet er stillet i 2001, 2005, 2007. N= 8157.

Figur 63: Andelen som er enten enig eller uenig i at indvandring udgør en alvorlig trussel mod vores nationale egenart, 1987/1988-2011.

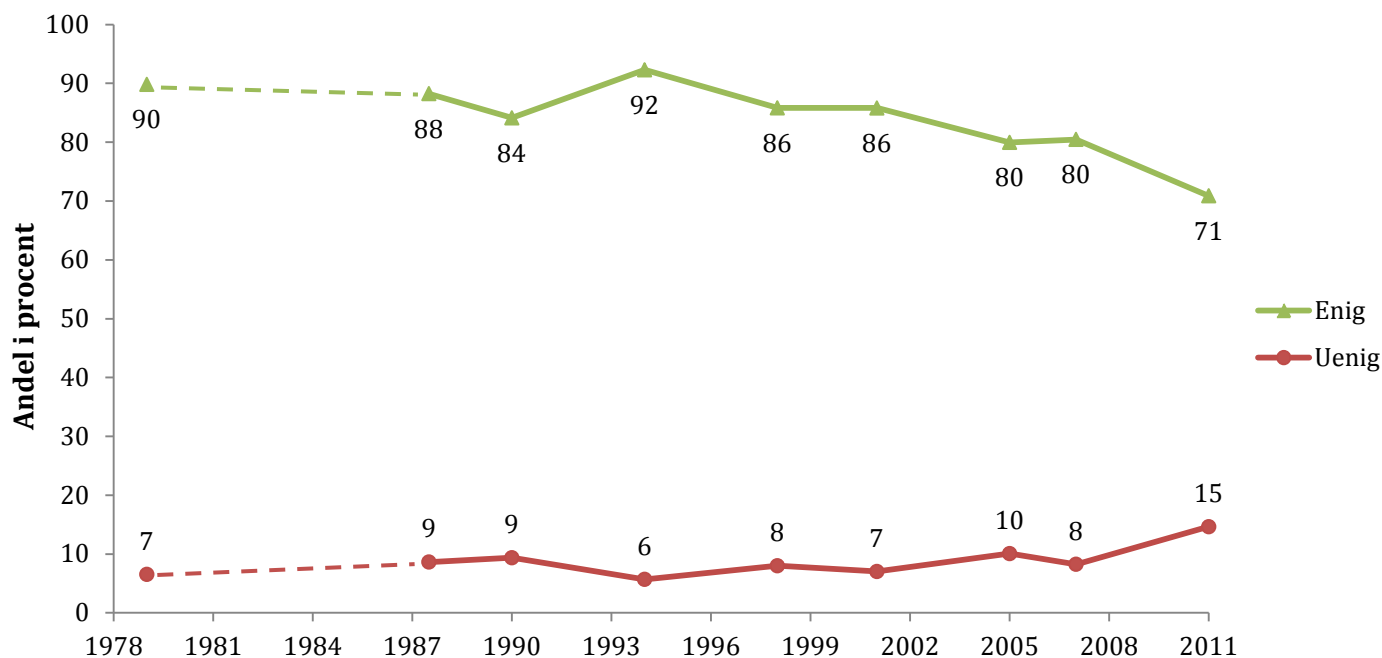
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Indvandring udgør en alvorlig trussel mod vores nationale egenart". I enkelte år er spørgsmålsformuleringen anderledes end ovenstående. Spørgsmålet er stillet i 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N= 16050.

Figur 64: Andelen som er enten enig eller uenig i at religioner fører mere konflikt med sig end fred, 2001-2007.

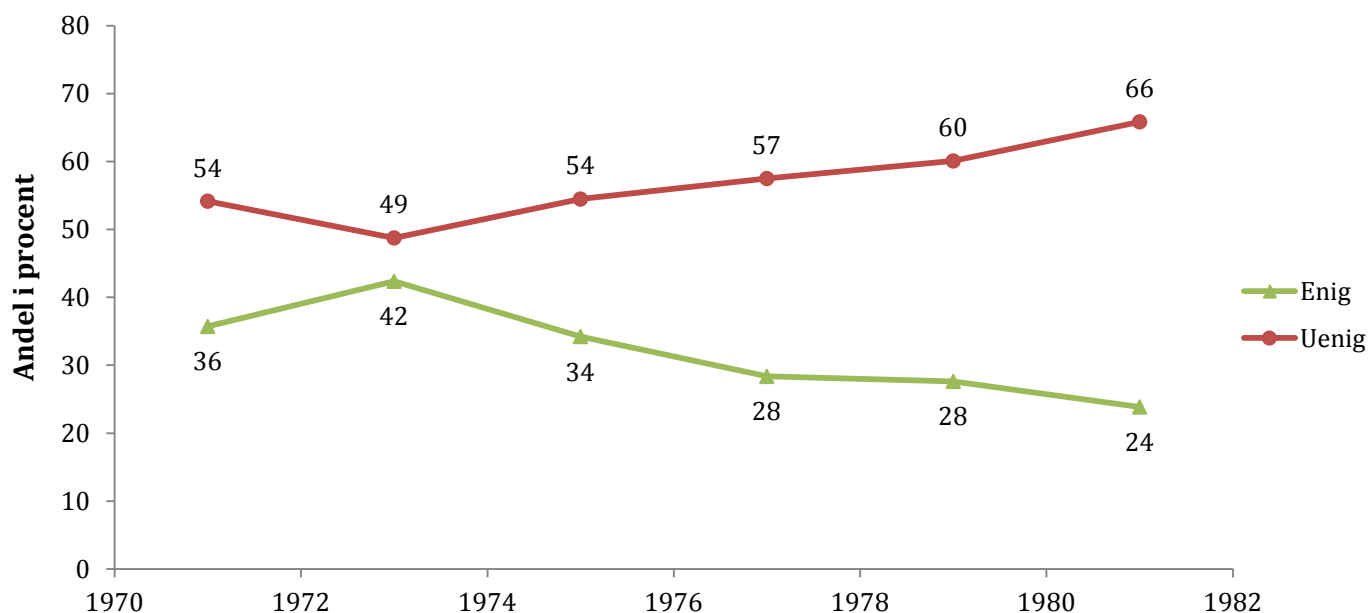
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Hvis man ser sig om i verden, kan man se, at religioner fører mere konflikt med sig end fred". Spørgsmålet er stillet i 2001, 2005, 2007. N= 8190.

Figur 65: Andelen som er enten enig eller uenig i at voldsforbrydelser bør straffes langt hårdere end i dag, 1979-2011.

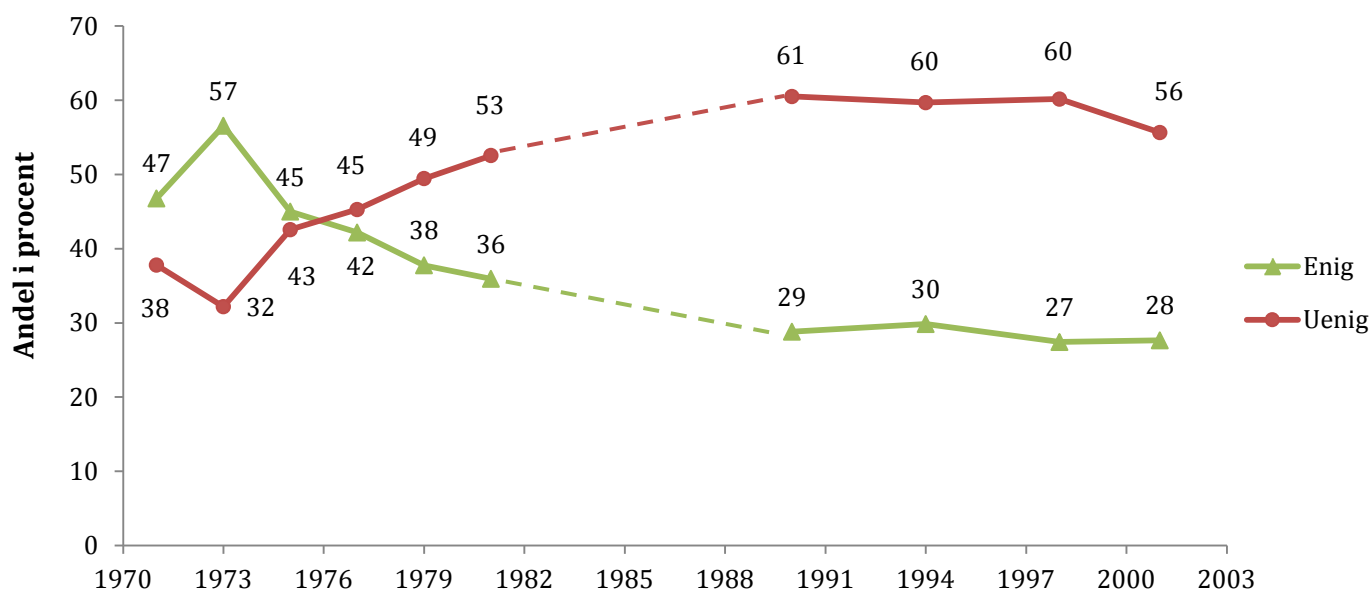
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Voldsforbrydelser bør straffes langt hårdere end i dag". Spørgsmålet er stillet i 1979, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N= 17950.

Figur 66: Andelen som er enten enig eller uenig i at radio og TV burde tie yderliggående synspunkter ihjel, 1979-1981.

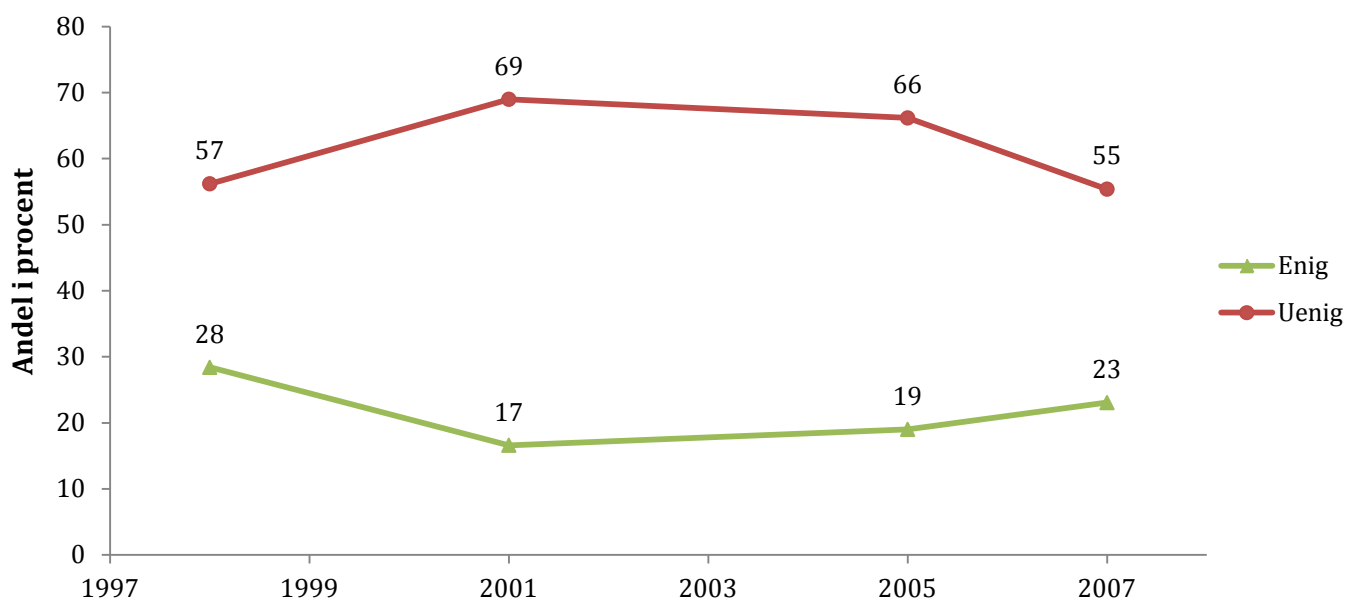
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Radio og TV burde tie yderliggående synspunkter ihjel".
 I enkelte år afviger spørgsmålsformuleringen fra ovenstående.
 Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981.
 N= 6938.

Figur 67: Andelen som er enten enig eller uenig i at det ville være meget fornuftigt at lade en stærk mand gribe magten i en økonomisk krisesituation, 1971-2001.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Det ville være meget fornuftigt at lade en stærk mand gribe magten i en økonomisk krisesituation".
 Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1990, 1994, 1998, 2001.
 N= 13569.

Figur 68: Andelen som er enten enig eller uenig i at de grønne afgifter på benzin bør sættes i vejret, 1998-2007.

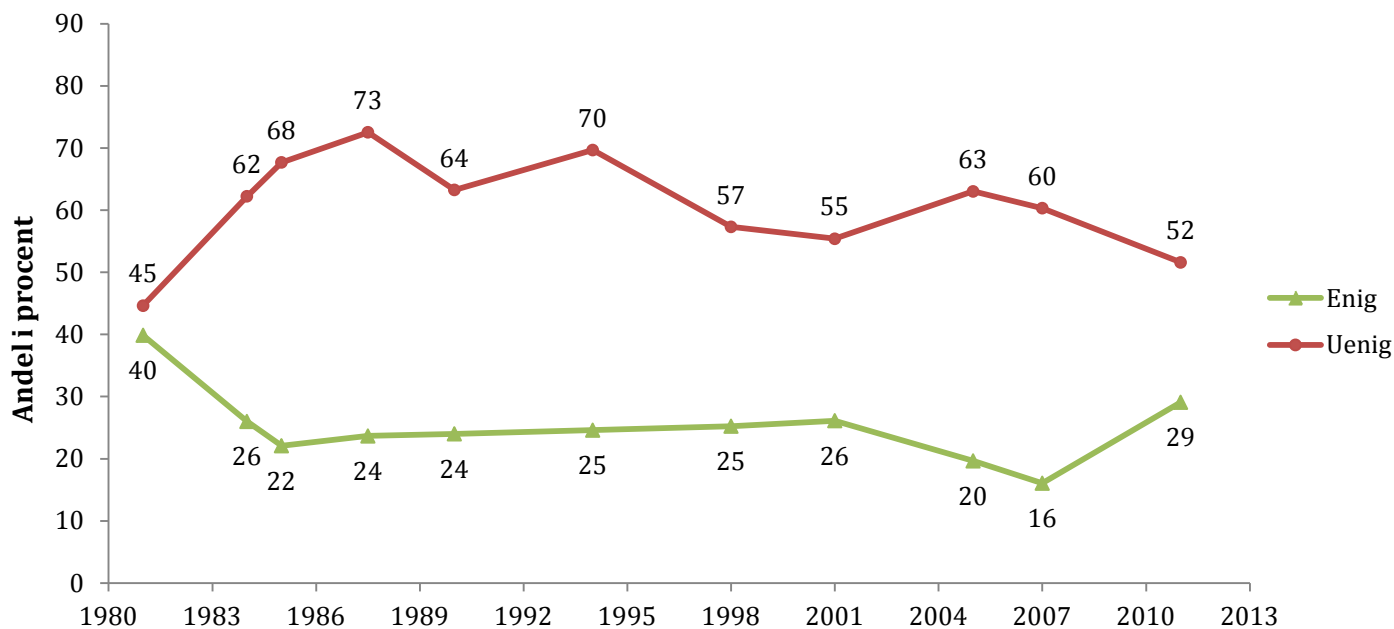

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. De grønne afgifter på benzin bør sættes i vejret".

Spørgsmålet er stillet i 1998, 2001, 2005, 2007.

N= 10047.

Figur 69: Andelen som er enten enig eller uenig i at den økonomiske vækst bør sikres gennem en udbygning af industrien, også selv om det kommer i strid med miljøinteresser, 1981-2011.

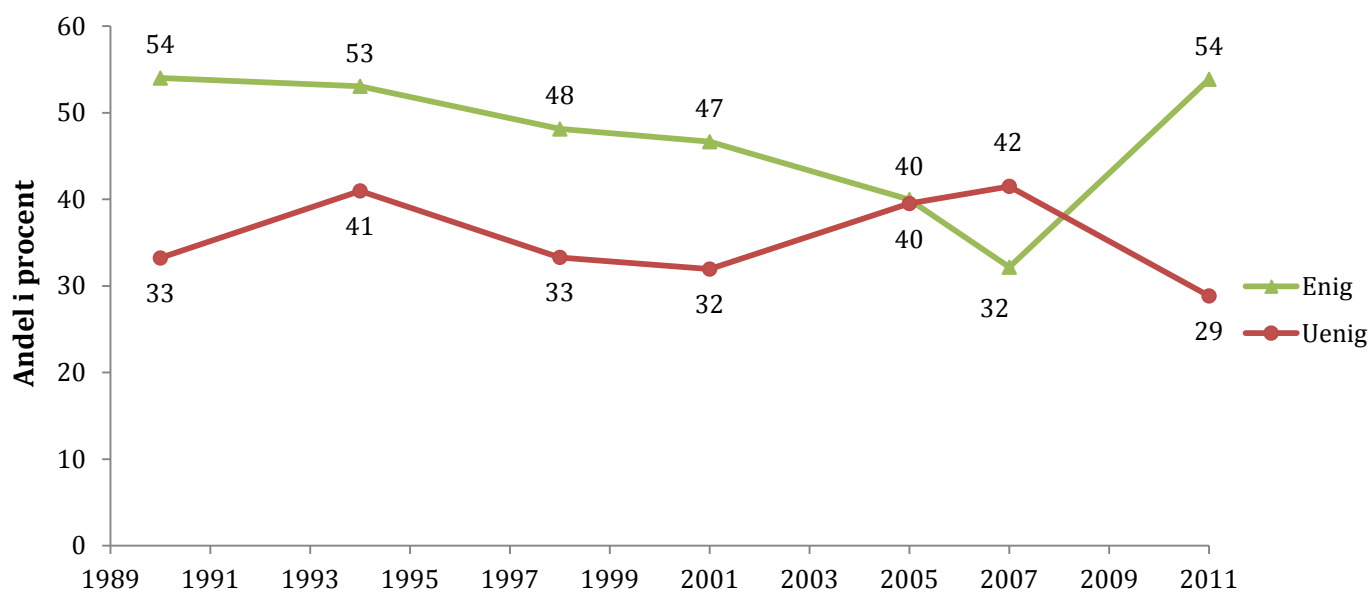

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Den økonomiske vækst bør sikres gennem en udbygning af industrien, også selv om det kommer i strid med miljøinteresser".

Spørgsmålet er stillet i 1981, 1984, 1985, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

N= 19157.

Figur 70: Andelen som er enten enig eller uenig i at indsatsen for at forbedre miljøet ikke må gå så vidt, at den skader erhvervslivet, 1990-2011.

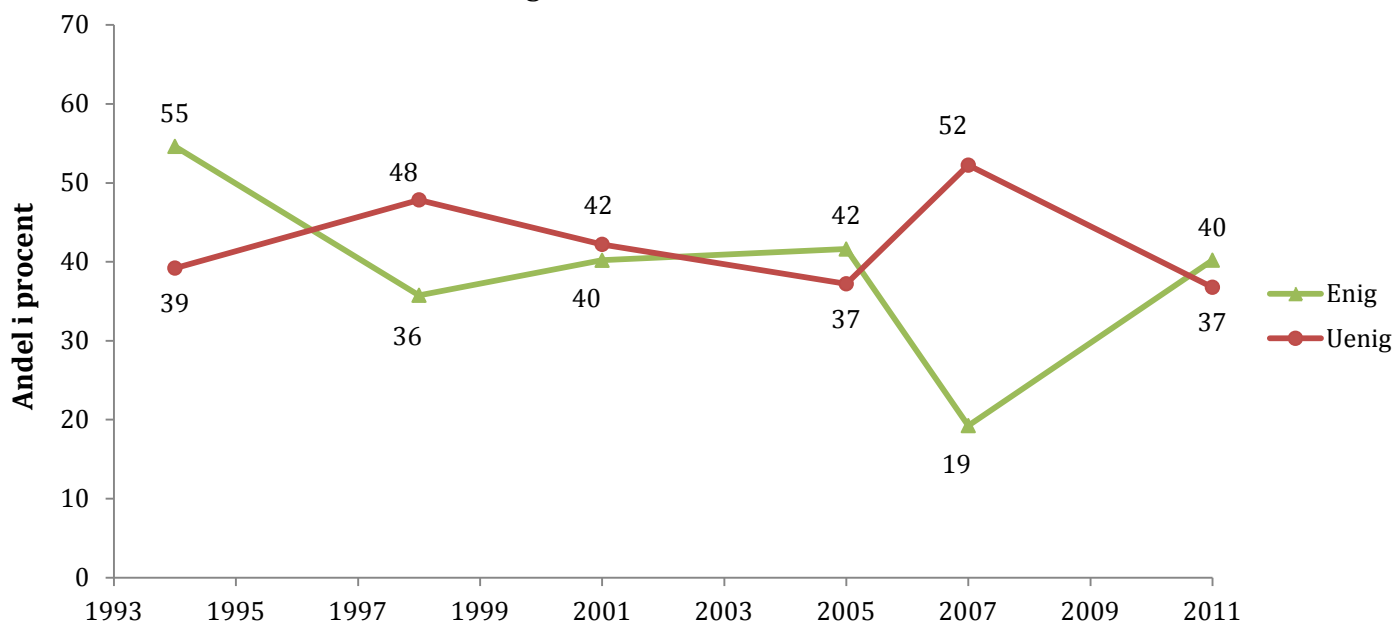
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Indsatsen for at forbedre miljøet må ikke gå så vidt, at den skader erhvervslivet".

Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2011.

N=14824.

8.3 Velfærdsemner

Figur 71: Andelen som er enten enig eller uenig i at der på længere sigt ikke er råd til at opretholde velfærdsstaten, som vi kender den i dag, 1994-2011.

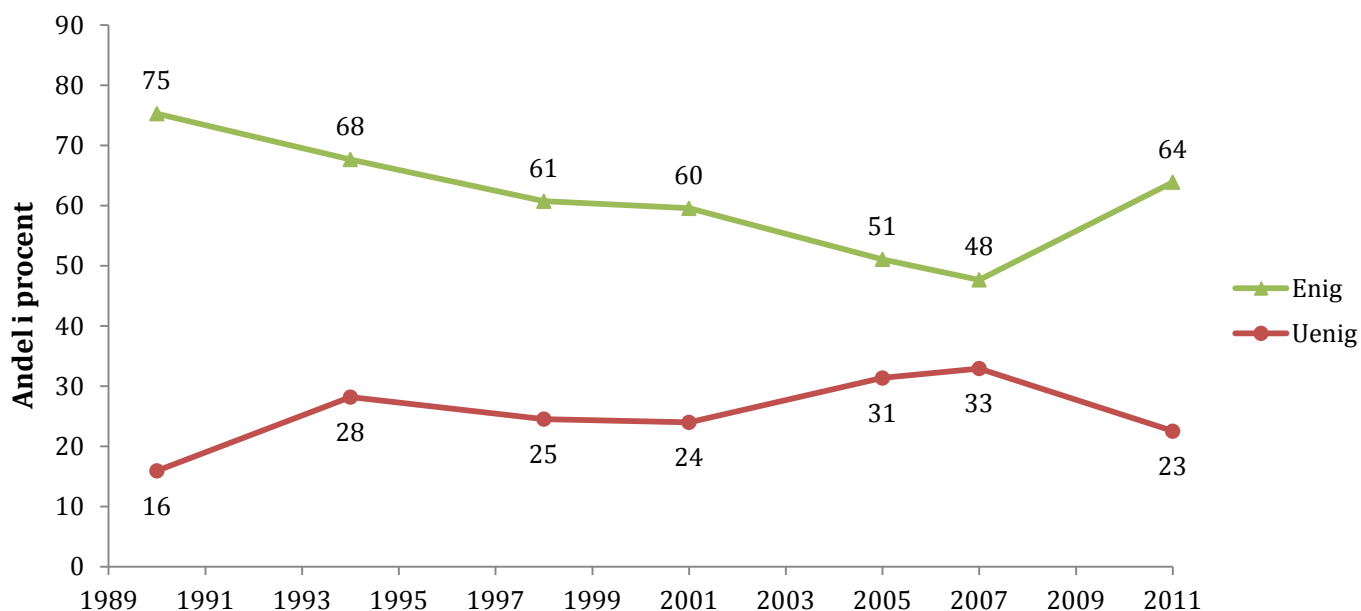

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. På længere sigt er der ikke råd til at opretholde velfærdsstaten, som vi kender den i dag".

Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

N= 13633.

Figur 72: Andelen som er enten enig eller uenig i at der stadig kan spares masser af penge på at effektivisere den offentlige sektor, uden at det går ud over servicen til borgerne, 1990-2011.

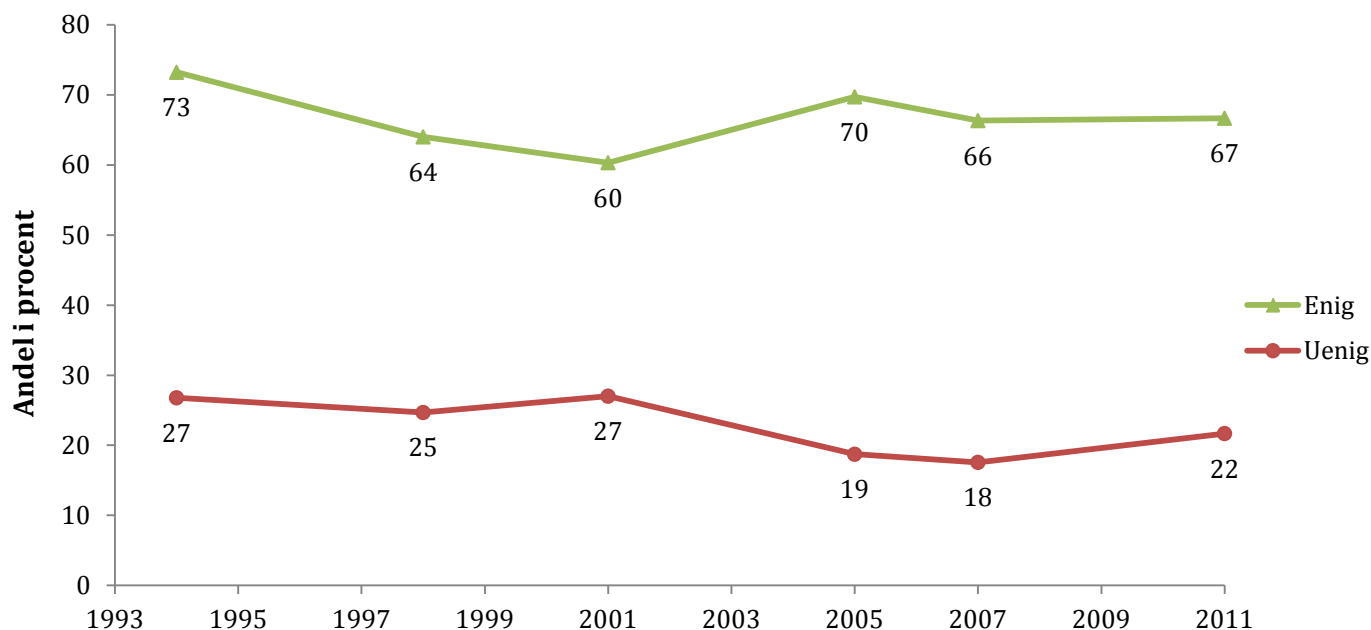

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Der kan stadig spares masser af penge på at effektivisere den offentlige sektor, uden at det går ud over servicen til borgerne".

Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

N= 14628.

Figur 73: Andelen som er enten enig eller uenig i at børnechecken til børnefamilierne bør afskaffes for folk med gode indtægter, 1994-2011.

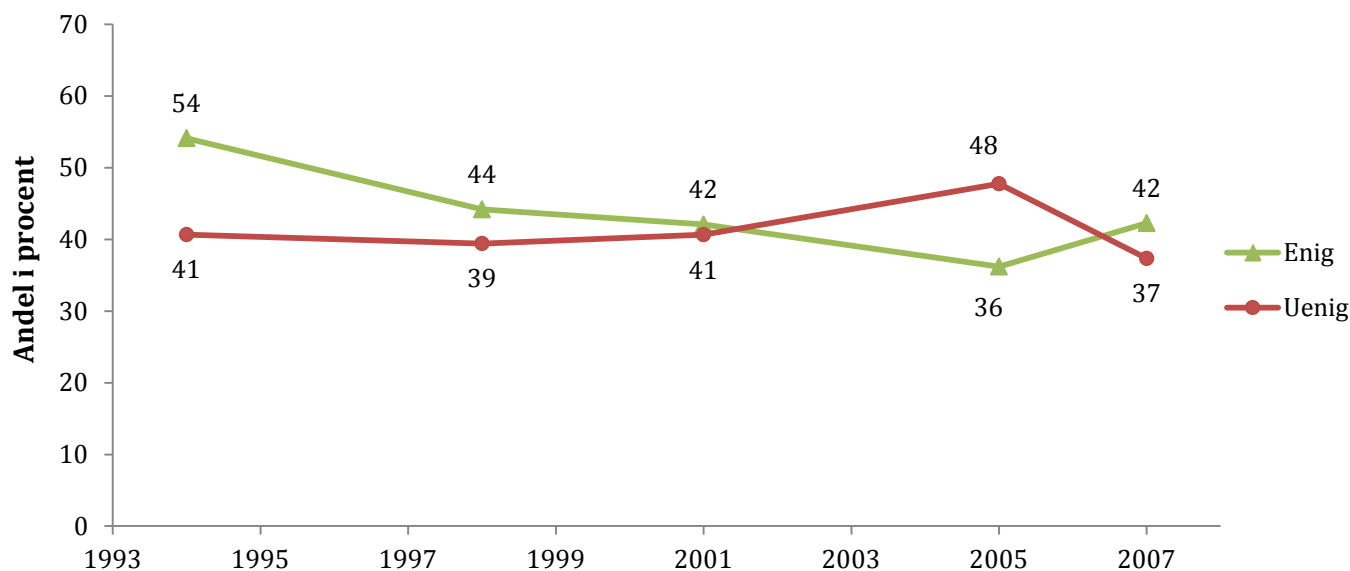

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Børnechecken til børnefamilierne bør afskaffes for folk med gode indtægter".

Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

N= 12956.

Figur 74: Andelen som er enten enig eller uenig i at mange af de arbejdsløse reelt ikke ønsker at påtage sig et arbejde, 1994-2007.

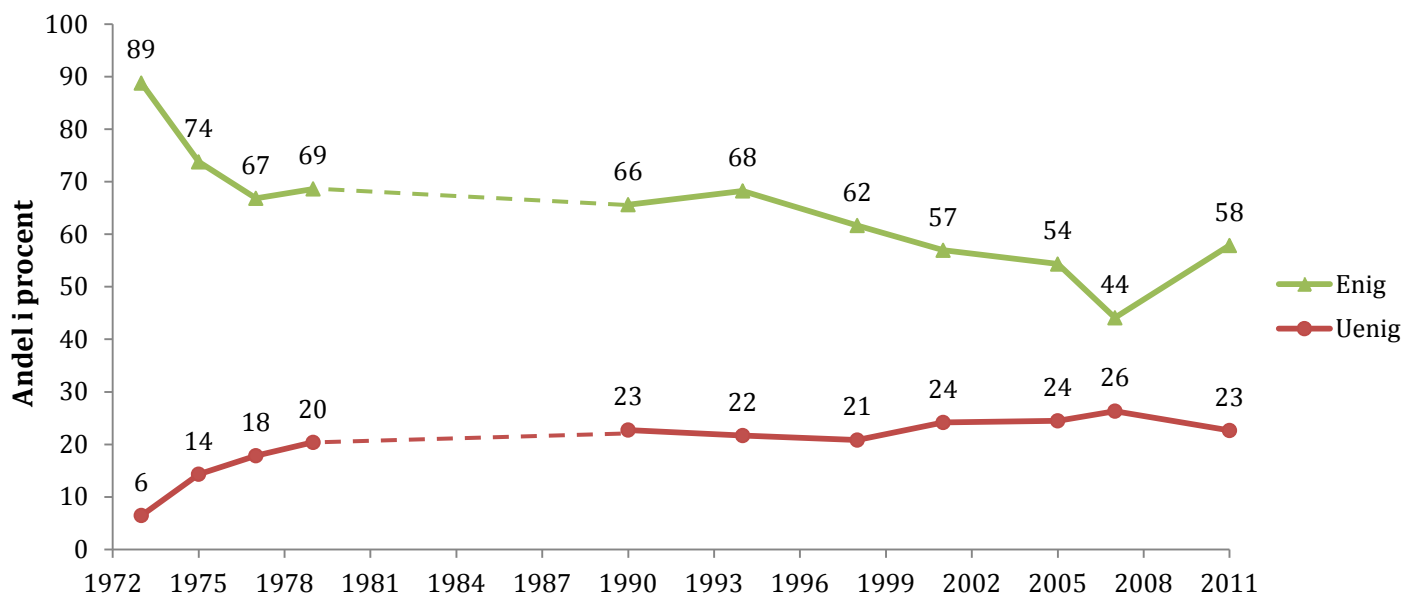

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Mange af de arbejdsløse ønsker reelt ikke at påtage sig et arbejde".

Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007.

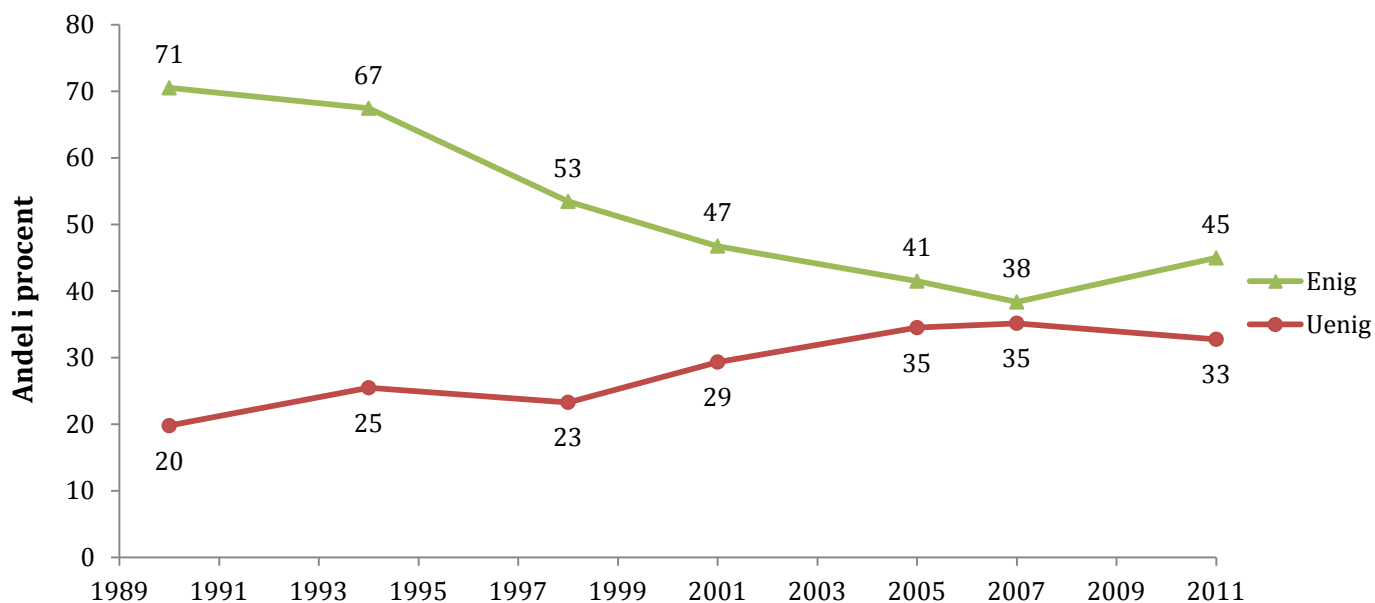
N= 11976.

Figur 75: Andelen som er enten enig eller uenig i at der er for mange, der får sociale ydelser, uden at de trænger til det, 1973-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Der er for mange, der får sociale ydelser, uden at de trænger til det". Spørgsmålet er stillet i 1973, 1975, 1977, 1979, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N=18531.

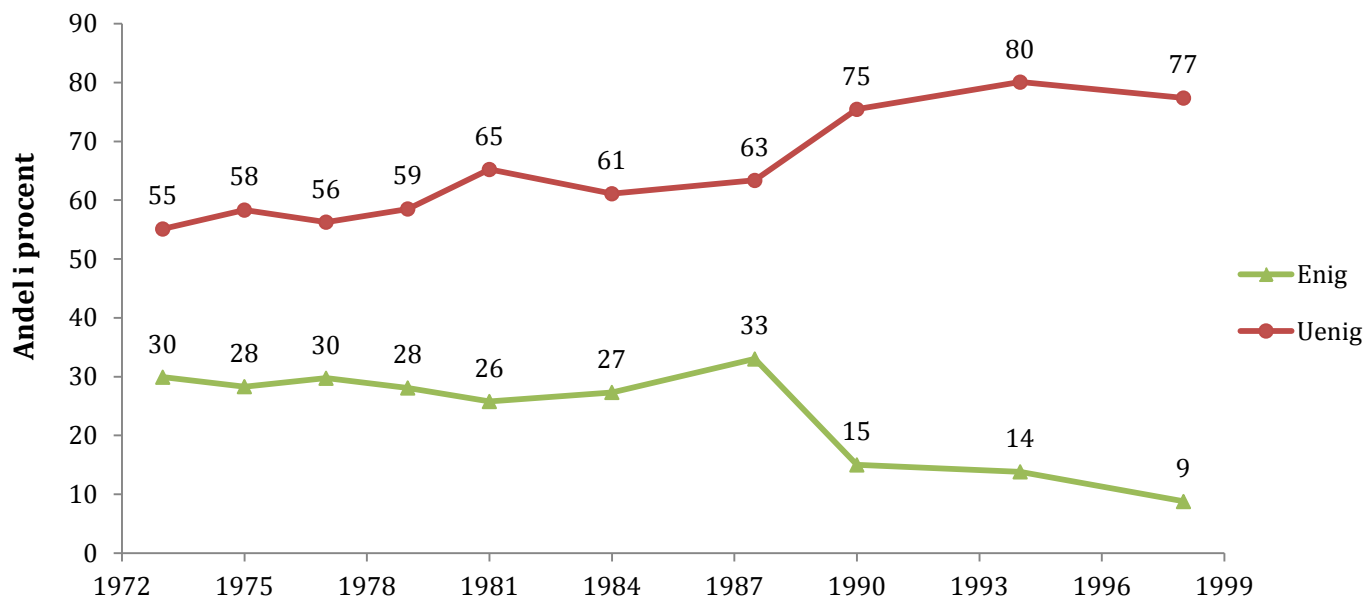
Figur 76: Andelen som er enten enig eller uenig i at mange offentlige aktiviteter kunne udføres både bedre og billigere, hvis de blev overladt til private, 1990-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Mange offentlige aktiviteter kunne udføres både bedre og billigere, hvis de blev overladt til private". Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N= 14714.

8.4 Internationale emner

Figur 77: Andelen som er enten enig eller uenig i at vi snarest bør melde os ud af NATO, 1973-1998.

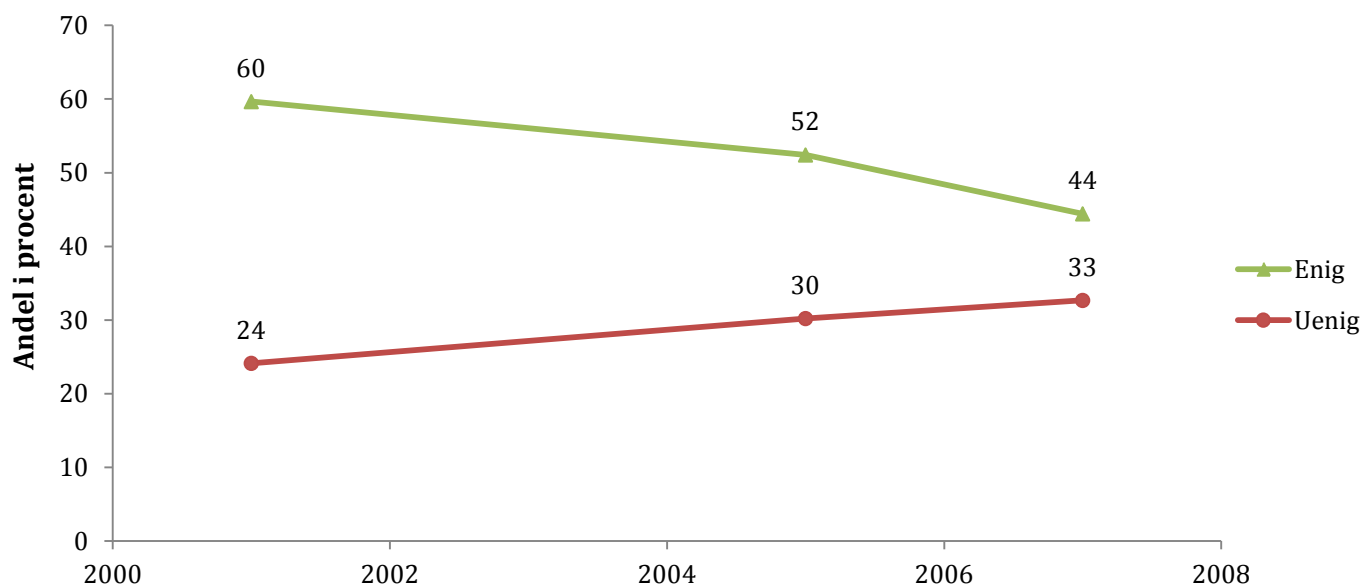

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Vi bør snarest melde os ud af NATO".

Spørgsmålet er stillet i 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998.

N= 11849.

Figur 78: Andelen som er enten enig eller uenig i at vi bør være parate til at sende danske soldater i krig, hvis det er nødvendigt for at beskytte menneskerettigheder i andre lande, 2001-2007.

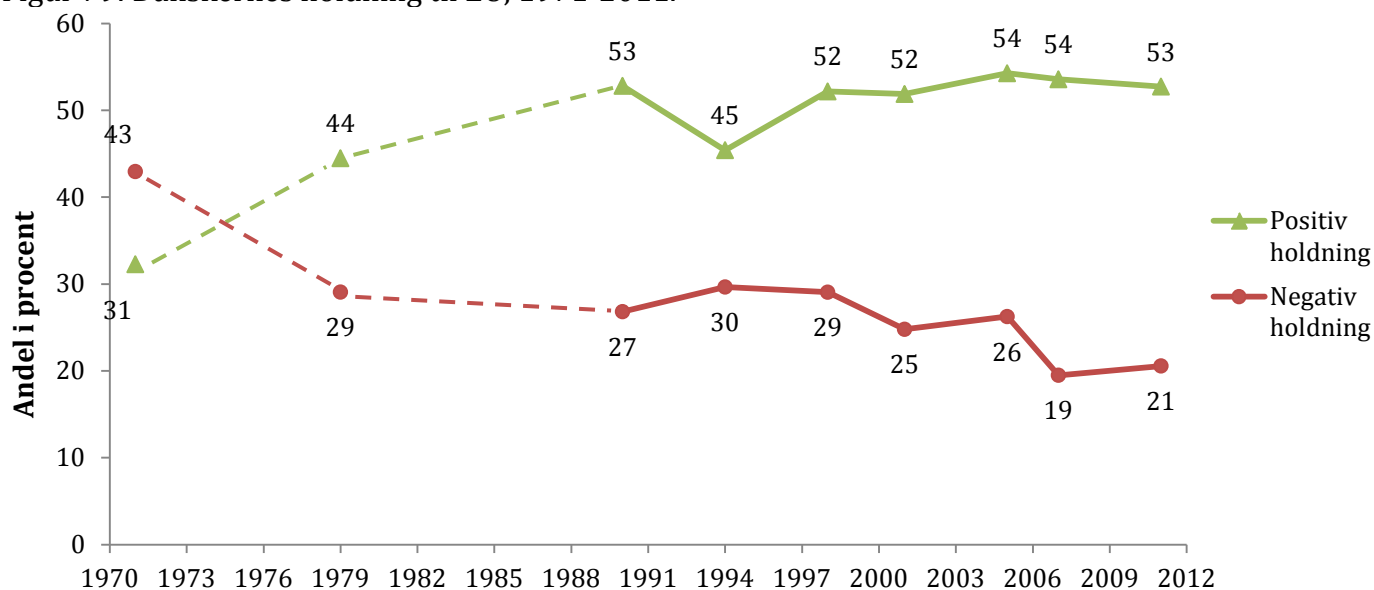

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Vi bør være parate til at sende danske soldater i krig, hvis det er nødvendigt for at beskytte menneskerettigheder i andre lande".

Spørgsmålet er stillet i 2001, 2005, 2007.

N= 8099.

Figur 79: Danskernes holdning til EU, 1971-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvordan er din generelle holdning til EU – meget positiv, overvejende positiv, overvejende negativ, eller meget negativ?" I enkelte år er spørgsmålsformuleringen anderledes end ovenstående.

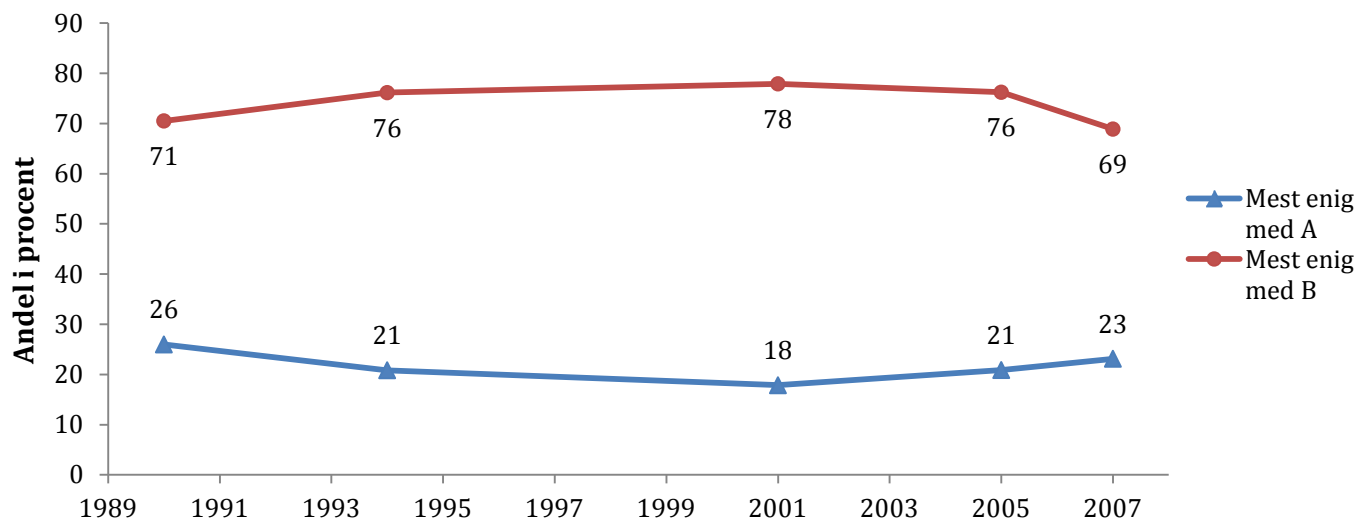
Andelen med en positiv holdning til EU, består af de respondenter som har tilkendegivet at de har en enten "meget positiv" eller "overvejende positiv" holdning.

Andelen med en negativ holdning til EU, består af de respondenter som har tilkendegivet at de har en enten "meget negativ" eller "overvejende negativ" holdning.

Spørgsmålet er stillet i 1971, 1979, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

N=17136.

Figur 80: Andelen som er mest enig med enten A: Danmark bør så vidt som muligt lade være med at blande sig i sådanne konflikter, der ikke berører os selv, eller B: Danmark bør så vidt som muligt give sine synspunkter til kende og søge at påvirke udviklingen, 1990-2007.

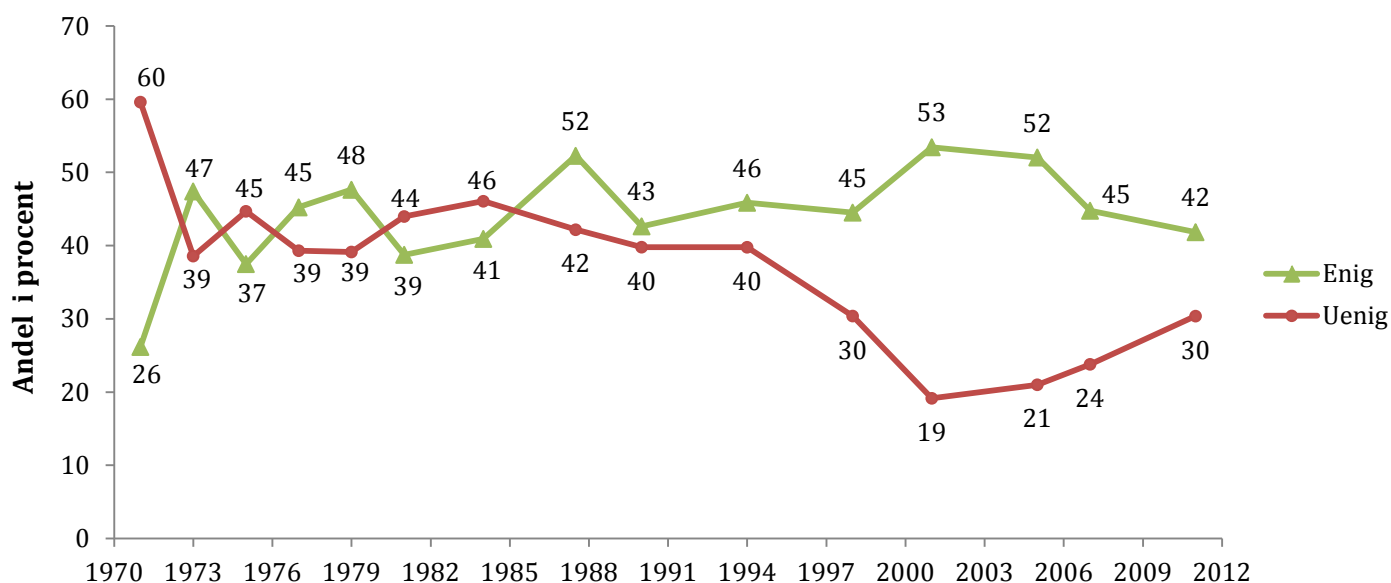
Note: Baseret på spørgsmålet "Det diskuteres også, hvordan Danmark skal forholde sig til konflikter i andre lande eller internationale konflikter, der ikke direkte berører os selv. A siger: Danmark bør så vidt som muligt lade være med at blande sig i sådanne konflikter, der ikke berører os selv. B siger: Danmark bør så vidt som muligt give sine synspunkter til kende og søge at påvirke udviklingen."

Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007.

N= 10994.

9 Politisk tillid, tro på egne evner og demokratisk tilfredshed

Figur 81: Andelen som er enten enig eller uenig i at man i almindelighed kan stole på, at vore politiske ledere træffer de rigtige beslutninger for landet, 1971-2011.

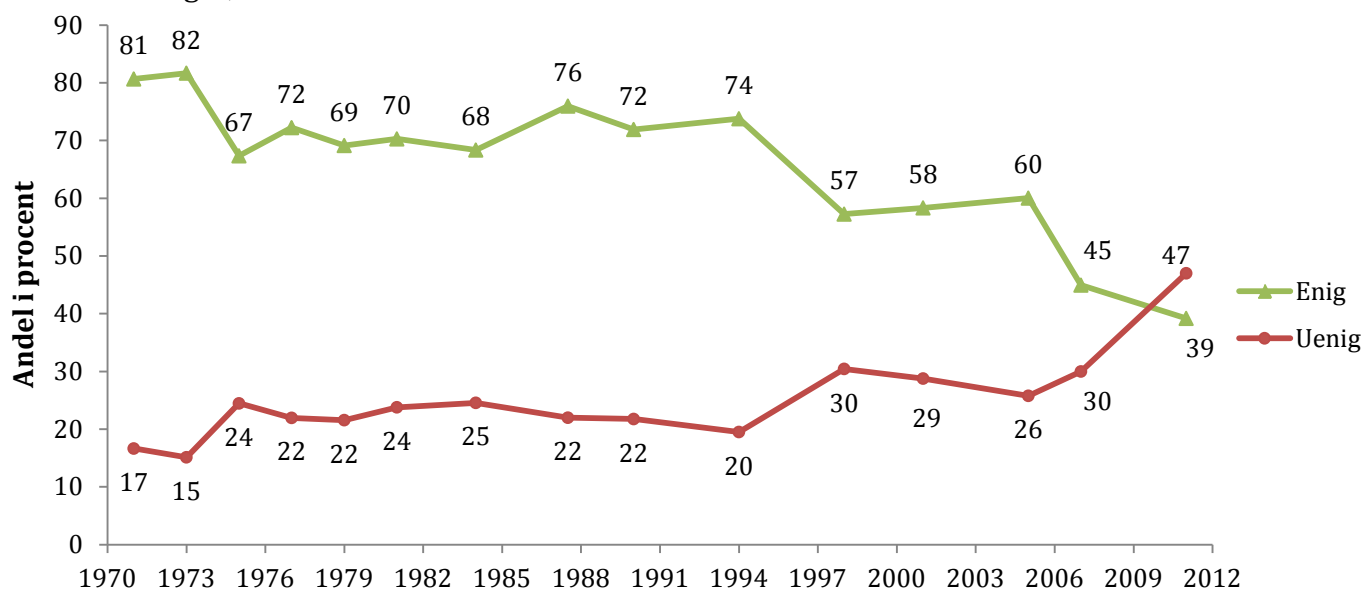
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Man kan i almindelighed stole på, at vore politiske ledere træffer de rigtige beslutninger for landet."

I enkelte år er spørgsmålsformuleringen anderledes end ovenstående.

Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

N= 28144.

Figur 82: Andelen som er enten enig eller uenig i at politik er så indviklet, at de ikke rigtig kan forstå, hvad der foregår, 1971-2011.

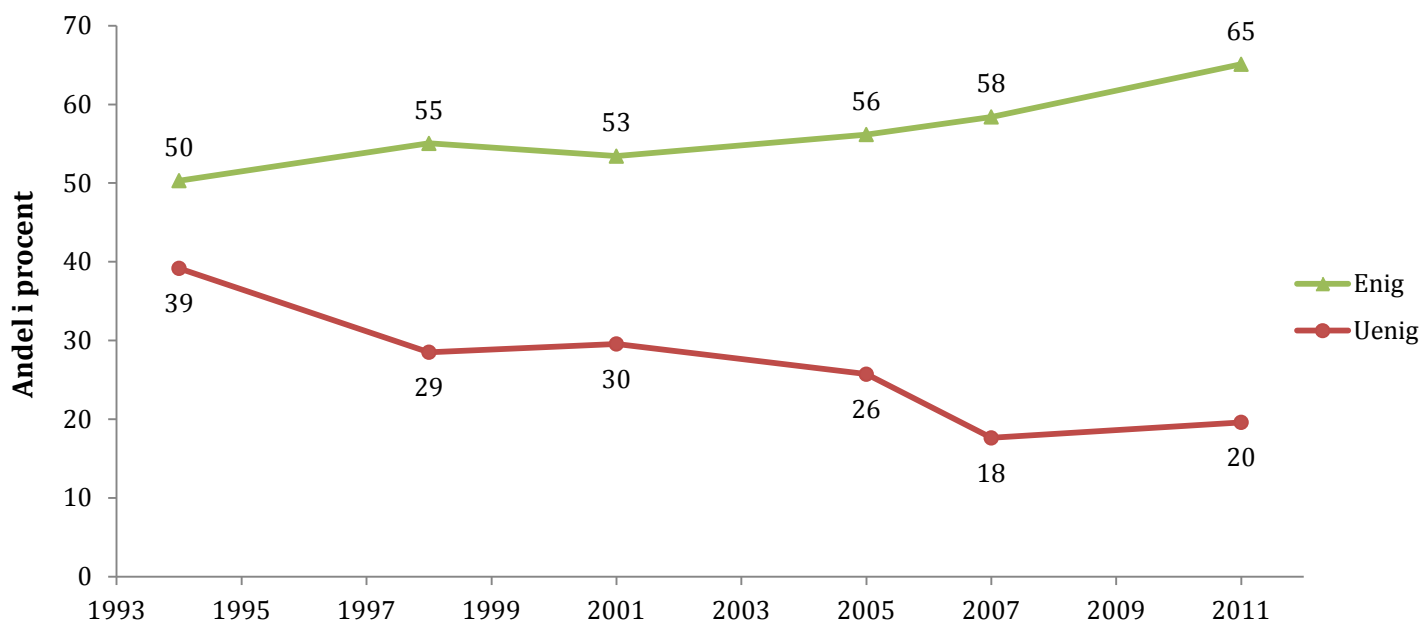

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Undertiden er politik så indviklet, at folk som jeg ikke rigtig kan forstå, hvad der foregår."

Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

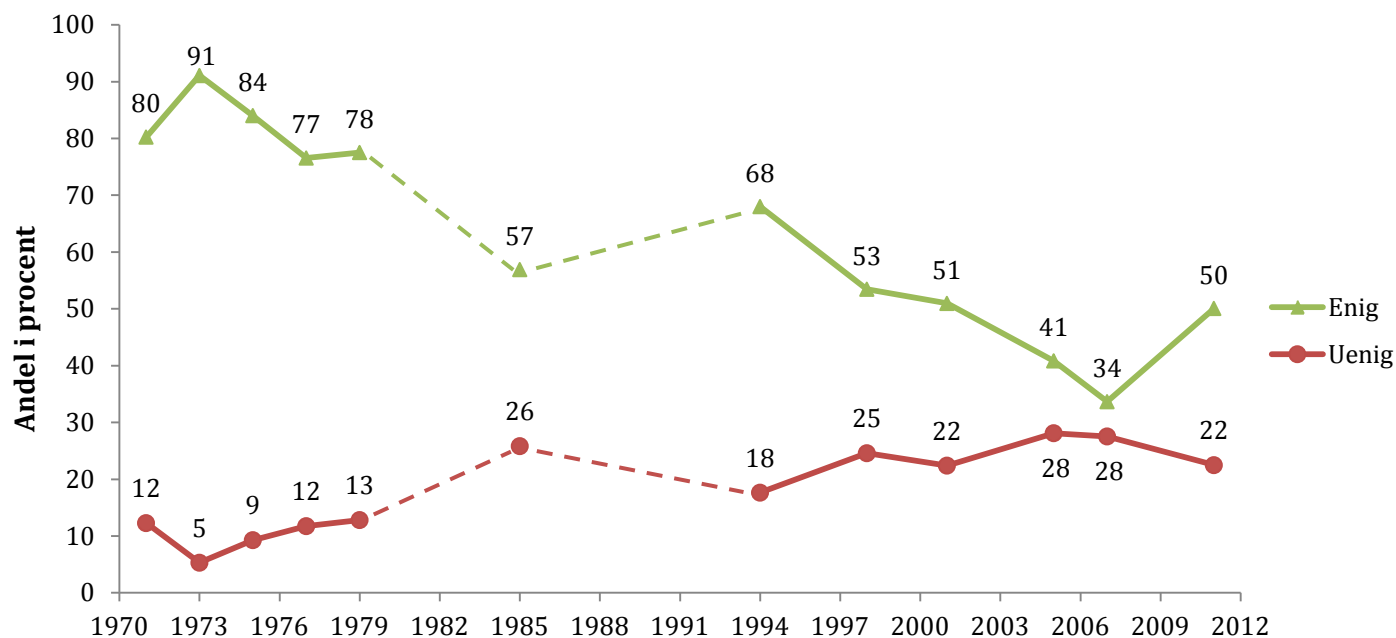
N= 26256.

Figur 83: Andelen som er enten enig eller uenig i, at det ikke er svært at tage stilling til politiske spørgsmål, 1994-2011.

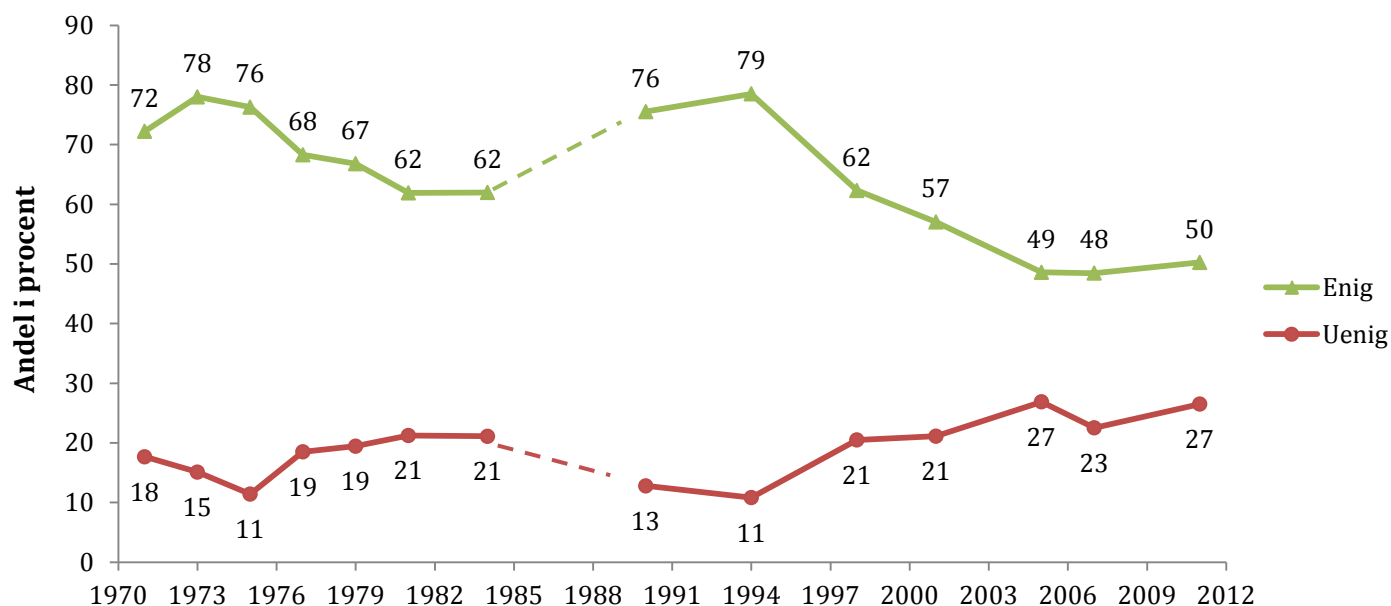
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Gennemgående synes jeg egentlig ikke, det er så svært at tage stilling til politiske spørgsmål". Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N= 14053.

Figur 84: Andelen som er enten enig eller uenig i, at politikerne er for ødsle med skatteborgernes penge, 1971-2011.

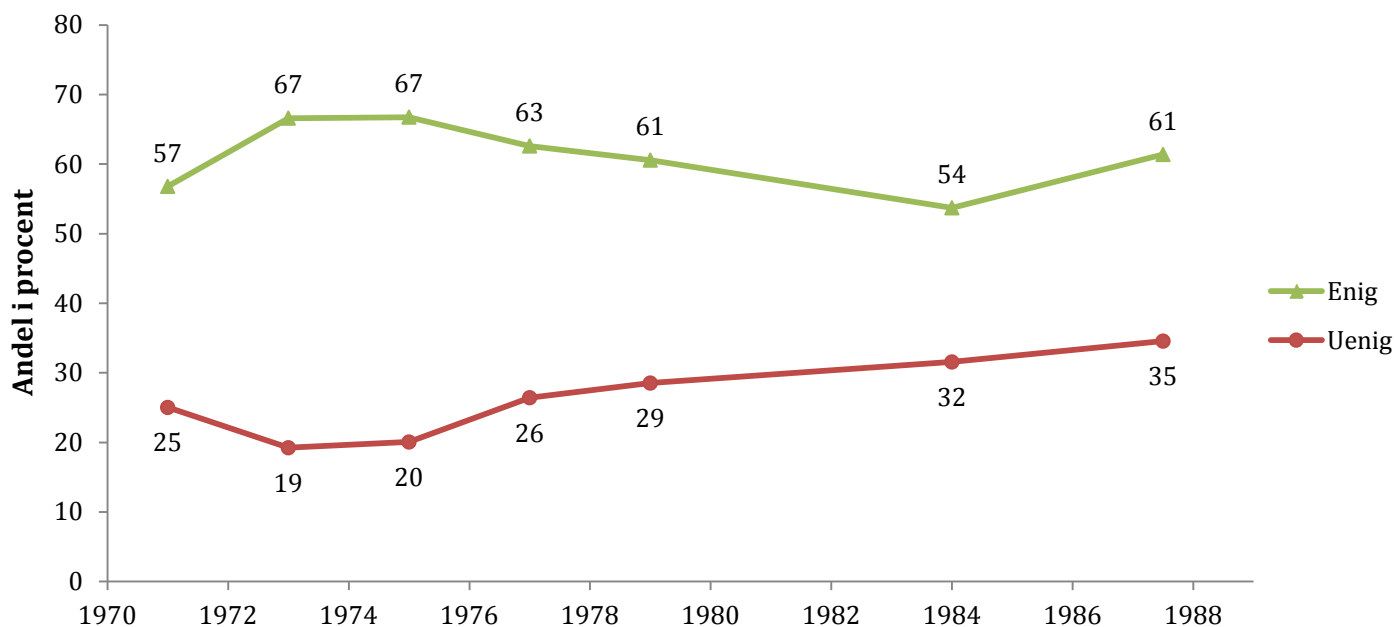
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Politikerne er for ødsle med skatteborgernes penge". Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1985, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N= 22271.

Figur 85: Andelen som er enten enig eller uenig i at politikerne gennemgående tager for lidt hensyn til hvad vælgerne mener, 1971-2007.

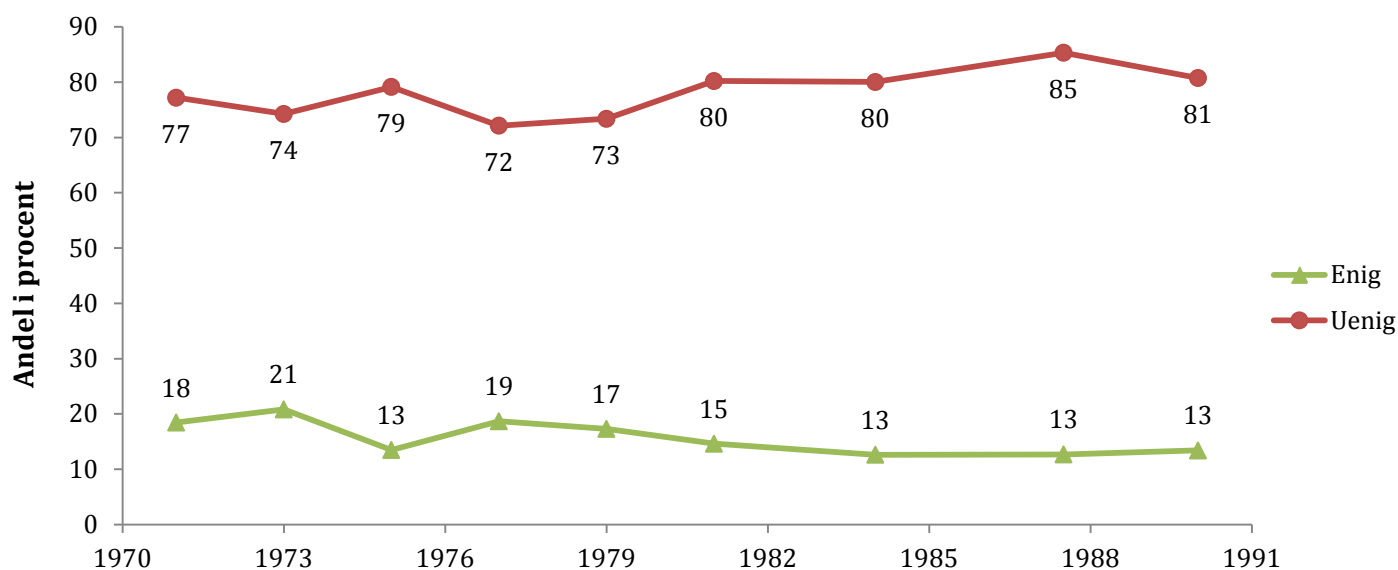
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Politikerne gennemgående tager for lidt hensyn til hvad vælgerne mener". Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007. N= 23229.

Figur 86: Andelen som er enten enig eller uenig i at de folk, der vil nå toppen i politik, bliver nødt til at opgive de fleste af deres principper, 1971-1987/1988.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. De folk, der vil nå toppen i politik, bliver nødt til at opgive de fleste af deres principper". I enkelte år er spørgsmålsformuleringen anderledes end ovenstående. Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987/1988. N= 7972.

Figur 87: Andelen som er enten enig eller uenig i at de ved så lidt om politik, at de egentlig ikke burde stemme, 1971-1990.

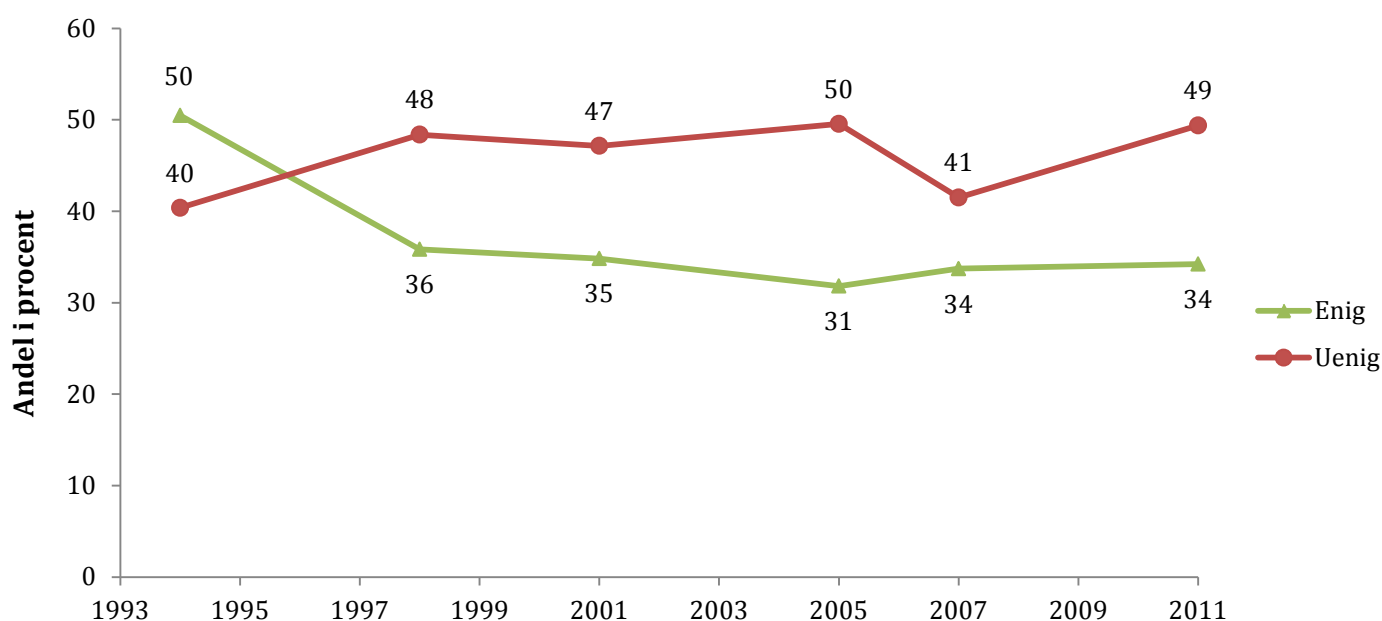

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Jeg ved så lidt om politik, at jeg egentlig ikke burde stemme".

Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987/1988, 1990.

N=10311

Figur 88: Andelen som er enten enig eller uenig i at de kun forstår en brøkdel når politikerne diskuterer den økonomiske politik, 1994-2011.

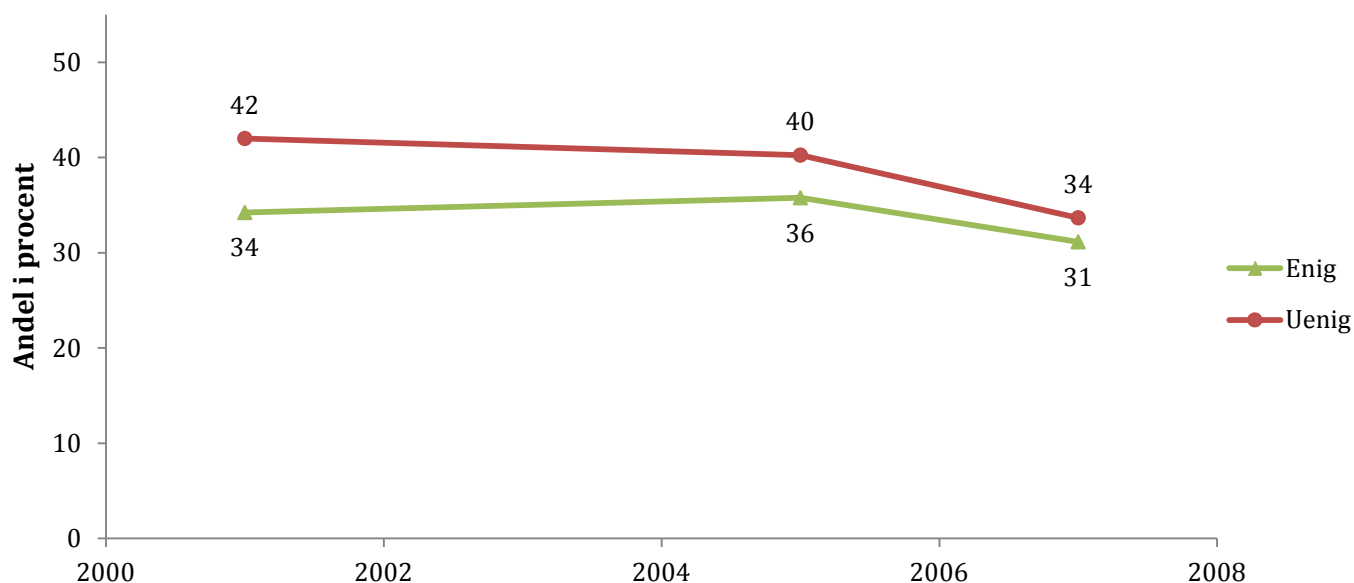

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Når politikerne diskuterer den økonomiske politik, forstår jeg kun en brøkdel af, hvad de snakker om".

Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011.

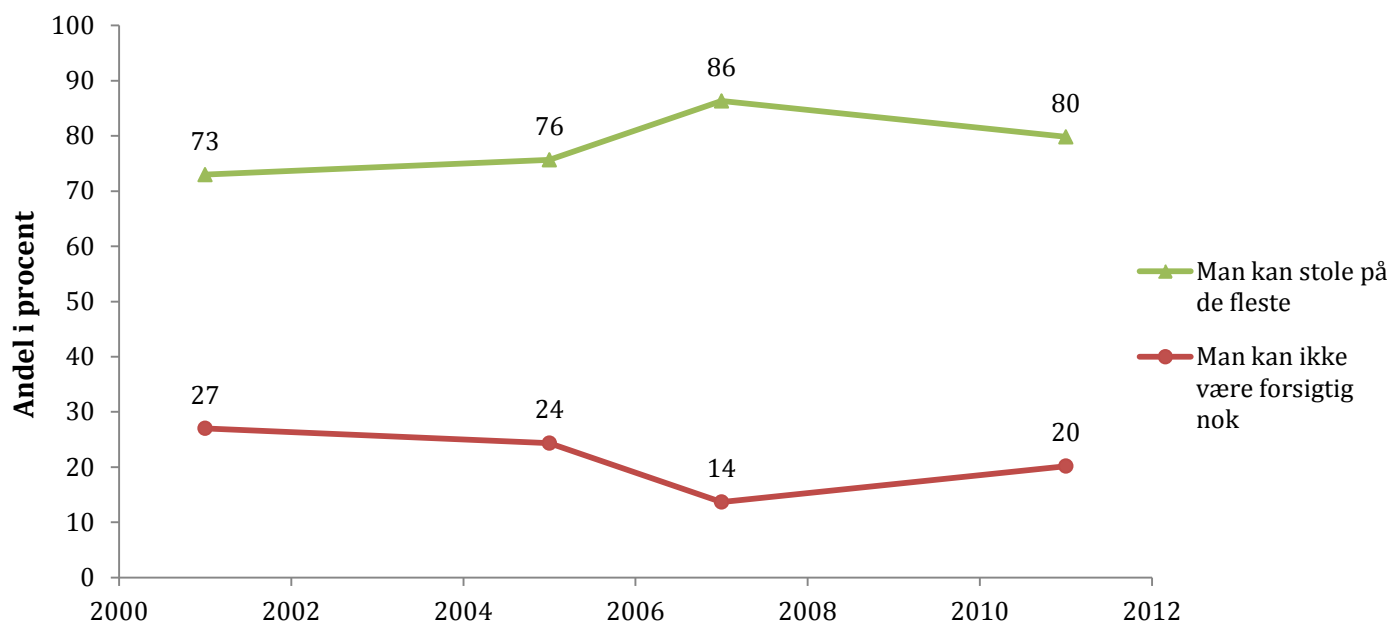
N= 14128.

Figur 89: Andelen som er enten enig eller uenig i at de stoler mere på danskere end på folk fra andre lande, 2001-2007.

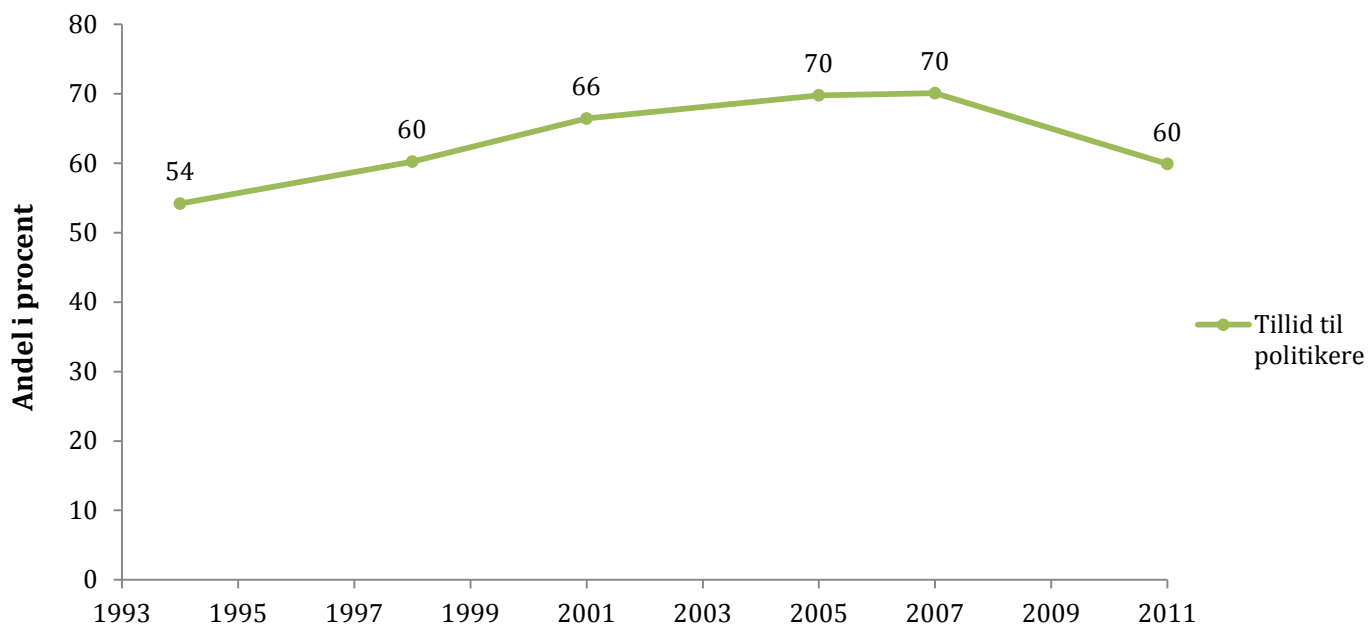
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i Gennemgående stoler jeg mere på danskere end på folk fra andre lande".
Spørgsmålet er stillet i 2001, 2005, 2007.
N= 8154.

Figur 90: Udviklingen i tillid til andre mennesker, 2001-2011.

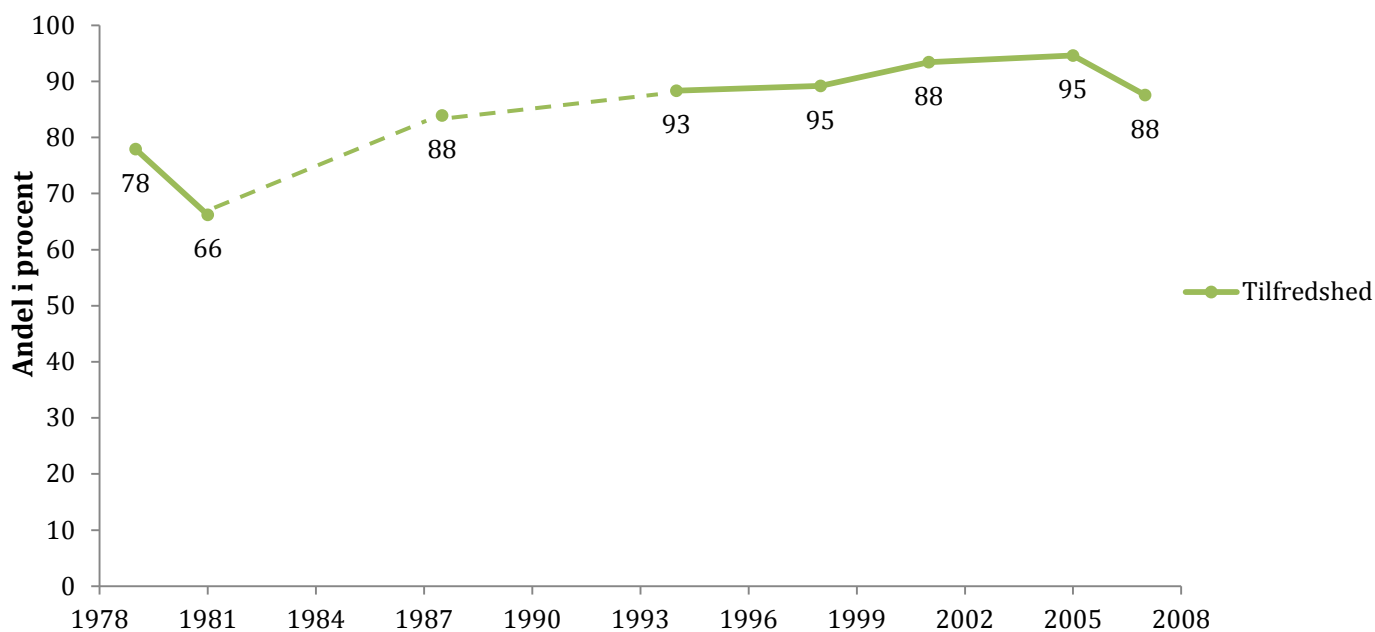
Note: Baseret på spørgsmålet "Synes du, man kan stole på de fleste mennesker, eller synes du ikke, man kan være forsigtig nok i omgangen med andre mennesker?".
Spørgsmålet er stillet i 2001, 2005, 2007, 2011.
N= 9932.

Figur 91: Udviklingen i tillid til danske politikere, 1994-2011.

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvor stor tillid har du til danske politikere i almindelighed?". Andelen som har tillid til politikere, består af de respondenter som har tilkendegivet at de har enten "meget stor" eller "ret stor" grad af tillid. Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. N= 14015.

Figur 92: Vælgernes tilfredshed med den måde demokratiet fungerer på i Danmark, 1979-2007.

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvor tilfreds er du alt i alt med den måde, demokratiet fungerer på i Danmark?". I enkelte år er spørgsmålsformulering anderledes end ovenstående. Andelen som er tilfredse med demokratiet, består af de respondenter som har tilkendegivet at de er enten "meget" eller "nogenlunde" tilfredse. Spørgsmålet er stillet i 1979, 1981, 1987/1988, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007. N=15955.